

VREME
VREME

Po prehodni oblačnosti se bo vreme zboljšalo. Konec tedna bo suh in hladen. Jutranje temperature bodo nekaj stopinj pod ničlo, dnevne pa se bodo dvignile tudi do osem stopinj Celzija.

VESTNIK

Murska Sobota, 18. februarja 1988 • Leto XL • Št. 6 • Cena 350 din

PUST
stran 20
IN
PUSTO-
VANJE

Diskontna prodaja — da ali ne?

V zadnjih letih so podjetja v raznih krajih Slovenije odprla znatno število prodajaln s tako imenovano »diskontno« prodajo raznega trgovskega blaga (prehrambenega). Izraz »diskont« se sicer največ uporablja v poslovanju z menicami in pomeni v glavnem dolocen popust, hkrati pa taka prodaja pomeni tudi minimalne količine blaga, ki se v takem lokalu lahko kupijo.

V M. Soboti imamo dve prodajni mesti z diskontno prodajo, vendar na žalost (ali pa v veselje nekaterih!) samo alkoholnih in brezalkoholnih pijač. Vprašujem se, ali ne bi bilo umestno razširiti tako prodajo tudi na ostalo trgovsko blago, predvsem določene vrste prehrablenih artiklov?

Navajam primer:

V Luciji pri Portorožu je velika diskontna prodajalna, kjer je izredno velika izbira različnih vrst prehrablenih artiklov. Med drugim lahko v tej prodajalni kupiš mesne izdelke Mesne industrije iz Murske Sobotne v neomejenih količinah in po mnogo ugodnejših cenah, kot v ostalih prodajalnah.

Enako je z izdelki Tovarne mlečnega prahu iz M. Sobotne. V M.

Soboti tak nakup ni mogoč! In če si pri tem odmisliš še prevoze teh izdelkov iz M. Sobotne v Portorož... Ni moj namen, da kogarkoli kritiziram, predlagam samo, da naj se odgovorai (ne vem kdo?) iz M. Sobotne sestanejo, pogovorijo in ustanovijo tako prodajalno.

Lokal ne bi smel biti problem, ker že itak stoji, kjer prodajajo alkoholne pijače. Tačas sta v Pomurju dve taki prodajalni: ena v Radencih, Merkator Sloga, in druga v Ljutomeru, Agropod.

Popolnoma se zavedam odpora, ki bo ob tej pobudi nastal — namreč, kako za vruga konkurirati sami sebi!

Tu in tam je pač potrebno preskočiti lastno senco — trdim, kot potrošnik, v upanju da bo diskontna prodajalna v Murski Soboti vendarle ustanovljena.

Vosa

Četrty dan po počitnicah je dobilo pobočje jeruzalemskih goric prvi sneg, po katerem hrepenimo že dolgo, in je le za hipec ustavil rez vinske trte, ki je v goricah na vrhuncu. Zato pa tudi s slalomom in veleslalomom v rekreacijskem centru doline Gresovščaka, ki leži pod vzhodjem ljutomercenjsko-jezulemskih goric, ne bo nič, čeprav so tamkajšnji člani TVD Partizan in prizadevni slalomisti storili vse, da bi člani v letošnji sezoni prirejali treninge in tekmovanja za staro in mlado. Sodeč po vremenskih spremembah bomo v prihodnje lahko sneg samo še gledali in občudovali na razglednicah. Torej je bil zadnji čas za posnetek, danes je še sneg, mogoče tudi jutri — v višjih legah. Skopo pa je bil sneg odmerjen za dolino in ravninski predel. Stane Feuš

Či se fajniček na sunci peče, letina dober pouf prnese.

Ižakovci

Izredni kompromisi izrednih razmer

Ali predvidene ustavne spremembe in dopolnitve vodijo k novemu, sodobnejšemu razvoju države in ali smo pripravljeno sposobni odstopati od dogmatičnih, preživelih pojmov družbenih odnosov in razmerij, medtem ko trka na vrata 21. stoletje?

S tema ključnega vprašanja so se prejšnji petek ukvarjali udeleženci posveta pomurske Socialistične zveze z uvodničarjema dr. Janezom Šinkovcem, predsednikom slovenske ustavne komisije, in Gozo Bačičem, podpredsednikom republiške konference SZDL Slovenije. Da je bila štirina izmenjava mnenj ves čas vredna pozornosti in zanimanja številnih zbranih v soboški skupščinski dvorani, je poskrbel prav dr. Šinkovec. Njegova bridka ironija in jedka argumentacija sta vselej zadeli v živo, pa naj je šlo najprej za pojasnila o nekaterih

NA VRTILJAKU USTAVNE PREENOVE

ustavnih kategorijah in še bolj kasneje, ko se je zadržal pri posameznih predvidenih spremembah in dopolnitvah, najbolj pa v dialogu, do katerega je — po krajšem oklevanju avditorija — le prišlo.

Sicer pa se je prvi uvodničar osredotočil na jedro problema v našem sistemu, to je motivacijo kot gibalno človekovega ravnanja in družbenega razvoja. Namesto da bi uveljavljali boj med ljudmi za napredek, konkurenco med ozdi, se večinoma sklicujemo na spremenjeno družbeno zavest. V ospredju je problematika lastnine, pri čemer je nesporno, da je v politični ekonomiji socializma možno sožitje različnih oblik lastnine: družbene, zasebne, skupne in združne; slednja bo, kot kaže, še dolgo zbužala vsakovrstna ugibanja in preračunavanja.

Kako naj postane ozd blagovni proizvajalec v razmerah državnih intervencij in kako doseči — ob dilemi ali trg ali plan — da bo postalo planiranje zgolj indikativno, usmerjevalno. Povedano drugače, s prisodobno drugega uvodničarja, kako naj se država uveljavlja kot neke vrste sodnik na tekmi, ki ga ni čutili. Pri davčni politiki je v drugih ekonomijah po svetu veliko pomembnejše vprašanje davčnih olajšav kot pa stopnje in osnove obdavčevanja. Tista vlada, ki ne zagotavlja ekonomske rasti svoje države, pade, je bilo rečeno na posvetu.

Izjemno občutljivo področje je jugoslovanski federalizem, ki ga nekateri razglasiojo za konfederacijo. Pravijo, da se številni zakoni v zvezi s skupščini sprejemajo ob soglasju republiških in pokrajinskih skupščin in tako v bistvu dobivajo smisel mednarodnega pakta. Zato se pri nas vse skupaj tako slabo razvija. Vsiljuje se umetna dilema o primatnosti razrednega nad nacionalnim in obratno. Posebno nevarni so poskus vzpostavljanja unitarističnega razvojnega modela države, kar je ob očitnih razlikah — kulturnih, tradicionalnih, zgodovinskih, civilizacijskih — preprosto nemogoče. Kljub vsemu je težnja po centralističnem urejanju določenih zadev dejstvo, ki ga jasno razbiramo iz ponujenega osnutka ustavnih sprememb in dopolnitev, kar pomeni, da zopet ravnamo povsem v nasprotju s tokovi razvitega sveta, kjer sta na pohodu decentralizacija in zagotavljanje bistveno večje samostojnosti regionalnim in lokalnim enotam in skupnostim. Zadnje še zlasti drži za opredeljevanje velikih gospodarskih sistemov, kot so elektrogospodarstvo, ptl, železniški in cestni promet, infrastruktura nasploh, ki bi morali delovati tehnično-tehnološko kompatibilno, torej prilagojeno posameznim okoljem, ne pa po t. i. enotnih standardih. To je namreč spet odmik od blagovno-tržnih usmeritev. Centralistične težnje so prav tako zaznavne pri vzgoji in izobraževanju, pravosodju, strategiji tehnološkega razvoja in drugje. V prenovljeni ustavi naj ne bi bilo več monopola nad delovnim mestom, s čimer se približujemo trgu delovne sile. Vse je dovoljeno, kar ni izrecno prepovedano, naj bi veljalo, ko govorimo o upravljanju delavcev z družbenimi sredstvi in združevanju na osnovi interesov.

Štirimesečno javno razpravo o spremembah in dopolnitvah ustave naj bi izpeljali na osnovi argumentov in kriterijev, pri čemer bi se morali otrestiti normativne iluzije, da bomo samo s predpisi — kat je vtis iz predloženega osnutka — urejevali stvarne družbene razmere in odnose. Slišali smo še nekatere novosti, ki se napovedujejo pri delegatskem in volilnem sistemu, s poudarkom, da je temelj naroda v ekonomski moči, znanju, ustvarjalnosti. Dodajmo še dve, tri zgovornejši misli iz avditorija na petkovem ustavnem posvetu v Murski Soboti: Kakršenkoli že bo izid javne obravnave, izdelek — prenovljena ustava — bo plod velikih kompromisov. Model enakosti v revščini bi bil za Jugoslavijo, in seveda tudi za Pomurje, usoden. Življenje postaja vrtljak in na njem so se znašle ustavne spremembe in dopolnitve.

Branko Žunec

Dober dan, sosed. O, pozdravljeni! Kakšna zima, kaj?! Saj to sploh ni zima. Oprostite, hitim!... Hitim, hitiš, hiti, hitimo, hitite, hitijo... Kam, za boga milega? Ste se kdaj vprašali, zakaj se nam kar naprej nekam mudi? Zakaj nikoli in nikdar nimate časa zase, za svoje domače, zakaj ste več osorni kot prijazni, zakaj če le morete zlobno zbudete sodelavca, podstavite nogo ali »zašpecate« prijatelja, ki vam konkurira pri napredovanju...? Stopite pred ogledalo in poglejte: obrazne mišice so vam napete, koža nagubana, pri tridesetih že nekaj čopov las nima prvotne barve; sivite kot konoplja, potem ko jo pokosijo, osušijo na soncu in dodobra namočijo v vodi. Ja, to ste vi, to sem jaz... in taki so tudi oni!

Res je, preveč garam, boste priznali. Ampak hišo morate dokončati, in tako prekleto drago je vse! Samo še to leto poleg službe honorarno delo do devetih zvečer, potem pa me briga... Kaj že? A, žena je rekla za tisto krzno. Menda imajo jope in plašče že vse njene kolegice. Od kod le jemljejo? Ne bo šlo; za ta honorar že ne. Ozreti se bo treba še za kakšno »tezgo«. Ah, kje pa, že zdaj me daje čir. Moral bi na pregled, če je to sploh čir, če ni že... O, madona! Pa ja ne zdaj, ko gre starejši na univerzo. Pet, šest let bo gotovo študiral. In potem to naše otroče. Kaj nama ga je treba bilo! Žena je hotela na splav, pa je nisem pustil. Če me bo rak, kako naj jo žena sama došla.

PUST IN PEPELNIC

Za mulca se ne bojim, ta se znajde. Ampak to naše otroče! Komaj osem let ima, pa je že prava lepota. In dobro se razumeva. Mislim, da mi celo več zaupa kot materi. Ja, saj je čisto po meni. Ne, moram k zdravniku; vsaj še petnajst let naj živim... potem bo hčerka že poročena in lahko umrem.

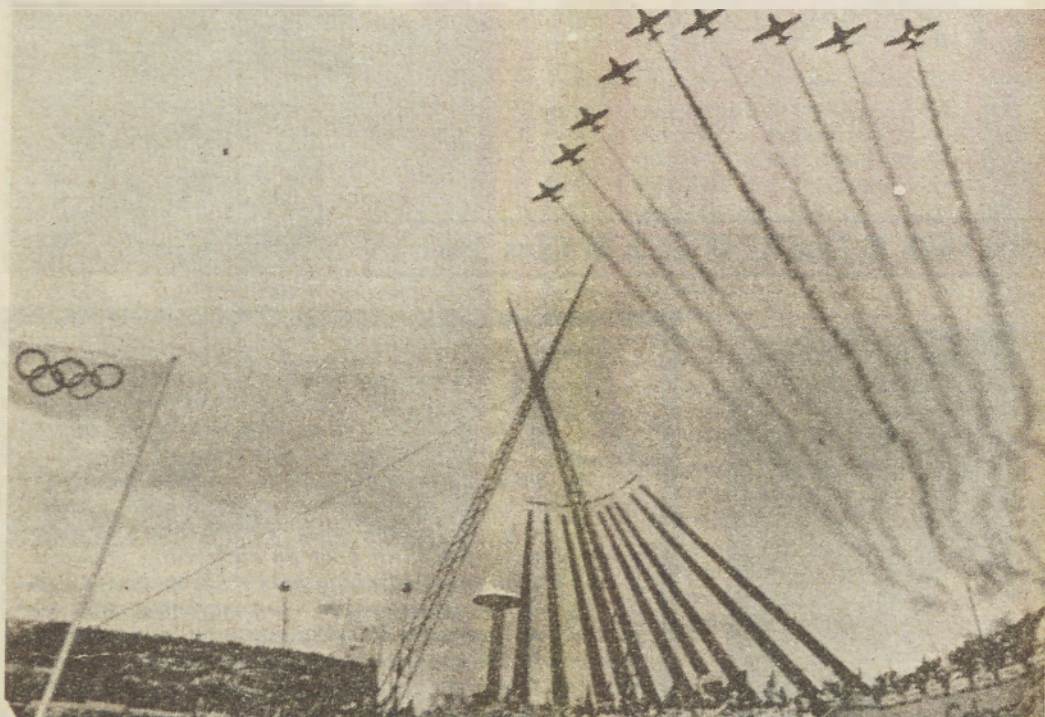
Vendar, če bo sin doma, kje bo hči? Vedno sem govoril ženi: »Če že gradimo, zgradimo malo večjo hišo — tako dvodružinsko.« Manj bi stalo, kot če gradiš dve. Ja, dve ulici naprej pa je res naprodaj parcela. Menda je velika osem arov. Kar prav za... Če bo žena počakala s tistim krznom... precej bomo delili po zaključnem računu, in če bi mi posojilo uspelo... mislim, da bom lahko kupil tisto parcelo.

Stopite še enkrat pred ogledalo. Ste to vi? Bezljate »s sihta na fuš«? Se nalivate na sindikalnih zabavah? V službi kradete časopis, ki ga doma nimate časa prebrati? In zgrbljeni ste kot norrdamski zvonar! Zravajte se, zajamite sapo in za začetek pošljite vse skupaj k vrugu. Sprostite obrazne mišice in s sosedom se pomenite še kaj drugega kot o vremenu, saj nista Angleža! Vem, ste pa Slovenec, vse preveč zagrenjen in nagnjen k samožrtvovanju. Ni nujno, pravijo, da bi to bilo dedno. Samo način mišljenja je treba spremeniti. Z drugačnim mišljenjem se bo spremenilo življenje — polepsalo in podaljšalo. Ampak pogoj za to je, da se znate veseliti ne le novi hiši, krznenemu plašču, uvoženemu avtomobilu... tudi taki poceni zadevi, kot je pust, denimo. Bil je, predčera; če ste ga zamudili, vam preostane pepelnica: temeljito premišljanje o vašem načinu življenja.

Jože Šabjan

Gospodarsko sodelovanje med Pomurjem in Madžarsko je osrednja tema, ki jo objavljamo na 5. strani. Kaj ima s tem skupnega pričujoča fotografija? Nastala je v blagovnici v Szombathelyu — tam nakupuje tudi veliko Pomurcev, zgradili pa so jo pred 10 leti gradbeniki soboškega podjetja SGP Pomurje.

Med tem ko so z učinkovito slovesnostjo v kanadskem Calgaryju začeli 15. zimske olimpijske igre, in ko naj bi v svetu vsaj za ta čas zavladal duh mira in sprave, so Izraelci zasuli v grob štiri žive Palestinec, na Dunaju pa je dva tisoč žandarmov varovalo sedem tisoč v operi plesočih nostalgčnih aristokratov.

PRAVICA DO ODCEPITVE

Ko sta dva avtorja v Novi reviji številka 67/68 mimogrede omenila tudi možnost odcepitve Slovenije od Jugoslavije, smo bili zopet kregani kar vsi Slovenci, ne le avtorja sestavkov. Na ves glas so mnogi novinarji zavpili, da Slovenija razbija Jugoslavijo, da se v Sloveniji zavzemamo za pravico do samoodločbe in da smo za odcepitve. Veliko hrupa za nič. Politiki in novinarji so napravili dve napaki. Najprej so zamolčali, da so v Sloveniji odklonili pisanje Nove revije, in drugo, mnenje dveh so posplošili kar na vse Slovence. Če mislite, da je to lepo? In tretja usodna napaka? Malo več znanja.

Najprej velja vedeti, da nobena ustava na svetu ne zagotavlja pravice do odcepitve in tam, kjer so to pravico želeli vsiliti, je prišlo skoraj po pravilu do državljanske vojne. Spominimo se državljanske vojne v Združe-

nih državah Amerike. Zakaj je v Nigeriji prišlo do državljanske vojne — Biafra se je leta 1967 razglasila za neodvisno republiko. Kaj se pravkar dogaja na otoku Sri Lanka. Tamilci terjajo neodvisnost in oblast jim tega ne dovoli. Torej, vsak normalen Slovenec ve, da mu nihče drug v Jugoslaviji ne bo dal pravice do odcepitve, in če bi Slovenci skušali storiti to na svojo pest, nam v skrajnem primeru grozi državljanska vojna. Kdo pa bo to tvegali? Zato so očitki o odcepitvi nesmisel.

Naslednji nesmisel v zvezi z odcepitvijo. Svet ni nekakšna gmota, ki jo združujemo ali delimo po mili volji. Za delitve in nove meje so potrebni drugačne razmere, kot so danes, posebno ob obstoju helsinške listine in o priznanju obstoječih evropskih meja. Slovenija je avtomatično sopolisnica listine. V miru, mir v Evropi

pa traja 43 let, še niso delili držav, kajti vsakdo, ki se v neki državi želi odcepiti, sega v interese drugih. Ali bi našo željo po neodvisnosti in samostojnosti v Evropi in svetu sploh priznali? Ali ne bi s takšnim dejanjem porušili ravnotežja? Vsak razsoden politik to dobro ve in med drugim je tudi zaradi tega nesmiselno očitati, kako se Slovenci želimo odcepiti. Slovenci se zelo dobro zavedamo, da smo zemljepisno mnogo bolj na mednarodnem prepihu, kot na primer Srbija. Mejimo na Varšavsko zvezo in na NATO, mejimo na kapitalizem in na vzhodni socializem. Vsakdo bi skušal prigrabiti del Slovenije, in zakaj naj bi se torej odločali za takšno veliko tveganje. Prepričan sem, da se celo avtorji Nove revije zavedajo vseh nastetih razsežnosti. Da mednarodna skupnost ne pristaja kar tako na odcepitve, je zgled Ciper. Turški del želi sveto federalno enoto, ki je tudi v svetu ne priznavajo, ne samo v Grčiji in na Cipru.

Ob očitkih, da se želimo Slovenci odcepiti, velja biti razsodnejši. Manj nepremišljenih očitkov, boljše možnosti za medsebojno razumevanje.

Mirko Čepić

Moralni kodeks

Kolega Marko Lohić, zdaj izvršni sekretar CK ZKJ (spoznala sva se, ko je bil šef dopisništva zagrebškega Vjesnika v Beogradu), je nedavno izjavil — ob razpravljanju o noveliranju moralnega kodeksa novinarjev — da je vsekakor potreben tudi kodeks javne besede nasploh.

Zares, zakaj naj bi veljala neka stroga »pravila igre« samo za novinarje, za druge, ki govorijo, prav tako za javnost, vsak dan, pa sploh ne. Saj vendar ni kda ve kako moralno, če v javnih razgovorih na raznih forumih poslušamo polemike z nekom ali nekimi, za katerih stališče pravzaprav ne vemo, ker so spori rojeni v bolj ali manj internem, nejavnem (sodelovanju prizadejih sogovornikov).

Enaka strogost glede javne besede naj bi torej veljala za vse, ki javno govorijo, ne samo za novinarje. Namesto javnih namigovanj, ki jih (medsebojno) razumejo samo prizadeji, naj bi torej veljala praksa dokumentiranih govorov z neizpodbitnimi dejstvi in točnimi naslovi, da ne bi morali ugibati, kaj pomeni: »nekateri so proti« in podobne ocene, ki jih je mogoče potem nalepiti komerkoli za karkoli, kar sploh nima zveze s tistim, kar je bilo tako rečeno in komur je bilo tako rečeno.

Za čase je potrebnost moralnih norm vse večja ne samo v besedovanju, temveč v vsakršnem ravnanju. Saj vemo, kako je.

To omenjanje kodeksa za javno besedo nasploh, ne samo za novinarstvo, spominja na nekdanje prizadevanje, da bi dobili kodeks samoupravljalcev, moralni kodeks, ki bi obvezoval s stališča temeljnih načel samoupravljanja. Vemo, da je pozneje od tod nastal zakon o združenem delu, in vemo, da se je preveč ukvarjal s podrobnostmi, kot tudi vemo, da mu pridajajo v sedanjih dodelavah nove in nove dodatke.

Tako smo se svojčas oddaljili tudi od kodeksa samoupravljalcev v pričakovanju, da so zakonske norme holiša in pravilnejša rešitev. Pokazalo pa se je, da smo dosegli samo inflacijo zakonodaje, ki najbrž ni nedolžna glede financa in ekonomske destabilizacije.

Posebej smo se nekoč lotevali tudi vprašanja poslovne morale, saj vemo, da poslovanje v svetu bolj ali manj počiva na čvrstih moralnih normah, čvrstjših, kot pa so zakonske norme, ki so predmet sodstva, ko pride do kršitev, saj pride v nekaterih poslovnih krogih moralna obsodba takoj po nekem nemoralnem dejanju in je hujša in trajnejša, kot je lahko katera koli sodniška obsodba.

Tudi na tem področju pravzaprav nimamo nekakšnih perfektnjših norm, saj tista nekakšna časina razsodišča, ki so pri gospodarskih zbornicah ali še kje, nimajo pravih, temveč bolj administrativne učinke.

Kako je z moralno pri nas, najbolj odgovorno kaže kladuška zadeva, s tistim fenomenom, ki se mu pravi — bihaška banka. Saj se je menda skorajda pokazalo, da ta banka pravzaprav nikdar ni bila osnovana, ker so bili postopki odločanja o tem po kolektivih tako pomakljivi, da se je moglo na koncu reči, da pravzaprav od začetka niso bili zakoniti. Je pa vprašanje, če bi zategadelj mogli trditi, da bihaške banke pravzaprav ni bilo, saj je dejansko obračala velike denarce in nazadnje marsikoga tudi oškodovala marsikoga kot — fasada Agrokomercia.

Ali naj zdaj rečemo, da je potreben tudi moralni kodeks za bankarstvo? Ne vem, kaj naj porečem.

Vem, da so moralne norme, tiste nepisane, prastara zadeva, od časov desetih božjih zapovedi naprej in verjetno tudi nazaj, saj ljudje ne morejo živeti brez moralnih norm, sicer bi pristali na obnašanje divjih zveri. Saj celo ob obstoječih moralnih normah še vedno uporabljamo tudi rek: človek je človeku — volk! Največkrat seveda v razočaranjih.

Z moralno je najbrž natančno tako kot s svobodo: imaš je toliko, kolikor si je zmožen ustvariti. Zatorej je ustvarjalnost tista, ki gradi moralni svet. V velemesnem življenju se to najbolj občuti, kajti čim manj je ustvarjalnosti, tem slabše so tudi gmatne razmere in več več je siromaštva...

Bi zategadelj potrebovali še več in vse več moralnih kodeksov? Smešno vprašanje, kajne. Papirnatega življenja nam je tako ali tako že preveč. Kot nam je sploh preveč vseh omejitvev — od administrativnih naprej. Manjka nam spodbud!

Viktor Širec

ZA BOLJŠO ŽELEZNICO

Pred kratkim je v okviru SOZD Rade Končar začela delati nova tovarna lokomotiv s 7.000 kvadratnimi metri proizvodnega in 3.500 kvadratnimi metri poslovnega prostora ter z 2.300 kvadratnimi metri prostora v infrastrukturnih objektih. Gradnja tovarne je trajala leto in pol, izpeljala pa jo je Industriogradnja. Tovarna je sprojehtirana za fleksibilen tehnološki proces, tako da bo Rade Končar v razmeroma kratkem času lahko uvedel v proizvodnjo elektromotorne vlake, električne premikalkne, industrijske električne lokomotive in dvosistemske lokomotive. Za novo tovarno je še posebej pomembna preskusna postaja s 300 metrov dolgim elektrificiranim poligonom, kjer bodo opravljati vse poskuse pri proizvodnji in razvoju novih proizvodov. Pretežni del naložbe, ki je veljala 6 milijard dinarjev, je zagotovil SOZD Rade Končar.

NOVO V AVSTRIJI

Hrvaščina uradni jezik

Letošnji januar je bil pomemben mejnik v borbi gradiščanskih Hrvatov za enakopravnost v Avstriji! Njihova hrvaščina je namreč zdaj priznana kot drugi uradni jezik. Zdjaj se Avstrijci (članek povzemamo po dnevniku Kleine Zeitung) sprašujejo, kako bodo odločitev, katere podlaga je razsodba ustavnega sodišča 12. decembra lani, udeležili.

Manjšine Slovencev, Hrvatov in Madžarov so si desetletja prizadevale za uresničitev pravic, ki jim jih zagotavlja mnogo komentiranih sedmi člen državne pogodbe — med drugim je namreč zapisana tudi enakopravnost njihovih jezikov v uradni rabi.

Dvorni svetnik dr. Johann Veraszo, ki med drugim obvlada tudi hrvaščino: »Pravna osnova za to, da sta slovenščina in hrvaščina dopuščena kot uradni jezika, je člen 7 državne pogodbe iz leta 1955. Zakon o narodnostnih skupinah iz leta 1976 pa zdaj sproža vprašanje, kako je za zah-

tevo potrebno praktično uveljavljati.«

Razsodba ustavnega sodišča je, da je nova pravica Hrvatov že dokončna, ne potrebujejo nobene posebne odredbe. Vseeno pa se Kleine Zeitung sprašujejo, kako bo s prevajanjem, ki ga je seveda potrebno plačati. Veraszo: »V zakonu o plačilu je odredba, da mora vsak, ki govori manjšinski jezik in je tedensko aktiven kot prevajalec vsaj 16 ur, dobiti mesečno 679 šilingov dodatka.« Če v uradu ni osebe, ki bi znala manjšinski jezik, morajo imeti prevajalca, ki pa ga morajo relativno dobro plačati: za štiri ure približno 3 tisoč šilingov. Zdjaj torej ostaja dilema, ali odpirati nova (prevajalska) delovna mesta, izvesti različne premitivne, ali pa takoj zaposliti drage prevajalce. Težava pa so tudi različna narečja, saj po avstrijskem mnenju Hrvati v tej deželi sploh ne obvladajo knjižnega jezika, ki je zdaj uradno priznan. (bop)

V ŽARIŠČU

Nič več ni tako...

Nič ni več tako, kot je bilo včasih. V prejšnjih letih se je natančno vedelo, kdaj, v kakšnih primerih in ob kakšni priložnosti stopi predsednik zveznega izvršnega sveta pred delegate skupščine Jugoslavije. Kriza pa spreminja zakone in ustaljeni red. Izkazalo se je, da je neko delegatsko vprašanje zadosten povod, da predsednik Mikulić v svojem imenu in v imenu ZIS prebere delegatom cel ekspoze (njegov govor obsega natančno trideset tipkanih strani) o delu ZIS v doseganju mandatu, o dogajanjih — gospodarskih in političnih — v državi, o dosedanjih uspehih, težavah in ovirah in o tem, kaj in kako namerava delati zvezni izvršni svet.

Predsednik Mikulić je tako ravnal zaradi dveh vzrokov. Prvi je bil izrečen, o drugem pa smo dobili nepremagljiv vtis. Prvi je to, da zastavljeno vprašanje ni bilo ravno delegatsko vprašanje v strogem pomenu besede, marveč vsebuje, kot je dejal predsednik Mikulić, »zelo resne politične kvalifikacije globalne družbenoekonomske in politične naravnosti zveznega izvršnega sveta«, tako da je bilo v odgovoru treba kaj povedati tudi o tem. Drugi vzrok pa je v tem, da sta se zdajšnji ZIS in njegov predsednik verjetno že naveličala tega, da ju vsepovsod nenehno omenjajo, z neposredno ali posredno izrečenim vprašanjem: kdaj boste dali odpoved? V vsem našem povojnem političnem življenju skorajda ne pomnimo, da bi od kakšne zvezne vlade in njenega predsednika javno zahtevali, naj da odpoved. Če je kdo moral »stran« in če je kdo moral »prijt«, so se o tem pogovarjali in odločali drugje, v ozkih krogih, daleč od javnosti. Zadeve so se spremenile in tej obliki demokratičnega političnega življenja se ni še nihče privadil. Od tod tudi malce presenetljivo intonirano vprašanje ZIS in njegovega predsednika: od kod na lepem vse to? Katere in kakšne sile in kakšni interesi so za tem zahtevami? Ali ne gre celo za želje po politični in gospodarski hegemoniji enih (očitno »nekaterih« federalnih enot) nad drugimi? Toda tako zastavljena vprašanja so vsaj enake in enako resne politične kvalifikacije kot tiste, ki jih je ZIS videl v postavljenem delegatskem vprašanju. Vendar z metodo takšnih ali drugačnih kvalifikacij vprašanja prav gotovo ni mogoče rešiti po demokratični poti. Prilivajo le še več olja na ogenj. Tako globoka kot gospodarska kriza države je očitno tudi kriza političnega življenja in političnih odnosov v njej.

Vse to je seve zgolj sad časa in položaja, v katerem se je država znašla. V govoru predsednika Mikulića je bilo veliko povedanega o tem, kaj vse je bilo storjeno in kakšne ukrepe vse so sprejemali, da bi preprečili posledice krize v gospodarstvu. Povedal je tudi rezultate vseh teh potez. Imamo vtis, da v glavnem pozitivne.

Tu gre spet za, lahko bi rekli, že zgodovinski nesporazum glede presoje, v čem je bistveno vprašanje jugoslovanske krize. Ni v takšnem ali drugačnem gibanju proizvodnje v letu ali dveh, takšni ali drugačni rasti izvoza in uvoza, malo manjšem ali večjem padcu življenjske ravni in celo malo manjši ali malo večji stopnji inflacije. To so samo zunanja znamenja in posledice, manjši račun, ki jih plačujemo. Bistvo vsega je v tem, da sta jugoslovansko gospodarstvo in vsa družba neučinkovita in neracionalna, nezmožna absorbirati nove dejavnike gospodarskega in družbenega razvoja, tiste, ki postajajo odločilni v sodobnem svetu.

Ta »nesporazum« je očitno tudi v vsem tistem delu govora predsednika Mikulića, ki se nanaša na dosedanje delo ZIS in njegove sa-

dove. V tem delu lahko najdemo tudi »dobre« številke o gibanju družbenega proizvoda v tem ali drugem razdobju, o povečanju izvoza, o dobrih potezah, ki jih je delala gospodarska politika med mandatom tega ZIS in tudi o uspešnem začetku temeljitega razčiščevanja nekaterih vprašanj.

Stežka pa bi v njem našli kakršnokoli dokaz v prid izboljšanju kakovosti celotne jugoslovanske produkcije. Denimo o rasti produktivnosti dela v vsej državi (ta, nasprotno, že desetletje in več nenehno upada), o povečanju učinkovitosti obračanja sredstev (nasprotno, čedalje slabša je), o izboljšanju sestave jugoslovanskega gospodarstva, o novi sestavi blaga, ki gre v izvoz, o tehnološkem napredku, o izboljšanju kroženja in koncentracije družbenega kapitala... Prav tako ni bilo v njem niti enega podatka o izboljšanju kakovosti in racionalnosti vseh drugih segmentov družbene produkcije — znanosti, izobraževanja, zdravstva, vodenja.

Teh rezultatov kratko in malo ni. Res pa je tudi, da vseh prej nastalih dubioz ni mogoče razčistiti v kratkem času. Res je, da se sprejeta politika na številnih izsekih (na primer v porabi) ni izvajala. Da so bile številne rešitve obremenjene z vsemi mogočimi kompromisi. Da je finančni sistem v kaosu in da ga ni mogoče izboljšati s parcialnimi potezami. Skratka, da je bilo delo zdajšnjega ZIS po eni strani obremenjeno z dediščino iz prejšnjih let, po drugi strani pa so ga dejansko blokirala ravnanja »drugih udeležencev« pri urejanju problemov, njihovi interesi ali njihove pridobljene navade.

Toda v govoru predsednika Mikulića lahko najdemo tudi kronski dokaz, zakaj je tako, zakaj ne pridemo pri reševanju iz krize nikamor. Omenjajo ideološko politični spopad v jugoslovanski družbi, dejali bi lahko, da pravzaprav v jugoslovanskem političnem vrhu. To je spopad o značaju lastnine (družbena lastnina, nelastnina), o sestavi lastnine, kakršna bi bila potrebna, o značaju blagovne proizvodnje, o tržnih zakonitostih in njihovem vstevem upoštevanju v vsem sistemu, o »blagovnem« položaju in razvoju številnih drugih, negospodarskih dejavnosti oziroma o njihovem položaju na podlagi »svobodne menjave dela«, o trgu kapitala in delovne sile in tako naprej.

Dandanes je več kot očitno, da brez razpletu teh dilem ni mogoče graditi sistema, ki bi potegnil jugoslovansko družbo k izhodu iz krize, k racionalnosti in učinkovitosti razvoja, k naravnemu redu stvari. Vse posamezne poteze v tem ali drugem delu sistema lahko rodijo zgoljčasne rešitve inčasne sadove, ne glede na to, katera »vlada« je »na oblasti«.

Zal zdaj nismo toliko v položaju, ko je delo ZIS blokirano, kot v položaju, ko so blokirane opredelitve o tem, kakšna je pot iz krize. Naj to ilustriramo z majhnim, vendar zgovornim primerom. Gre denimo o potrebi po deregulaciji gospodarskega življenja, o potrebi po tem, da bi bila delovna organizacija samostojen gospodarski subjekt, svobodni pri vseh odločitvah in od nikogar odvisen. Hkrati pa izdaja CK partijskim komitejem in komunistom neke republike direktivo, naj v podjetjih razčiščujejo zadeve, naj zamenjujejo direktorje in delavske svete. Namesto da bi bilo sleherno »razčiščevanje« naravna, gospodarsko pogojena potreba slehernega kolektiva in tistih, ki so v njem zaposleni, in s sistemom vzpostavljeni edini možni način gospodarjenja. Če ni tako, potem je vseeno, ali razčiščujejo zadeve, se pravi, sprejemajo odločitve, partijski komiteji ali država.

Očitno sta to dva sistema, dve pojmovanji, na katerih mora temeljiti ta Jugoslavija. Obe pa v naši družbi enakopravno obstajata. To je kriza. G. V.

globus

RIO DE JANEIRO — Nekaj manj kot dve milijardi dolarjev loči Brazilijo od srednjeročnega sporazuma s komercialnimi bankami — kreditorji. To je potrdil brazilski minister za finance, ki je včeraj odpotoval v Washington, kjer se bo udeležil volitev za novega predsednika medameriške banke za razvoj. Obenem bo tudi poskušal pospešiti pogajanja svoje vlade s tujimi upniki, ki potekajo že od 11. januarja. Čeprav je največji svetovni dolžnik pokazal dobro voljo, s tem da je vplačal 350 milijonov dolarjev za prispele obresti za to leto, pogajanja med Brazilijo in zahodnimi bankami niso prinesla sporazuma.

LONDON — Britanska premierka Thatcherjeva bo dovolila namestitev v Britaniji še za 60 ameriških borbenih letal F-111, oboroženi z jedrskimi bombami, da bi tako nadomestili praznino zaradi odstranjanja raket srednjega dosega na podlagi sporazuma med Washingtonom in Moskvo. Sunday Times tudi piše, naj bi to povečanje pripisoval pri prepricavanju ZRN, da njena varnost ne bo okrnjena z ameriško-sovjetskim sporazumom.

DAKA — Spopadi med policijo in demonstranti ter med rivalnimi političnimi skupinami v Bangladešu ne ponehjuje. Reuter je sporočil, da je bilo ranjenih najmanj 50 ljudi. V času lokalnih volitev, ki so bile v sredo, so se vrstili neredi po vsej državi. Več kot 150 ljudi je bilo ubitih in natisoče ranjenih. Se vedno traja splošna stavka, ki se je začela predvčerajšnjim, s katero poskuša opozicija izsiliti odstop šefa režima Eršada.

DAKAR — Generalni sekretar Združenih narodov Perez Cuellar je izjavil, da je pogodjevanje neodvisnosti Namibije z umikom kubanskih enot iz Angole nezakonito. Na tiskovni konferenci v Librevillu je tudi dejal, da so Združeni narodi lahko zadovoljni s pogajanjem med ZDA in Angolo o neodvisnosti Namibije. De Cuellar se je poudaril na krajšo turnejo po zahodni srednji Afriki. Obiskal je že Gabon, Gano in Kamerun, podal pa se bo še v Kongo, Zaire in Angolo.

Prešernov dan v novi šoli

Znano je, da slovenski kulturni praznik ali Prešernov dan praznujejo tudi Slovenci, ki živijo ločeni od matičnega naroda v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Tako vsako leto pripravijo proslavo tudi v Porabju — enkrat v tem, drugič v drugem kraju. Pobudnik in organizator je katedra za slovenski jezik in književnost na Visoki učiteljski šoli Szombathely, vključuje pa se tudi porabske osnovne šole in kulturne skupine.

drug ob drugem in zato se moramo med seboj bolj poznati in najpomembnejše sredstvo dobrega sožitja je prav gotovo jezik...« je med drugim v slavnostnem nagovoru dejal vodja slovenske katedre Karel Gadany, zatem pa še v madžarščini lektor Joszef Bokor.

Takšne proslave v Porabju imajo torej velik narodnostni pomen. V kulturnem programu pa smo lahko pri nekaterih nastopajočih opazili napredek in nekaj popestritev.

Karel Gadany je v slavnostnem nagovoru izrazil upanje, da se bodo nekdo v novi osnovni šoli v Monoštru vsi učenci učili slovenščine; in upajmo, da se bodo v monoštrski glasbeni šoli učili igrati tudi slovenske skladbe, tako kot Krajcarjev sin iz Szevanovca. (Foto: Nataša Juhov).

Za prizorišče letošnjega Prešernovega dne so izbrali novo 3-jezično osnovno šolo v Monoštru, prireditev pa je bila preteklo sredo.

»Zakaj smo si za kraj našega praznovanja izbrali ravno to mesto? K temu so nas vodili različni vzroki. Naš predlog za proslavo v tej stavbi je šola z veseljem sprejela. V tej šoli se uči materinščino 119 slovenskih učencev, kar je gotovo vplivalo na našo odločitev. Upamo, da bo tudi ta proslava pripomogla k spoznanju, da je slovenščina kot materinščina velik zaklad, ki ga je treba negovati in razvijati. Tretji vzrok za našo odločitev je želja, da bi se v tej moderni šoli nekdo vsi, tudi Madžari, ne samo Slovenci, učili slovenščine. Živimo

pri drugih pa ponavljanje bolj ali manj istih pesmi (Jaz bi rad Cigajnar bil, Furmanska). Najbrž bi ob takšni priložnosti lahko kakšen zbor zapel tudi Prešernovo Zdravljico. Sicer pa je bil program, v katerem so sodelovali študenti slovenske in glasbene katedre Visoke učiteljske šole ter učenci monoštrske in gornjeseniške osemletke, še kar pester. Kljub množični udeležbi, ker so bili tam pač učenci, ki imajo v šoli podaljšano bivanje (večina madžarskih otrok), pa bi na osrednji proslavi slovenskega kulturnega praznika v Porabju pričakovali več narodnostnih kulturnih delavcev iz porabskih vasi in sploh več Porabcev.

Jože Graj

VEČJA PRODUKTIVNOST

Četrtekovo zasedanje vseh treh zborov skupščine občine Lendava je bilo v znamenju predloga resolucije (slavnostne izjave) o politiki (usmeritvah) izvajanja družbenega plana v letošnjem letu. V lendavski občini s sprejetjem tega dokumenta niso hoteli, vsekakor pa ga niso hoteli sprejeti, preden ni bila sprejeta republiška resolucija. Prevladalo je namreč prepričanje, da mora biti vsebina občinskega razvojnega načrta v letošnjem letu kar najbolj konkretna. Za tako planiranje pa je vsekakor prejel potreben republiški »vzorec«.

Predlog občinske resolucije, ki so jo pozneje vsi trije zbori soglasno sprejeli, je predstavil predsednik izvršnega sveta Jože Kuronja. Dejajle, da so se za nekoliko obsežnejši dokument odločili zato, ker so nosilci planiranja vztrajali, naj bodo zapisani načrti posameznih organizacij združenega dela, družbenih dejavnosti, sisov materialne proizvodnje, krajevnih skupnosti in drugih, da tako »imel vsakdo vpogled« v njihove načrte in jih lahko »kontroliral« oziroma preverjal, kako jih uresničujejo. Resolucija ima zato še poseben datek, kjer so ti načrti še analitično predstavljeni.

In kakšne načrte imajo letos v občini Lendava? Industrijska

proizvodnja, ki je pravzaprav še najbolj realen podatek o (ne)uspešnem poslovanju, naj bi se realno povečala za 3,2 odstotka. Ta odstotek je sicer nižji, kot pa je predviden s srednjeročnim načrtom razvoja (3,8 odstotka), vendar še vedno visok. Letos namreč računajo, da bo bistveno večja proizvodnja v Ini Nafti, med drugim zaradi povečanega pridobivanja metanola, kar bodo dosegli z večjo izrabo domačih nahajališč. Turniška Planika bo povečala izdelavo čevljev, kajti na obzorju so nova tržišča. Izdelavo bodo občutno razširili tudi v Indipu, k čemur bo prispevala zlasti nova proizvodna hala, ki jo bodo odprli čez nekaj dni. Ambiciozne načrte imajo tudi v Varstrojeh tozidih, še posebej, če bo uspela reorganizacija. Tudi kmetijski se ne dajo v družbenem sektorju kmetijstva, utegne imeti velik prispevek k občinski (povprečni) rasti fizičnega obsega proizvodnje vzreja ptičev v novem velikem hlevu na Ginjevcu pri Nedelici. Ne nazadnje: večjo proizvodnjo lahko pričakujejo zaradi agro- in hidromelioracij ter zlozbe zemljišč v večje in donosnejše površine. Proizvodne zmogljivosti (ne glede na panogo) niso nikjer dovolj izrabljene, zato naj bi letos v prav vseh tozidih preverili stanje in možnosti

za povečano proizvodnjo. Boljša izraba bi gotovo lahko veliko pripomogla k povečanemu fizičnemu obsegu proizvodnje. Seveda pa ne gre prezreti tudi novih naložb, čeprav so načrtovalci pri tem dokaj previdni. Tako so v občinski razvojni dokument za letošnje leto zapisali, da bo Ilirija Vedrog Ljubljana prenesla v lendavsko občino (v KS Petišovci) proizvodni program sveč in sredstev za nego obutve, čeprav ta hip še ni nič otipljivega, ali se bo to res zgodilo. V zraku je torej tudi nakazana možnost zaposlitve 100 delavcev v tem obratu. Proizvodni program ni vprašljiv, več je težav z zagotavljanjem denarja za gradnjo objekta. Nekaj predlogov, ki se nanašajo na večji razmah naložbene dejavnosti ma manj razvitih in narodnostno mešanih območjih, je na pobudo Lendavčanov vnesenih v republiško resolucijo, zato upajo, da bo posledaj manj težav pri zbiranju denarja. Po tem je mogoče verjeti, da se bo zaposlenost vendarle povečala za načrtovani odstotek in poi, to pa je (komaj) 120 delavcev. In kam naj gre (preostali) »generacijski priliv«, letno skupaj 300? Že zdaj je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 500 iskalcev zaposlitve.

S. Sobčan

ZASEDANJE ZBOROV SO MURSKA SOBOTA

Brez ločenih sej se krni delegatski sistem

Na prvem letošnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov skupščine občine v Murski Soboti — navzoč je bil tudi zvezni delegat Peter Hedžet, ki je podrobneje pojasnil svoje delovanje v zveznem zboru in postopke pri sprejemanju pomembnih odločitev v zvezni skupščini — je bil dan poudarek obravnavi poročila o delu skupščine občine, njenih organov in izvršnega sveta v obdobju 1986—1987. Uvodno obzorožje je imel predsednik skupščine občine Andrej Gerenčer, ki je poudaril, da je bilo za minulo mandatno obdobje značilno delovanje v nestabilnih gospodarskih razmerah, kar je na-

vsezadnje tudi vplivalo na iskanje boljših razvojnih rešitev. Dejal je, da so bili nekateri gospodarski podatki sicer ugodnejši od slovenskega povprečja, toda pri preustroju občinskega gospodarstva niso doseženi pričakovani rezultati. V nadaljevanju pa se je zadržal pri uresničevanju delegatskega sistema. »Naša ocena je, da je bilo delo zborov zadovoljivo. V celoti sicer nismo uresničili ustavne zamisli, da bi bil zbor združenega dela najaktivnejši in bi dajal ton delu naše skupščine, čeprav je bila aktivnost tega zbora boljša kot v preteklem obdobju. Nismo bili dosledni v našem dogovoru, da bi imeli več ločenih sej zborov. Aktivnost delegacij in delegatov je tudi odsev dobrega ali premajhnega dela subjektivnih sil in s tem tudi uspešnosti družbenopolitičnih organizacij. Nujni bodo nekateri popravki pri združevanju posameznih samoupravnih okoliš v konference delegacij in aktiviranje delegatov v temeljnih združenih organizacijah.«

Obravnavana vprašanja kmetijstva, poseganja v prostor in infrastrukturo, ki so zadevala neposredne interese občanov, so spodbudila aktivnost delegatov v zboru krajevnih skupnosti. To je potrdila tudi zelo živahna razprava, v kateri ni manjkalo konkretnih pobud in predlogov. Delegat KS Partizan v Murski Soboti Edvard Perhavec je med drugim menil: »Ni dobro, da nimamo ločenih sej, ker skupna zasedanja krnijo delovanje delegatskega sistema. Ob navzočnosti okrog sto delegatov se težko sprosti razprava. V delegaciji se ogrevamo za bolj specializirana področja obravnave, ki so bližja občanom in njihovim potrebam.

Tudi sprejemanje raznih odlokov je treba poenostaviti, hkrati pa bi morali spodbuditi razprave v zborih.«

»Ali ni pasivnost delegatov zbora združenega dela posledica zoževanja manevrskega prostora za odločanje delegatske baze?« se je vprašal Štefan Puhan in navedel, da je vse več administrativnega odločanja in sprejemanja najrazličnejših zakonov in odlokov v enofaznem hitrem postopku. Zanimiva je tudi pripomba Geze Farkaša: »Zbori občinske skupščine morajo v prihodnje bolj opravljati vlogo delegacij za seje zborov skupščine SRS, posebno ko gre za pomembna vsebinska vprašanja. Čimvečkrat po možnosti vključiti tudi skupščine sisov kot četrti zbor na zasedanjih skupščine občine. Izogibati se enofaznim postopkom in pripraviti več ločenih sej, hkrati pa si je treba prizadevati, da bodo gradiva imela tudi alternativne predloge.«

Nekaj poudarkov iz dela izvršnega sveta je nakazal predsednik Janez Štol, pri čemer sta bili v ospredju prizadevanj naslonitev na lastne sile in širitev materialne osnove dela. Govoril je tudi o usmeritvah letošnje občinske resolucije in se zavezal za kadrovski zasuk, kajti nadaljnega razvoja brez ustreznih kadrov ni mogoče načrtovati. Po njegovem mnenju so doseženi vidni rezultati tudi pri zagotavljanju enakopravnega položaja družbenih dejavnosti v primerjavi z gospodarstvom. Delegati so sprejeli še referendumski program posodobitve cest v letu 1988, program dela skupščinskih zborov in vrsto odlokov.

Milan JERŠE

ODMEV NA TV ODDAJO

Ves razred »manj primerno« vedenje

Verjetno se nikjer v Sloveniji do letošnjega polletja še ni zgodilo, da bi vsi učenci kakšnega razreda osnovne šole bili ocenjeni iz vedenja manj primerno, kar je podobno kot nezadostno, čeprav številčnih ocen iz vedenja in še nekaterih drugih predmetov ni. Skoraj nemogoče pa je postalo mogoče na Osnovni šoli Dane Šumenjak v Murski Soboti. Vsi učenci 8. a razreda so odšli na zimsko počitnice z grenkim spoznanjem, da imajo v izkazih pri vedenju zapisano manj primerno. Morali so torej biti strašni razgrajati, nedelavnih, nedisciplinirani... V glavnem pa se vse do 5. januarja 1988 v njihovem razredu ni zgodilo nič posebnega in nobeden si ni prislužil večje disciplinske kazni. Po uspehu pa je to celo eden najboljših razredov na šoli. In potem pride tisti usodni 5. januar, drugi dan po novoletnih praznikih in dobra dva tedna pred polletnimi počitnicami. Po urniku so imeli gospodinjiski pouk in tovarišica jim je še pred prazniki naročila, naj

se učijo, ker bodo ta dan pisali kontrolno nalogo. In res jim je razdelila naloge, pa mirno čakala, da jih bodo učenci rešili. Toda oni so se že prej dogovorili, najbrž niti ne vedo, kdo je to prvi predlagal, da nalog ne bodo reševali. Pa jih tudi niso. Učiteljica gospodinjiskega pouka pa menda ni rekla nobene, čeprav je (bi) morala vedeti, kaj se dogaja. Pa bi jo najbrž moralo zanimati, zakaj učenci nočejo reševati kontrolne naloge, in to bi bila priložnost za tovariški pogovor, za vzgojno »posredovanje«. Lahko pa bi se odločila tudi za ustno ocenjevanje, in če učenci niso bili pripravljene, bi jim zapisovala slabe ocene. A ne eno ne drugo se ni zgodilo. Prav pa je bilo, da so bili takoj po tem dogovoru poklicani v šolo vsi starši skupaj z učenci. Vendar so se pogovarjali samo z razredničarko 8. a, prisotna pa nista bila niti učiteljica gospodinjiskega pouka niti ravnatelj. Med drugim so se dogovorili, da se bodo učenci tovarišiči opravičili za storjeno napako. O

tem, da bodo vsi kaznovani z vedenjem »manj primerno«, pa ni bilo govora. Kaže torej, da je razredničarka storila po svoje. (»Ne smemo dovoliti, da bi nam učenci ukazovali.« je njeno opravičilo.) Zato so se nekateri starši pritožili. Učiteljski zbor pa je na eno izmed pritožb takole odgovoril: »Ostanemo pri sklepu učiteljskega zbora z dne 11. 1. 1988, vendar smo pripravljene sklep spremeniti, ko se odkrije pobudnik »hojkota« pri gospodinjiskem pouku z dne 5. 1. 1988.« Pod ta odgovor se je podpisal ravnatelj šole. Očitno se tudi učiteljskemu zboru ni zdelo vredno poglobiti v vzroke, zakaj učenci niso hoteli pisati kontrolne naloge in zakaj se učiteljica o tem z njimi ni poskušala pogovoriti. S tem seveda ne mislim zagovarjati postopka učencev, ker res niso prav ravnali. Toda to so vendar še otroci, ki jih vzgajamo za življenje. Takšen sklep pa prav gotovo ni najbolj vzgojen. Zato je bilo malo čudno slišati ravnatelja omenjene šole, ko je v četrtkovem Tedniku dejal, da bi bilo bolje, če bi učenci dobili manj primerno oceno iz gospodinjstva, ne pa iz vedenja. Zakaj ni prej tako razmišljal? V televizijski oddaji smo lahko tudi slišali za mnenje Zavoda za šolstvo, in sicer da je bila to prenašljiva in nepedagoška odločitev in da je iskanje pobudnika povsem odveč. Tako je menilo tudi predsedstvo občinske konference ZSMS Murska Sobota, ki je v svojih sklepih tudi zapisalo, da je odgovor učiteljskega zbora nespreejmljiv in da ukrep ni realen, predvsem pa ni vzgojen in slabo vpliva na odnose med učenci in učitelji.

Učno-vzgojno delo v šolah je prav gotovo težko in večkrat ni dovolj plačano. Pri delu so možne tudi napake. Učenci so jo priznali.

Jože GRAJ

beogradska banka
temeljna banka ljubljana

BEGRADSKA BANKA
TB LJUBLJANA

razpisuje

javno dražbo

poslovnih prostorov v Gornji Radgoni, Leninova 1, v izmeri 122,14 m².
Cena poslovnega prostora je 12.000.000.—. Dražba bo 4. 3. 88 ob 11. uri v prostorih Beogradske banke, Partizanska 42, v Gornji Radgoni.

Pred začetkom dražbe morajo udeleženci plačati varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene. Kupec mora kupljene prostore plačati najkasneje v 8 dneh po prodaji.

Stroške prenosa in davek plača kupec. Ogled prostorov je možen 3. 3. 1988 ob 8.00.

emona commerce ljubljana
tozd agroplod ljutomer

DISKONTNA PRODAJA

- živila
- pijače
- čistila

PONUDBA TEDNA:
Kava
Lešniki
Pralni prašek

ODPIRALNI ČAS

med tednom od 7.30 do 15.00
četrtak do 17.00
sobota od 8.00 do 12.00

IZOSKOK

OPEKARNA KOŠAKI/MARIBOR

Šentiljska 116 telefon: 062 21 018, 21 081, komerciala 24 907

GRADITELJI, izkoristite posebne ugodnosti pri gradnji z opeko

Varstrojeve točke preobrata (I)

Kaj vse smo slišali za mini okroglo mizo z najozjim vodstvom lendarvske delovne organizacije s 1210 zaposlenimi; od tega jih je 53 z višjo in 36 z visoko izobrazbo, šest pa jih pripravljala ali so že opravili magisterij.

Razvojna strategija v varilstvu in gradbeništvu

Najprej nas je v. d. predsednika poslovnega odbora Alojz Pihler seznanil s podatki, da so lani v Gorenju Varstroj namenili za razvoj 4,5 odstotka sredstev iz dohodka, da so prav tako iz dohodka izdvojili precej denarja za republiško in občinsko raziskovalno skupnost in da se v okviru sistema Gorenje vključujejo v financiranje razvojno-raziskovalne dejavnosti, ki zadeva področja kakovosti, standardizacije, splošnih tehničnih zadev, industrijske lastnine ter razvojno-raziskovalne projekte. »Že leta 1983 smo se v delovni organizaciji odločili za strategijo tehnološkega razvoja, pri tem pa skušali čim bolj povezovati znanost in tehnologijo s tržno utemeljenimi ekonomskimi učinki ter dajati poudarek aplikativnemu razvoju in postopnemu prenosu tehnologije in tehnološkega znanja iz tujine v naše okolje. V letu 1985 smo zasnovali tržne dejavnosti za programske usmeritve, ki naj bi vodile v večjo dohodkovno učinkovitost posameznih programov. Ob tem smo sproti razčlenjevali doseženo ter skušali usmerjati programske zasnove in usmeritve glede na tržne danosti in razmere, si prizadevali čim uspešneje prodajati tehnološko zahtevne izdelke in opremo in vključevali v akcijo Slovenija 2000. V tej zvezi usposabljam in specializiramo naše mlade diplomante, da pridobivajo nova in funkcijska znanja, hkrati pa sodelujemo v najrazličnejših oblikah povezovanja z razvojno-raziskovalnimi ustanovami po domovini in tujini. Kooperacije s firmami v ZR Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem nam omogočajo, da pridemo v stik s sodobnimi dosežki tehnologije. Prav tako obiskujemo strokovne in specializirane seje, kjer naši strokovnjaki dobivajo sliko dogajanja na zahtevnem svetovnem tržišču oz. na področju sodobne tehnologije in znanosti. Glede na naše dve osnovni programske usmeritvi, to sta varilstvo in gradbeništvo, smo usmerjeni v ustrezno preoblikovanje organizacijske sestave delovne organizacije: iz treh tozdov in delovne skupnosti naj bi nastali dve enoviti delovni organizaciji; v eni bi se ukvarjali z varilstvom, varilno tehniko in tehnologijo, v drugi z gradbeništvom, s programi sanitarnih kabin, razteznih posod, predizoliranih cevi purlen A, izolacijskih cevi purlen B, ventilacijskih cevi varnten in betonskih strešnikov.« je pojasnjeval Pihler in dodal, da skušajo kar se da spodbujati inovativno dejavnost med zaposlenimi, tako da ne bi bilo razlike med koristnimi predlogi poklicnih razvojniki in nepoklicnih, ljubiteljskih inovatorjev.

Kako v Varisu in tovarni varilne opreme?

»Razvoj v temeljni organizaciji Varis se je začel z nakupom nemške licence, ki smo jo po desetletju v tolikšni meri izpopolnili, da sodimo med vodilne izdelovalce sanitarnih kabin v Jugoslaviji in se celo enakovredno kosamo z nekaterimi tujimi izdelovalci. Dokaz za to sta kabina, ki je bila razstavljena v enem od pariških hotelov, ter kabina, ki smo jo predstavili v Münchnu.« smo zvedeli od Duška Fric, ki je vodja razvojno-projektivno-tehnološkega oddelka v tozdu Varis. »Kar se tiče razvojnih usmeritev ostajamo pri kabini, ki jo bomo izpopolnjevali, kar pomeni med drugim menjavo osnovnega materiala oz. prehod na lažje materiale, kar je danes v gradbeništvu, zlasti še v prefabrikaciji bistveno. Uredili smo dostop do vseh inštalacij, tako navpičnih kot vodoravnih, zagotovili, da pri popravilu inštalacij v kateremkoli delu sani-

inovacije

tarne kabine ni nobenih mehaničnih poškodb in da gre predvsem za sestavljanje in razstavljanje. Da bi še zmanjšali težo kabine, sodelujemo z ljubljanskim Zavodom za raziskavo materialov in konstrukcij, s katerim imamo urejeno letno sodelovanje. Novost na jugoslovanskem tržišču pomeni razvijanje sanitarnih sten, zlasti za plažne objekte, pri čemer bomo vse dele tipizirali. Na radgonskem sejmu smo razstavili t. i. polcelico, kabino, ki bi ustrezala za adaptacijo objektov, prav tako pa smo v Gornji Radgoni predstavili kabino s povsem novim tehnološkim pristopom, z zmanjšano težo in nekaterimi drugimi estetskimi značilnostmi, kar je vsekakor novost na našem trgu. Za zdaj izdelujemo največje količine — okrog tri tisoč — teh izdelkov v Jugoslaviji.«

Janez Orban, tehnični vodja razvojno-tehnološkega oddelka v tovarni varilne opreme, se je obširneje razgovoril o razvojno-raziskovalnih napreznih v tem Varstrojevem tozdu. »Ukvarjamo se z elektrokovinsko dejavnostjo, in sicer izdelovanjem naprav za varjenje in rezanje kovin. Glede na doseženo programsko usmeritev in na organiziranost delovne organizacije smo lani tozdu preoblikovali tako, da je okrepjen z razvojno službo oz. tehničnimi službami, kar je bilo poprej v okviru skupnih služb. Program tozda ima že sedem let lastno razvojno službo in v okviru teh prizadevanj smo uspeli registrirati raziskovalno enoto s petimi raziskovalci. Pri tem smo se povezovali in sodelovali s tujimi partnerji in domačimi razvojno-raziskovalnimi ustanovami. Program nenehno inoviramo in posodabljam. Proizvodnja sodobnih naprav za varjenje se je pri nas začela leta 1970 s podpisom kooperacijske pogodbe s firmo Fronius in na tej osnovi je slonela tovarna proizvodnja dobrih deset let. Leta 1980 smo se v tem pogledu bolj preusmerili na izvoz in se oprli na lastni razvoj. Pri varilnih napravah smo prešli s klasične na tiristoro tehniko, razvijamo pa že tudi polprevodniško tehniko na osnovi poslovnotehničnega sodelovanja s firmo Fronius, da prodajno in aplikacijsko obvladujemo te naprave. Z inštitutom za varilstvo imamo zasnovana dva raziskovalna projekta o teh izvorih.

Danes se področje rezalne in varilne tehnike vse bolj prepleta z elektronično uporabo računalništva, in ko govorimo o mehanizaciji in avtomatizaciji varjenja in rezanja, že slišimo o robotizaciji, fleksibilni avtomatizaciji, numeričnem krmiljenju strojev in podobnem. Pri našem razvoju smo prišli do stopnje, ko brez uvajanja elektrone in računalništva ne moremo dalje. V ta namen je treba izpopolnjevati, nadgrajevati znanje, in zato smo se lotili izobraževanja lastnih kadrov ter nabavljanja sodobnejše opreme z opremo za normalno razvojno delo. Tako rekoč lovimo korak z razvojem, kar nam bolj ali manj uspeva na račun izvozne usmeritve, da na ta način dobimo določeno tehnologijo in določena znanja predvsem na področju aplikacij. Za zgled lahko navedemo tehnično-poslovno sodelovanje z ladjedelnico Schihau iz Bremerhafna v severni Nemčiji, s katero razvijamo numerično krmiljen rezalnik: krmilnik in pogoni so za zdaj še iz uvoza, medtem ko ostale dele razvijamo sami, vključno s programskim delom. Na ta račun smo v razvojno službo dobili prvi mikroračunalnik, s čimer se pač moramo pohvaliti.« Lani so v Varstrojevi tovarni varilne opreme prišli do tiste razvojne stopnje, ko so primorani v večji meri sodelovati z razvojno-raziskovalnimi ustanovami, predvsem na področju izvorov. Na inštitutu za varilstvo so imeli na specializaciji enega od diplomantov, iz sodelovanja z inštitutom pa se je tudi rodil prehod na tiristoro tehnologijo na področju naprav za varjenje v zaščiti plinov, to je t. i. MIG/MAG področje, ki je osnova za (fleksibilno) avtomatizacijo. Hkrati smo dobili vpogled v raziskovalno dejavnost pri robotski tehnologiji v varjenju na inštitutu za varilstvo.

Branko Žunec

Prihodnjič: Lendarvski Varstroj v letu kakovosti

Učitelj odstira zastore kulture,

zgodovine...

Ko so se v radgonski občini odločili o skupnem praznovanju dneva prosvetnih delavcev in slovenskega kulturnega praznika, jih je pri tem prav gotovo vodilo spoznanje, da pedagoški delavci prispevajo pomemben delež tudi za rast kulturne dejavnosti, saj se prav v šolah kalijo bodoči odrski igralci, pevci, recitatorji, glasbeniki, slikarji... Ob dnevu prosvetnih delavcev pa najzaslužnejšim podeljujejo Šilhova priznanja za uspešno delo pri vzgoji in izobraževanju mladega rodu.

Tako je bila tudi minulo soboto skupna prireditev ob dveh praznikih. Ob tej priložnosti je zbranim spregovoril član predsedstva IO RK SZDL Slovenije Boštjan Zgonc in med drugim dejal:

»Dan prosvetnih delavcev radgonske občine praznujemo že tradicionalno ob kulturnem prazniku slovenskega naroda. To dejstvo nas samo po sebi sili v razmislek o vlogi sodobnega učiteljsstva v naši današnji slovenski družbi ali bolje povedano — o duhovnem razvoju slovenskega naroda. Ta razmislek nikakor ni preprost, kakor tudi ni preprost položaj slovenskega naroda in njegovih intelektualnih sil, ki jih nedvomno predstavlja tudi prosvetni delavec. Nikakor ni preprosto biti učitelj in vzgojitelj

v času, ko se kritično oziroma na prehojeno pot in ugotavljamo, da socializem očetov ne more biti tudi socializem sinov. V takem času dobi naloga učitelja in vzgojitelja nov pomen, skoraj pozabljen, v hitrem tempu tehnološkega napredka in ob problemih, ki jih le-ta prinaša, a kje drugje kot v šoli dobijo ljudje potopitno za samostojno opredeljevanje do najpomembnejših družbenih in človeških vprašanj? Če se odpiramo Slovenci v Evropo, v svet — kdo drug kot učitelj odstira zastore kulture, zgodovine, preteklosti in sedanjosti? In iz tega izhajajo njegova vloga, ugled, pričakovanja okolja in družbe, žil ne vedno poplačana in izpolnjena. Morda so naloge visoko postavljene in cilji veliki in daljni, a Slovenci si moramo zastavljati take cilje in take naloge, in tudi učiteljsvo si jih mora. Saj si jih je tudi vedno postavljalo. Leta 1887, ko so v Radgoni zborovali delegati Zveze štajerskih učiteljev, ko so 1822. gradili novo šolsko poslopje, da bi se šola preselila iz mežnarje, kjer je bila do tedaj, pa ko je leta 1940 na gradu, takratni meščanski šo-

li, Jože Kerencič poučeval in progresivno usmerjal mladino.«

In kdo so letošnji nagrajenci? Posebna komisija pri občinski izobraževalni skupnosti jo je prisodila Lojzki Potočnik, učiteljica na OŠ Jože Kerencič v Gornji Radgoni (predvsem za uspešno delo s prvošolčki, aktivno delo v Društvu prijateljev mladine, v krajevni skupnosti, socialistični zvezi in samoupravnih interesnih skupnosti), Viktoriji Sluga, ravnateljica Vzgojno-varstvenega zavoda Gornja Radgona (za uspešno delo z najmlajšimi v Apačah in sedaj v Gornji Radgoni, za občasne vzgojne dejavnosti za otroke, ki niso zajeti v organizirano varstvo, za družbeno-politično aktivnost...), Leopoldu Holcu, učitelju telesne vzgoje na OS Apače (za uspehe pri pouku telesne vzgoje in pri vodenju šolskega športnega društva, za uvajanje proizvodnega dela v šolo idr.), Lojzki Lepoša, vzgojiteljica v otroškem vrtcu Radenci (za 20-letno uspešno delo z najmlajšimi na Kapeli in sedaj v Radencih, za plodno društveno in samoupravno delo...), in Milici Širaj, učiteljica na OŠ Stogovci (za uvajanje novih oblik in metod dela pri pouku, za aktivno delo v društvi in družbenopolitičnih organizacijah na šoli in v krajevni skupnosti idr.).

Jože Graj

IZHOD JE V SMELEJŠI RAZVOJNI STRATEGIJI!

V pripravah na konferenco občinske organizacije Zveze komunistov v Murski Soboti, ki bo marca, zavzema posebno mesto ocena dela za obdobje, ki ga označujejo kot eno od najtežjih v zgodovini delovanja partijske organizacije. Zaostrene gospodarske in družbenopolitične razmere so gotovo vplivale na učinkovitost delovanja Zveze komunistov v soboški občini. Pri tem ne moremo mimo uresničevanja nalog pri razvoju družbenogospodarskih odnosov, saj je odgovor Zveze komunistov na sedanjo razvojno krizo v strategiji razvoja inovacijske družbe. To pa pomeni, kot so jasno zapisali v omenjenem dokumentu, prehod od ekstenzivnega k intenzivnemu načinu gospodarjenja, odprto soboškega gospodarstva v svet, predvsem pa prestrukturiranje oziroma razvojne preobrazbe tukajšnjega gospodarstva.

Čeprav so jasno opredeljena tri poglavna področja gospodarske dejavnosti, kjer so največje možnosti razvoja, in sicer kmetijstvo s predelovalno industrijo, turizem in drobno gospodarstvo, ostaja še vedno vprašanje, v kolikšni meri je ZK uspela aktivirati vse dejavnike. V soboški občini ugotavljajo, da je usmeritev razvojne strategije kmetijstva edina pravilna, kar navsezadnje dokazuje tudi praksa, saj so se sprotne vlaganja, ne le v poljedelstvo, ampak tudi v živinorejo, obrestovala. Trenutni problemi, s katerimi se ubada kmetijstvo v celotni državi, niso spodbudni, toda iskanje dopolnilnih proizvodnih programov v primarni proizvodnji in predelavi odpira širše perspektive. V okviru sozda ABC Pomurka so na tem področju nedvomno doseženi uspehi, kot pri povrtinah, semenu, različnih mlečnih in mesnih izdelkih, toda vse možnosti še niso izkoriščene. Nedvomno čaka veliko nalog tudi komunista v kmetijstvu, predvsem pri reševanju nekaterih razvojnih nalog v okviru sozda ABC Pomurka, še posebej pa pri dolgoročnem zagotavljanju potrebnih strokovnjakov.

Že dlje časa govorimo, da so velike naravne možnosti soboške občine v razvoju turizma, ki ima zato pomembno mesto v razvojnih dokumentih. Tudi na tem področju bo nujno večje angažiranje komunistov. Pripravljen je projekt gradnje nove fizioterapije in novega hotela v Moravskih Toplicah. Prvo naj bi zgradili že letos, obstajajo pa tudi objektivne možnosti za začetek gradnje hotelskega objekta. Pri tem bodo zagotovili sredstva slovenskih bank, pričakujejo mednarodno finančno udeležbo, bolj pa se bo morala skupaj z Radensko, angažirati tudi soboška občina.

Drobno gospodarstvo ima v soboški občini zadnje čase veliko podporo, kar dokazujejo tudi nekatere gospodarske spodbude, zagotavljanje ugodnejših posojil za vlaganje v razvoj obrti, ustvarjanje pogojev za širitev kooperacijskih odnosov in podobno. Letos bo med drugim uresničena gradnja obrtne cone, s čimer bi v večji meri rešili prostorske probleme za razvoj obrti v soboški občini. Zato se člani zveze Komunistov zavzemajo, da se sklepi 9. seje CK ZKS, na kateri so opredelili odnos do razvojnih vprašanj in možnosti drobnega

gospodarstva, čimprej uresničijo v praksi. Menijo, da je treba drobno gospodarstvo, tako v združenem delu kot v samostojnem osebnem delu, obravnati enakopravno ne le med seboj, ampak tudi z drugimi deli združenega dela. Ob določenih dosežkih je še precej možnosti, poudarjajo v soboški občini. Po mnenju komunistov pa je zdaj verjetno največja ovira predvsem zakonodaja, ki mora v prihodnje bolj spodbujati razvoj te dejavnosti.

Očitno bo v zaostrenih pogojih gospodarjenja, ko so različni intervencijski predpisi vnesli veliko negotovosti in problemov v poslovanje organizacij združenega dela, potrebno ogromno prizadevanj za izhod iz krize. Korak naprej pomenijo določene posodobitve proizvodnje, predvsem pa vlaganja v nakup opreme in tehnološke posodobitve. Zgledi Mure, Panonije, Pomurskega tiska, Tovarne mlečnega prahu, Beltinke in Liva so gotovo spodbudni. To pa navsezadnje omogoča nadaljnji razvoj proizvodnje v tehnološko zahtevnejše in dohodkovno zanimivejše programe.

MILAN JERŠE

Slaba povezanost delegacij

Precej dobrih zamisli in pobud smo slišali na seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov v Murski Soboti, ko so govorili o poročilu o delu skupščine občine, njenih organov in izvršnega sveta v obdobju 1986—1987. To je gotovo razumljivo, saj se ob neposrednem obravnavanju poslovanja organizacij združenega dela zrcali tudi vidna vloga občinske sindikalne organizacije. V prvi vrsti omenjajo vključevanje v reševanje družbenoekonomskega razvoja občine, preustroj in iskanje novih razvojnih programov. Pri tem so bili člani predsedstva OS ZSS dokaj kritični, saj so menili, da kljub stalnim stikom z 19 organizacijami zunaj Pomurja izvršni svet v preteklem dvehletnem obdobju ni dosegel otipljivih premikov. Dejali so, da se izvršni organi vse prevečkrat ukvarjajo s tekočo problematiko, ob številnih administrativnih posegih pa ostaja premalo časa za snovanje novih razvojnih načrtov.

V razpravi smo slišali tudi precej kritičnih besed na račun slabe povezanosti delegacij z organi upravljanja, še posebej pa konferenc delegacij, kjer je opazna premajhna zavzetost strokovnih služb in drugih dejavnikov, odgovornih za funkcioniranje delegacij. Podatek, da se več kot polovica delegacij oziroma konferenc delegacij iz soboške občine v minulih dveh letih sploh ni prijavila za besedo na sejah zborov skupščine občine, je dovolj zgovoren.

Opozorili so tudi na neustreznost kadrovanja delegacij in znova poudarili odgovornost poslovnih delavcev za delo delegacij. Tudi pasivnost delegatov družbenopolitičnega zbora iz vrst sindikalne organizacije ne more biti za vzor.

Za večjo demokratičnost odločanja je treba dati prednost različnim predlogom in ločenim sejam zborov skupščine občine. Soboški sindikati so se obvezali, da bodo čim prej stopili v tiste organizacije združenega dela, od koder se doslej še nikoli niso udeležili zasedanj delegatskih skupščin. Bili pa so tudi proti praksi, da v časovni stiski sprejemamo vse več pomembnih odločitev v enofaznem postopku, ker se s tem krni vpliv delegatske baze.

Milan Jerše

IMP BLISK montaža in obdelava kovin, M. Sobota, p. o.

IMP BLISK, montaža in obdelava kovin Murska Sobota, p. o., Bjedičeva 3

RAZPISUJE

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za dobo 4 let:

1. direktor DO

2. vodja finančno-računovodske službe

Pogoji za zasedbo:

- visoko- ali višješolska izobrazba (VII. ali VI. stopnja) ekonomske ali tehniške smeri, 5 let delovnih izkušenj, družbenopolitične kvalitete, izpolnjevanje kriterijev iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji;
- visoko- ali višješolska izobrazba (VII. ali VI. stopnja) ekonomske smeri, 5 let delovnih izkušenj.

Prav tako OBJAVLJA prosta dela in naloge:

— samostojni konstruktor (nedoločen čas)

Pogoji za zasedbo:

visoko- ali višješolska izobrazba (VI. ali V. stopnja) tehniške smeri — konstruktor, 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati za razpis se lahko prijavijo v 15 dneh od objave. K prošnji je potrebno priložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev. Kandidati za objavo prostih del in nalog se lahko prijavijo v 8 dneh od dneva objave. Vloge je treba poslati na naslov: IMP BLISK Murska Sobota, Bjedičeva 3. O izbiri bomo vse prijavitelne kandidate obvestili v 30 dneh od izteka razpisa.

USIHANJE KLJUB LEPIM ŽELJAM

V Jantarki 800 tisoč dolarjev

Bili so časi, še nedolgo od tega, ko smo imeli gospodarsko sodelovanje Pomurja oziroma Slovenije s sosednjo Madžarsko za zelo spodbudno. Najprej nas je k temu navajala posebna blagovna menjava prek blagovnice Borostyánkő v Szombathelyu, ki so jo leta 1978 zgradili delavci gradbenega podjetja Pomurje iz Murske Sobotice. Potem je prišlo do sklenitve kooperacijske pogodbe, torej višje oblike gospodarskega sodelovanja med tozdom Obrtništvu Murska Sobota in mizarskim podjetjem iz Körmennda; sledila pa je še sklenitev kooperacijske pogodbe med tovarno čevljev Planika Turnišče in tovarno čevljev Sabaria iz Szombathelya. In začeli smo celo načrtovati višje oblike gospodarskih vezi z delovnimi organizacijami v Porabju, to je predvsem Monoštru (Szentgotthardu), kar bi se pozitivno kazalo tudi pri izboljševanju položaja narodnosti na obeh straneh meje — porabskih Slovencev na Madžarskem in Madžarov v Pomurju. In res so se začeli srečevati predstavniki Panonije iz Murske Sobotice in tovarne Raba iz Monoštra ter tovarne Rašica iz Beltince in tovarne Sejemgyar iz Monoštra, za katero je bil govor, da bo navezala gospodarsko sodelovanje s tovarno Mura iz Murske Sobotice. Vendar je zaradi težav in zmanjšane proizvodnje v tej tovarni madžarska

stran predlagala preložitve tega sodelovanja na boljše čase. Žal pa so, kot kaže, prišli še slabši časi. Ne le da iz tega sodelovanja ni nič, medtem tudi ni več hvale vrednih kooperacij med mizarji in čevljarji. Na srečo pa še stoji blagovnica Borostyánkő, ki bi ji po naše rekli Jantarka, in pred dnevi smo jo tudi mi obiskali, da bi zvedeli kaj več o tem sodelovanju. Sprejel nas je namestnik direktorja blagovnice Peter Csöle in nam najprej povedal: »Kot je znano, so našo blagovnico pred desetimi leti zgradili gradbinci iz Jugoslavije. To je bila takrat in je še danes največja blagovnica v Železni županiji. Promet se nam stalno povečuje, in sicer od 10 do 15 odstotkov letno, tako da smo lani imeli čez 700 milijonov forintov prometa. Prodajamo tudi izdelke iz Slovenije oziroma Jugoslavije. Letih uvozimo za okrog 800 tisoč dolarjev. To so izdelki tovarne Mura iz Murske Sobotice, Pletilstva iz Prosenjakovec in drugi tekstilni izdelki, zamrzovalniki, hladilniki in drugi iz tovarne Gorenje iz Velenja, tapete tana, obutev adidas iz Planike in še drugo jugoslovansko blago za široko porabo lahko najdete v naši blagovnici.«

— Kakšno pa je zanj zanimanje med vašimi kupci. Ali cene niso previsoke?

»Cene jugoslovanskega blaga so večinoma precej višje od naših, tako recimo za konfekcijo, vendar lahko rečem, da gre za posebno kakovost, in ker želijo imeti tudi naši kupci kaj ekskluzivnega, kupujejo tudi dražje blago. To na primer velja za Murine izdelke, obutev adidas in zavese, izdelki Gorenja pa za nas niso tako dragi; prodajamo jih po zelo ugodnih cenah.«

— Ali lahko naročite oziroma uvozite iz Jugoslavije vse tisto, kar bi radi, po čemer je največje povpraševanje med vašimi kupci?

»Da, lahko dobimo skoraj vse, kar naročimo, in vrednost tega blaga bi lahko povečali, vendar na naši strani ne moremo najti ustreznega blaga za izmenjavo, to je izvoz v Slovenijo, Jugoslavijo.«

— Kako pa ste zadovoljni s stavbo, ki so jo zgradili naši gradbinci?

»V začetku smo imeli nekaj problemov, ki smo jih uspešno odpravili, in lahko rečem, da smo z blagovnico zadovoljni. Nekaj težav pa nam zdaj povzročajo sprotne nujne popravila, za katera si težko priskrbimo rezervne dele.«

— Pa novi načrti?

»Morda bi bilo dobro, če bi v blagovnici uredili poseben oddelek z jugoslovanskimi izdelki; vrednost blaga bi lahko precej povečali, vendar mislim, da bi bilo dobro, če bi tudi na naši strani uredili nekaj podobnega za prodajo madžarskih izdelkov. Tedaj bi bila izmenjava lažja. Lahko bi bolj neposredno sodelovali. Sedaj pa to urejamo prek ABC Pomurke iz Murske Sobotice in Konzumexa iz Budimpešte.«

Madžari so dobri poslovni partnerji

Med gospodarskimi organizacijami v soboški občini, ki s severno sosedo veliko sodelujejo, so gradbinci SGP Pomurje. Tamkaj so doslej obnovili ali zgradili že več objektov in Madžarska je hkrati tudi edina tuja država, v kateri gradijo. Dosedanje poslovno sodelovanje je zelo konkretno, saj ga je mogoče izraziti v konvertibilni valuti. Vodstvo SGP Pomurje poudarja, da je bilo doslej vse v zvezi s posli na Madžarskem v redu in v tem pogledu nimajo nobenih pripomb.

Prvi objekt, s katerim so se soboški gradbinci uveljavili in ki je bil temelj nadaljnje gradnje na Madžarskem, je bila znana szombathejska blagovnica, v kateri danes nakupuje tudi veliko Jugoslovancev (predvsem Pomurcev) — gradili so jo leta 1977. Od takrat do danes je bilo še nekaj uspešnih nastopov na madžarskem trgu, čeprav je bilo treba na naslednji objekt čakati sedem, osem let. Za tovarno zdravil Chinuin v Budimpešti so namreč napravili montažne fasade. To je bilo

SGP POMURJE

prvo delo, ki so ga opravili v prestolnici Madžarske — od takrat v Budimpešti gradijo praktično neprestano. Pred tremi leti (takrat še s posredovanjem temeljne organizacije Zunanja trgovina v sestavi Konstruktorja) so delali na objektih ambasade Združenih držav Amerike — šlo je za vrstne hiše in prenovalne fasade.

Ko je SGP Pomurje postalo samostojno, se je začelo sodelovanje z Jekletohno, ki je uradni nosilec vseh »madžarskih« projektov — gradbinci pa so glavni izvajalci. To velja že za obnovo hotela Nemzethy v Budimpešti (posel je bil vreden 3,8 milijona dolarjev in so ga že končali), pa tudi za najnovejšo gradbišče v glavnem mestu Madžarske.

Trenutno namreč gradijo poslovni center ITC III (International Trade Center), ki je (v denarnem smislu) doslej največji projekt na Madžarskem — gre za 21,5 milijona zahodnonemških mark. Na mednarodno dražbo se je prijavilo sedem morebitnih izvajalcev, med njimi večinoma iz Zahodne Evrope. V močni konkurenci sta Jekletohna oziroma Pomurje dobila posel, seveda tudi zaradi konkurenčnih cen, sodobne tehnologije in kakovosti opravljenega dela. Objekt je v središču Budimpešte, investitor pa je podjetje Komplex. Zdjaj je to eno največjih gradbišč v mestu, čeprav na majhni površini, kar pa njegovo zahtevnost le še povečuje. Denarno-blagovni center bo imel površino 13 tisoč kvadratnih metrov — dve kletni etaži, pritličje in sedem nadstropij. Z gradnjo so začeli v drugi polovici septembra lani, po pogodbi pa morajo končati do konca novembra letos. Ta čas so prišli do četrtega nadstropja in pričakujejo, da bodo groba gradbena dela (ko bo objekt pod streho) končali do marca. Nato se bodo zvrstila še inštalaterska dela in opremljanje — to bodo opravili kooperanti Pomurja. Številno proizvodnih delavcev, ki so na Madžarskem, sicer niha, ker so potrebe različne — pa vendar lahko zapišemo, da jih je zdaj tam okrog 70. Imajo plačano prenočišče, tri obroke hrane in še dodatnih 150 forintov za malico. Mesečni zaslužek kvalificiranega zidarja je približno milijon dinarjev. Delajo 11 ur dnevno, vsako soboto, včasih pa tudi 6 ur ob nedeljah.

Delo na Madžarskem je nedvomno koristno za obe strani — za naše gradbince pa velja, da so si zagotovili dober posel tudi čez zimo, ko ni sezona gradnje (čeprav je s tem zaposlen le neznamen del članov kolektiva SGP Pomurje). Naložb je doma vse manj, prav tako je dokaj zaprt tudi za tujino tržišče. Čeprav nekateri menijo, da je tovrstni izvoz na Vzhod ne splača, pa pri Pomurju trdijo nasprotno: plačilo namreč poteka po finančnem načrtu in izvedenih delih vsak mesec. Valuta je tudi »trdna«, saj so doslej partnerji z Madžarske že plačali 6 milijonov mark. Hkrati tudi nadzirajo potek in kakovost del in doslej ni bilo večjih težav.

V mnogih pogledih je živo sodelovanje z Madžari posebno pomembno za Pomurje navsezadnje tudi iz narodnostnega vidika.

Želja slovenske gospodarske zbornice (logično, da še boljje regijske), da bi se obseg blagovne menjave povečal, postaja v zadnjih letih vse manj realna. Med drugim tudi zato, ker Jugoslavija od 1. januarja letos ni več »konvertibilni partner Madžarske (krizne razmere v naši ekonomiji in padec vrednosti dinarja gotovo nista neznanca severnim sosedom), zato podjetja niso pretirano spodbujena za več sodelovanja. Zato je žal pričakovati, da bo obseg menjave letos znova upadel, kot je že lani.

Večina gospodarskega sodelovanja Slovenije z Madžarsko je po pričakovanju zgoščena v pomurskih ozidih, pri čemer si predvsem gospodarska zbornica na vse kriplje prizadeva, da bi močnejše vključili še mariborski industrijski bazen. Politiki in gospodarstveniki z obeh strani meje večkrat poudarjajo, da jih medsebojno sodelovanje zanima, predvsem mislijo na višje oblike, kamor štejejo kooperacije in dolgoročno poslovno sodelovanje. Ovir: dolgotrajno pridobivanje soglasij in atestov za izdelke, iskanje ustreznega blaga za ti. povratno dobavo madžarskih partnerjev in prepočasno dogovarjanje za odpravo tehnoloških ovir pri partnerjih, ki vzpostavljajo kooperacijsko pogodbo. Vse to (in še vrsta bolj subjektivnih vzrokov) napeljuje na misel, da Jugoslavija ne bo več med najpomembnejšimi madžarskimi partnerji. Posledice bodo nedvomno občutne tudi v naši regiji, ki si prizadeva za izmenjavo na več načinov. Ta hip se zdi eden najpomembnejših temeljev za ohranitev (in krepitev) stikov udejanjenje ideje o mednarodni železniški progi Ormož—Murska Sobota—Monošter. Po načrtih ŽG Ljubljana naj bi jo gradili v obdobju 1996—2000. Studija za projekt je bila izdelana že pred sedmimi leti, gre pa za ti. jadransko os — Budimpešta, Koper, Reka, Trst. Omogočeno bi bil večji pretok blaga med jadranskimi lukami in vzhodnoevropskimi državami ter Italijo.

Za Slovenijo bi se železniške povezave z Madžarsko skrajšala za 40 km. Če bodo vsaj podobno zanimanje pokazali še sosedje, je upati, da bodo vse oblike izmenjave med Pomurjem in Madžarsko tesnejše — tu mislimo tako na gospodarstvo kot kulturo in izobraževanje, pa še kaj.

Današnje tematsko stran namenjamo prav izkušnjam regije pri sodelovanju — še zdaleč nismo zajeli vseh ozdov in vseh oblik, ker bi bila časopisna stran prevelika. Obiskali smo tudi znano blagovnico v Szombathelyu, da bi vsaj deloma izmerili utrip tudi na sosednji, madžarski strani. Upamo, da bo iz napisanega vsakemu bralcu lažje razumeti, kje so osrednje praktične težave in kaj je pri vsem dobrega. Nazadnje se morajo vsem oviram navkljub odgovorni zavedati, da je v prvi vrsti odločilen (vsaj kar zadeva gospodarsko sodelovanje) gospodarski interes obeh strani — in jasno je tudi, kako se ta dosega!

Ohraniti sedanji obseg

Obmejna blagovna menjava Jugoslavije z LR Madžarsko je doživljala razcvet v letih 1981/82, ko je njen obseg dosegal vrednost okrog 100 milijonov dolarjev letno, medtem ko se v zadnjih letih promet zmanjšuje. Po podatkih za leto 1987 je skupna vrednost obmejne blagovne menjave med sosednjima državama znašala 77 milijonov dolarjev, Slovenija pa je bila v njej udeležena s 16 odstotki. Največji zunanjetrgovinski partner v Sloveniji s sorodnimi trgovinskimi organizacijami na Madžarskem je ABC Pomurka, saj preko njene Zunanje trgovine poteka okrog 70 odstotkov celotne slovenske obmejne menjave z Madžarsko, 30 odstotkov pa odpade še na Mercator in Emono.

Če je v lanskem letu skupni promet med ABC Pomurko in

saj izvažajo predvsem blago za široko porabo, medtem ko je nekoliko več težav z uvozom. V prvi vrsti uvažajo blago, ki je namenjeno organizacijam združenega dela, ki izvažajo, vendar je izbira tega blaga iz leta v leto slabše. Tudi madžarske organizacije se namreč v zadnjem času ž izvozom vse bolj usmerjajo na zahtevna svetovna tržišča in vse, kar je kakovostno, preusmerjajo na konvertibilna tržišča, čeprav tudi ta obmejna blagovna menjava sodi v okvir konvertibilnega izvoza. V ABC Pomurki pravijo, da je to tudi osnovni razlog, da se obseg obmejnega prometa iz leta v leto zmanjšuje. V ABC Pomurki si prizadevajo, da bi ga ohranili vsaj na dosedanji ravni, zato iščejo interese za uvožen blago v drugih organizacijah združenega dela, saj pri tej me-

Murina oblačila tudi v največji szombathejski blagovnici. Čeprav so za madžarske kupce sorazmerno draga, jih radi kupujejo, ker so dovolj kakovostna. (Foto: Nataša Juhnov).

Na vidiku kooperacija

Montažerji Varstrojevega tozda Montaža-Purlen so navzoči na mnogih evropskih gradbiščih, tako tudi na Madžarskem. Vodovod, centralno ogrevanje, kanalizacijo, prežračevalne in toplotne instalacije so vgrajevali v mestih Zsenye, Ikerar, Ivancz in Kaposvár. Vrednost opravljenih del na prvih treh objektih (material je dal investitor) znaša 60 tisoč dolarjev, medtem ko so za dela v Kaposváru izstavili račun za 247 tisoč dolarjev. Seveda so tudi oni (varstrojevci namreč) dobili dinarje, in sicer od zagrebške Ingre, ki je na račun del naših gradbincev uvozila ustrezen material. Kar zadeva instalacijski material, ki so ga delavci Varstrojevega tozda Montaža Purlen vgrajevali v instalacije, naj zapišemo njihovo ugotovitev: vrsta instalacijskega materiala je pri naših sosedjih cenejša. Vsaj takrat, ko so opravljali dela, je bilo tako. Vprašanje pa je, kako je zdaj — po novem letu — ko so šle cene kvišku tudi na Madžarskem. Na prvih treh gradbiščih (Zsenye, Ikerar, Ivancz) pa so dela opravljali kot kooperanti Konstruktorja.

GORENJE VARSTROJ, TOZD MONTAŽA — PURLEN

Posel na Madžarskem je bil zlasti v Kaposváru, donosen. Kar zadeva finančni učinek torej še kar dobre izkušnje. Manj pa so bili zadovoljni na gradbiščih, kjer je investitor sam »skrbel« za material: kasnitev je bilo še in še, pa zato tudi nekaj sivih las. Kljub vsemu so delavci tozda Montaža-Purlen do določene dne opravili svoje delo, investitor je bil zadovoljen in reklamacij ni bilo.

Pa kooperacija z Madžari? Navezali so stike z madžarsko firmo Dutep kekskem iz okolice Budimpešte, ki izdeluje podobne tako imenovane predizolirane cevi, kot jih izdelujejo Lendavčani. Ti so tudi ugotovili, da Madžari za izolacijske cevi na spetih oziroma zvarjenih mestih uporabljajo posebne spojne elemente, s katerimi veliko bolj zanesljivo preprečijo prodor vlage na te točke. Še več: v izolacijski plašč vgrajujejo dve žici ki sta priključeni na ustrezne elektronske sklope, pa tako lahko brez težav ugotovijo oziroma preverijo morebitno razjedo ovojnih plaščev. Varstrojevci je zelo do tega, da bi imeli tudi sami cevi in spojne elemente s prej omenjenimi prednostmi, pa so zato predlagali kooperacijo, namesto, da bi tehnologijo — kar je nepošteno — kar »prekopirali«. Madžarska stran je kooperacijsko pogodbo, ki predvideva letno izmenjavo blaga v vrednosti 200 tisoč dolarjev, še potrdila, naša (Varstrojeva) pobuda pa je še čaka »blagoslov« Beograda. Varstroj bo z Madžarskega uvažal spojne elemente, uvoz pa bo pokrili z izvozom izolacijskih cevi z aluminijemski plaščem in razteznih posod za centralno ogrevanje.

§ S

Radi bi v Budimpešto

Gidosovci so doslej na Madžarskem delali na dveh gradbiščih. Najprej so sodelovali pri obnovi hotela Nemzethy v Budimpešti. Tu je gradbena dela opravljala delovna organizacija Gradbeništvo Pomurje Murska Sobota, lendavski Gidos kot kooperant pa je opravil vsa elektroinstalacijska dela in še zahtevnejša mizarska. Da, zahtevnejša, saj so v svoji mizarski enoti v Lendavi izdelali nova okna in vrata, ki so bila tako po merah kakor oblika enaka prvotnim. Vrednost obojih del je bila 600 tisoč dolarjev. Vsega denarja (dinarske

GIDOS

protivrednosti) niso prinesli domov, saj so nekatere elektroinstalacijske materiale, ki so na drugi strani meje cenejši, pač kupili tam.

V Kaposváru pa so delavci Gidosova veliko prispevali k prvotni podobi oziroma obnovi gledališke stavbe. Tu so prišli do izraza zlasti sposobnosti kamnosekov, keramičarjev in teracerjev. Zlasti slednji so se morali (in so se) izkazali, kajti tlake so »betonirale« na kraju samem, v njih pa je bilo treba vnesti razne okrasne in ornamente. Investitor je bil menda z izdelki zelo zadovoljen. Ta dela so opravljali kot kooperanti varaždinskega gradbenega tozda. Zagorje. Seveda gre v obeh primerih za tako imenovano kompenzacijski posel, ki ga je — podobno kot v primeru drugih gradbenic — izpeljala zunanjetrgovinska organizacija mariborske Jekletohne.

V lendavskem Gidosu poudarjajo, da je bil posel na Madžarskem dohodkovno zanimiv. Opazili, boljše rečeno: občutili so, da so madžarski gradbeni nadzorni organi zelo zahtevni (vse mora biti do pičice natančno), ne skoparajo pa tudi s pohvalami, kadar so dela dobro opravljena. Gidosovi torej občasno opravljajo dela tudi na Madžarskem, vendar se zaveda, da so še druge oblike sodelovanja. Svoječas se je veliko govorilo o kooperaciji s sorodnim madžarskim podjetjem, od česar za zdaj ni še nič otipljivega, ni pa rečeno, da do tega ne bo prišlo v bližnji prihodnosti.

§ S

Pripravili: Jože Graj, Ludvik Kováč, Bojan Peček, Štefan Sobočan

ZUNANJA TRGOVINA ABC POMURKE

madžarskimi partnerji znašal okrog 10 milijonov dolarjev, je kar 8,9 milijona dolarjev odpadlo na menjavo v okviru obmejne blagovne menjave. Pomurkina Zunanja trgovina opravlja to menjavo za organizacije združenega dela iz Pomurja, pa tudi iz drugih delov Slovenije in nekaj celo iz Jugoslavije. Z največjim deležem so v tej menjavi prisotni soboška Mura, Gorenje, Peko, Iskra, Mesna industrija, Panonija in še nekaj drugih organizacij, v okvir te menjave pa sodi tudi sodelovanje z blagovnico v Szombathelyu. Po posebni dolgoročni pogodbi teče tudi sodelovanje med madžarskimi pridlovalci sladkorne pese in Tovarno sladkorja Ormož, ki se realizira preko ABC Pomurke na naši in Agriimpexa na madžarski strani, vendar izven obmejne blagovne menjave.

S sestavo menjave so naši izvozniki bolj ali manj zadovoljni,

njavi ni pogoji, da bi morala organizacija, ki izvažata, v enakem obsegu tudi uvažati. Je pa prednost blagovne menjave v okviru obmejnega prometa morda v tem, da je devizni priliv od izvoza v celoti namenjen plačilu uvoza in bi jo zato kazalo še povečati.

Da bi se izognili težavam pri medsebojnih plačilih, ki jih je bilo v preteklosti veliko, so v drugi polovici lanskega leta odprli poseben bančni račun, preko katerega poteka plačilo celotne menjave. Ta problem je s tem odpravljen, v Pomurkini Zunanji trgovini pa pravijo, da bodo ob nenehnem zmanjševanju te menjave med obema državama zadovoljni, če bodo promet v njihovi organizaciji uspeli ohraniti vsaj na lanski ravni. Kot kaže, jim je doslej to dobro uspevalo, saj se je ABC Pomurka v zadnjih letih uvrstila med največje jugoslovanske organizacije na področju obmejne blagovne menjave z Madžarsko.

Dobre in manj dobre izkušnje

wagonov Raba v istem mestu so se preskusili Gradbenikovi tesarji. Vrednost tam opravljenih del je 25 tisoč dolarjev. Največje doslej opravljeno delo pa je bilo v Ikervaru, saj so ga ovred-

ustrezno dinarsko protivrednost. Pa izkušnje? Na vseh gradbiščih se račun ni ravno najbolje izšel, pa so tako izkušnje dobre in — manj dobre. Na gradbi-

KONSTRUKTOR, TOZD GRADBENIK

notili na 334 tisoč dolarjev. Tam so preuredili in obnovili grad. Prezreti pa ne smemo tudi mesta Pecs, kjer so prav tako obnovljali starejšo poslopje — mestno hišo — kjer so iztržili 134 tisoč dolarjev oziroma

ščih so uporabljali gradbeni material, ki ga je priskrbel investitor. Da, priskrbel, vprašanje pa je kdaj! Očitno je, da nekaterih vrst gradbenega materiala na Madžarskem primanjkuje, zato ga je bilo čisto težko

dobiti oziroma ne ob pravem času. Morda je tako tudi zato, ker madžarski gradbeniki porabljajo za gradnjo določenega objekta več časa kot naši?

Čeprav delavcem Gradbenika dela v domovini ne manjka, so znova voljni iti na tuj gradbišča, saj gre ne le za pridobivanje prihodka, ampak za vnočniho potrjevanje. Seveda pa v prihodnje kaže boljše »zasledovati« tudi gospodarnost takega sprehoda na tuje. Za svoja dela na Madžarskem niso dobili dolarjev, ampak dinarje. Ti so prišli na njihov žiro račun od nekega srbskega podjetja, ki je uvozilo reprodukcijski material (celulozo), s čimer so naši vzhodni sosedje plačali dela lendavskih gradbenikov.

KMALU RADGONSKI IN RADENSKI KRUH

Opremljenost pekarnice zaenkrat dobra — veliki načrti

Velikega pomena je lanska postavitev nove peči (tako da sedaj pečemo v dveh dobrih pečeh) ter montiranje tretjega silosa za moko, ki so ga začeli uporabljati pred kratkim. Opremljenost ni nič slabša kot v vseh drugih Intesovih pekarnah, kljub temu pa želijo v Gornji Radgoni še bolj posodobiti opremo in izboljšati kakovost izdelkov. Čeprav temu »pri kruhu« tukaj ni takega zasluzka, da bi lahko v kratkem času uresničili vse, je dejal direktor Pekarne (bivši komercialist v Intesu) iz Maribora, Vilijem Podgajski, in nadaljeval: »Kupili naj bi še dva univerzalna stroja za pekovsko pecivo in kruh, za slaščičarja pa planetarni stroj, ki je pravzaprav že kupljen. Tudi tukaj želimo izboljšati izdelke, poudarek pa bo na kakovosti in lepšem videzu. Obnove potrebna pa so tla v pekarni, to bi morali narediti čimprej, prav tako pa urediti okolico stavbe ter povečati skladišče za tovarna vozila. Zavedamo se tudi, da bomo v dohodnem času morali začeti z novimi proizvodnimi programi. Želimo narediti nekaj posebnega, česar v tem trenutku še ni v Sloveniji in Jugoslaviji. Tako bi lahko tudi zaposlili več ljudi. Seveda se moramo še prej dogovoriti na ravni Živilskega kombinata Intes Maribor, poskušali pa bomo tudi najti pravo obliko sodelovanja s podjetji v G. Radgoni in Radencih.« Zaenkrat samo toliko o načrtih (ki pa so kar obetavni), ni namreč dobro preveč »kričati«, pa tudi kako idejo bi mogoče izdali.

Zakaj v trgovini zmanjka kruha?

V skladišču smo zvedeli, da se v tem prostoru pekarnice vsak dan zbere okrog 4 tisoč kilogramov kruha in peciva. Skladiščnik dobi dnevna naročila, koliko kruha bo moral pripraviti za katero prodajalno. Nekaj ga ostane za rezervno v skladišču in do 14. ure ga lahko poslovodje pridejo iskat, nato pa pokličejo skladiščnika na dom in ta jim ga bo radde volje predal — to je namreč tudi v njihovo korist. V samopostrežni trgovini Mercatorja Sloge v Gornji Radgoni (v centru mesta) prodajo dnevno od 500 do 700 kilogramov kruha, ob sobotah pa so te količine precej večje. Ali se zgodi, da jim kdaj kruha zmanjka. Poslovodja (ki je na tem deonem mestu že dvajset let) je dejal: »Seveda zmanjka, še posebej tu pri nas, ker smo na »frekventni« točki in imamo veliko prehodnih gostov. Prav ti nam večkrat pokupijo kruh, tako da se res zgodi, da naročimo premalo. Po navadi zmanjka kruha šele ob treh ali štirih. Če vidim ob dvanajstih, da ga bo premalo, grem iskati v pekarno dodatne količine. Če ga imajo, ga pripeljem, če pa ga še tam ni, je jasno, da nam zmanjka.« Tudi v Marketu Emone smo slišali nekaj podobnega. Franc Mlinarič je dejal: »Dnevno prodamo okrog 350 kilogramov. Tudi sami moramo večkrat poslušati pritožbe potrošnikov, najsi bo glede kakovosti kruha ali glede tega, ker nam kruha zmanjka. Letno se to zgodi 2-do 3-krat.«

Kruhovi butik — da ali ne?

V trgovinah nastajajo vrste največkrat prav pred pultom s

V zadnjem času smo slišali kar precej pikirani na račun prodaje kruha v Gornji Radgoni, češ da ga v nekaterih trgovinah hitro zmanjka, da se težko dobi beli kruh, da ni cenejšega, enotnega itd.

Najbolje je stvari preveriti, zato smo se podali v Intesovo pekarno v Gornji Radgoni ter dve trgovini v centru mesta. Od 23 zaposlenih v pekarni jih dela v proizvodnji 16; 2 sta slaščičarja, 2 administrativna delavca in trije šoferji. S kruhom in pecivom oskrbujejo celotno radgonsko občino. Vsak dan spečejo 5 vrst črnega in pet belega kruha. K prvim spadajo osnovna vrsta iz moke tip 850, domači kmečki kruh, štajerski, graham kruh s sojo, k belim pa pariški, maščobni, pletenke, dolenski in francoski.

V radgonski občini je najbolj priljubljen štajerski, prav tako pa francoske stročke, male žemljice in krofi. Največ problemov pa jim dela domači kruh, saj imajo Radgončani radi visok (vzhajan) kruh, z letošnjo kakovostjo ržene moke pa je to nemogoče. Številna neurja s točo so lani načela kakovosten pridelek. Prav tako je vse manjša izbira raznih dodatkov.

kruhom. Drugi se zaradi tega jezijo, ker morajo poleg hitrega nakupa vsega ostalega tako dolgo čakati na kruh. Tudi ti, ki so prišli v trgovino samo po kruh, se jezijo, ker morajo samo zaradi kruha tako dolgo čakati v vrsti pred blagajno. Kje je rešitev?

Zakaj v G. Radgoni ni prodajalne kruha, je bilo torej naše naslednje vprašanje? V Mercatorjevi Slogi smo povprašali Janeza Pintariča: »Kruhovi butik bi bil v

puje samo kruha, ampak tudi vse drugo.« Kam gre beli kruh in kje ostane cenejši?

Zakaj v Gornji Radgoni ne moremo dobiti belega kruha, je vprašal eden od poslušalcev na lokalnem radiu. Ni res, da ga ne bi mogli dobiti, le srečo morate imeti, smo zvedeli od naših sogo- vornikov. V radgonski pekarni spečejo vsak dan 1200 kilogramov belega kruha različnih vrst. Zadnja dva meseca so uvedli dve novi vrsti kruha — kruh z ovsenimi kosmiči, ki naj bi popestril celotno ponudbo, ter maščobni kruh v pekaču (namesto narezane- nega kruha za prepečenec.

»Trgovci dobiva 9 odstotkov rabata za prodajo teh izdelkov, vendar je sedaj verjetno ta odstotek premajhen in mu ne krije vseh stroškov. Danes je tudi tako, da želi poslovodja prodajati vsak dan svež kruh, zato naroča le takšne količine, za katere je prepričan, da jih bo prodal. So pa tudi dnevi, ko mu zmanjka

Franc Mlinarič iz Marketa Emone ugotavlja, da se prodaja kruha ob plačilnih dneh poveča za tretjino. Bomo tudi kruh odslej kupovali kot dobroto, ki si jo privoščimo v večjih količinah enkrat na mesec?

Gornji Radgoni potreben. Tudi prodaja v naši trgovini ni odvisna od kruha. Pred dvajsetimi leti smo že imeli tako specializirano prodajalno, vendar so jo morali zaradi nerentabilnosti ukiniti.«

In kaj menijo v pekarni? Ko smo se že pogovarjali o dnevnem trošenju kruha ter da bi se morali ljudje navaditi na vsakodnevno kupovanje svežega kruha, kajti le-ta je tudi povsem kakovosten, smo direktorja Vilijema Podgajskega vprašali o načrtih za prodajalno kruha: »Ko trgovci delajo načrte za vse leto, si tudi želijo, da bi prodali čim večjo količino pekovskih in slaščičarskih izdelkov.

V Gornji Radgoni bi bil butik kruha zelo primeren, vprašljiv pa je prostor. Mi ga zaenkrat ne vidimo. Če pa bi našli kje kaj primerne, bi sprejeli to možnost in naredili prodajalno kruha. Vendar pa bi se morali nanjo navaditi tudi potrošniki in v tuj kupovati.

V njej bi bili vsi izdelki iz naše pekarnice, pa tudi kakšni posebni iz Murske Sobote ali Maribora. Je pa tudi res, da potrošnik, ko gre v trgovino, po navadi ne ku-

Franc Kotnik je skladiščnik v pekarni Intesa v Gornji Radgoni. Vsako jutro prevzame in odda okrog 4 tisoč kilogramov kruha in peciva. Z delom začne ob štirih, najprej seševa žemljice; v eno košaro gre od 150 do 200 kosov kruha. Vsak dan dobi napisana naročila za naslednje jutro o količini in vrsti izdelkov za trgovine in družbene pre- hraue. Vojni po svežem kruhu zanj ni več nič posebnega, delo pa mu je kljub vsemu zelo všeč.

kruha, ker je povpraševanje večje od normalnega,« smo zvedeli od glavnega v pekarni.

In v trgovini: »Beli kruh, beli kruh... koliko ga naročimo, toliko ga dobimo, ker tukaj ni neke rezerve. Tu je problem, da velikokrat pridejo »čez« Avstrijci. Nekateri dneve pridejo, druge

ne. Ko pridejo, nam kruha po navadi zmanjka.« Tako v Mercatorjevi trgovini, v Marketu pa: »Po navadi nam zmanjka cenejšega kruha. Vedno večje povpraševanje je po kruhu iz moke tip 850 — enotnem kruhu. Vendar tega ni v zalogi — vemo, da je zanj izredno nizka cena. Zakaj tako kupujejo ta kruh? Zato, ker cena dela vse.« Tudi v Mercatorjevi trgovini so včasih prodali ogromne količine cenejšega kruha, sedaj pa dobijo le po 20 strovk na dan. Zakaj tako, smo povprašali v pekarni, čeprav smo odgovor že vedeli: »Prodaja kruha je vsekakor odvisna od njegove cene. Gospodarstvo je v težkem položaju, vemo, da so v delovnih organizacijah, ki jih oskrbujejo, slabi osebni dohodki. Vsi so začeli varčevati, tudi pri kruhu. Vsi bi radi osnovno vrsto kruha. Vendar je po sedanjih administrativno določenih ceni ne moremo dostavljati vsem. Zato pa imamo potem vse te specialne kruhe, ki imajo višjo akumulacijo in z njimi pokrivalo izgubo pri osnovnih vrstah kruha. Potrošniki se odločajo v glavnem za pariški kruh, saj je zelo kakovosten, pa tudi cena je primerna.«

Franc Bratkovič začne svoj delavnik vsako jutro ob treh. V kamion naloži 450 do 500 kilogramov toplega kruha in ga odpelje najprej v družbene pre- hraue v delovne organizacije, nato pa tudi nekaj v vsako trgovino. Prvo »rundo« si mora nalagati sam, pri drugi pa mu že pomaga skladiščnik. Vsako jutro je enak vrstni red: Mesoizdelki, Gostilna pri mostu, Elrad, Moda, Koloniala, Potrošnja... potem pa spet nazaj v pekarno po nove količine.

Skrivnost razvozlana. In rešitev?

Tako trgovci kot peki bodo morali prisluhniti zahtevam občanov Gornje Radgone. Saj ne da bi bila sedanja oskrba tako slaba... tudi kakovost pekovskih in slaščičarskih izdelkov je prav gotovo med najboljšimi. Če vemo, da so vrste pred pultu s kruhom, da imajo tudi sosede Avstrijci radi naš kruh (pa čeprav zato, ker je poceni), če bi ljudje radi kupovali enotni kruh, prav tako pa bi bili veseli novih vrst kruha in peciva...

Ali je tako težko rešiti vse te zahteve? Seveda bo pri tem moral pomagati še nekdo tretji.

In še nekaj žalostnega smo zvedeli, kar moramo prav tako omeniti: v Mercatorjevi trgovini se prodaja kruha ob plačilnih dnevih (vsak mesec) poveča za tretjino!

Bernarda Peček

Obratna ambulanta za Elrad in Avtoradgono

Kar precej časa je minilo od začetka dogovarjanja za odprte obratne ambulante v industrijski coni na Meleh. Konec januarja so končno podpisali sporazum o sodelovanju na zdravstvenem področju, in sicer Zdravstveni dom Gornja Radgona, DO Avtoradgona ter DO Gorenje Elrad.

Ambulanta bo v prizidku vrtarne Elrada na Meleh. Kakor so se že prej dogovorili, je prostor za ambulanto ter osnovno opremo preskrbela DO Elrad, stanovanje za zdravnik pa DO Avtoradgona. Za nakup opreme večje vrednosti se bosta dogovarjali obe delovni organizaciji sproti, delo ambulante za delavce Elrada in Avtoradgone pa bo spremljala tričlanska komisija, ki jo bodo sestavljali predstavniki vseh treh podpisnikov sporazuma. V bližini prostorov nove ambulante sta tudi telefonska centrala ter pisarna referentke za

zdravstveno in socialno varstvo. Ambulanta za delavce Elrada in Avtoradgone naj bi pričela delati 1. februarja.

Bernarda Peček

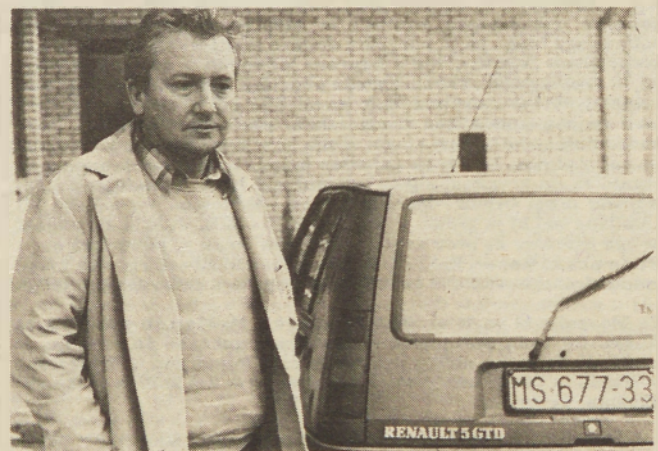
DROBNO GOSPODARSTVO

V boju za kakovost

Brata Slavko in Štefan Makovec iz Ljutomera z novim letom ustanovljata skupno obratovalnico, gradita pa tudi nove poslovne prostore. Kaj ju žene v razširitev obrti?

»Prostori, kjer zdaj šivamo razne predmete iz tekstila, obsegajo 220 kvadratnih metrov, kar pa je za 20 zaposlenih že premalo. Odločila sva se za novogradnjo v velikosti 250 kvadratnih metrov. Med drugim tudi zato, ker je na vidiku nov proizvodni program,« sta nam

ski kolektiv, kljub obsežni proizvodnji, majhen, se lahko hitro prilagodimo morebitni spremembi proizvodnega programa. Na to smo pravzaprav pripravili, kajti računamo tudi na morebitno zmanjšanje naročil dosedanjih stalnih kupcev.«

Slavko Makovec in njegov brat Štefan sta uspešna zasebna podjetnika v ljutomerski občini. V skupni obratovalnici zaposlujeta že 20 delavcev.

odkrila poslovno skrivnost slo- zna brata. Dejala sta tudi, da sta imela do konca tega leta vsak svoje obrtno dovoljenje, vendar je bila taka »statusna organiziranost« že cokla v slovanju, med drugim zato, ker sta poslovala skupaj.

»Štefan v glavnem skrbi za nemoten potek dela v proizvodnji, jaz pa imam čez komercialo, finančno poslovanje... ob tem pa še uspešnem najti nekaj časa za drugo delo. Med drugim sem predsednik obrtnega združenja v Ljutomeru,« je dejal Slavko Makovec, medtem pa je Štefan odšel v delavnico, kajti kot vodja proizvodnje skrbi tudi za popravilo šivalnih in drugih strojev. Po osnovnem poklicu je namreč finomehanik.

»Tudi jaz sem prvotno opravljal druga dela. Izučil sem se za trgovca, vendar sem v tej stroki delal le krajši čas, kajti zaposlil sem se v Murinem tozdu v Ljutomeru. Pozneje sem se končal višjo šolo in sem zdaj ekonomist. Znanje z ekonomskega področja izredno prav pride, kajti kot obrtnik oziroma po novem član skupne obratovalnice si ne morem privoščiti neuspeha,« je pravilno ugotavljal Slavko.

Da, storiti je treba vse, da uspeš. Štefan in Slavko se ne priganjata toliko zaradi sebe, kajti širitev proizvodnje oziroma novogradnja jima osebno veliko ne bo prinesla. Bolj jima gre za to, da bo 20 delavcev, kolikor jih zdaj zaposlujeta, in kdaj pozneje še kak nov, imelo dobre delovne razmere in — delo.

»Vsekakor zapišite, da v tem obdobju, ko nas daje kriza na vseh področjih, tudi zasebnikom ni lahko. Najina obratovalnica je dolgoletni kooperant tovarne Svilanit iz Kamnika, za katero šivamo predvsem moške, ženske in otroške kopalne plašče iz frotirja. Sicer pa prihajajo iz obratovalnice še drugi izdelki, na primer konfekcija za prosti čas (trenirke itd.), pa zaščitne delovne obleke in plašči. To zadnje prodajamo zlasti Železniškemu transportnemu podjetju Zagreb in Tovarni bonbonov Josip Kraš Zagreb. Drugače pa poslujemo preko obrtne zadruge Priekija Ljutomer. Glede na to, da je 22-član-

Tako torej Časa za počiva- nje ni in vedno moraš biti pripravljen. Štefan in Slavko sta kljub vsemu optimista. Odločila sta se za gradnjo novih prostorov, ki bodo stali kar 160 milijonov dinarjev. Uspejo jima je dobili 50 odstotkov bančnega posojila, ki ga je odobrila Ljubljanska banka v Murski Soboti. (Pa naj še kdo reče, da ni mogoče dobiti posojila!), po 25 odstotkov denarja pa sta primaknila sama. Delavci Ljutomerskega gradbenega podjetja hite z gradnjo; o dnevu, kdaj bodo začeli šivati v novih prostorih, pa je govoriti še pre zgodaj, je menil Slavko. Ker pa so dogovori s tujim poslovnim partnerjem trdni, upamo, da bo poslovanje v novih prostorih steklo v krajšem času. Sedanji prostori so, četudi merijo več kot 200 kvadratnih metrov, dejansko pretesni. Kljub temu pa so v njih »staknili« manjšo sobo, kjer delavci lahko v miru uporabijo toplo malico, ki jo prinašajo iz delavske kuhinje v Ljutomeru.

»Delavci v najini obratovalnici — v primerjavi z delavci v družbenih organizacijah združenega dela — niso v privilegiranem položaju. Torej: delovni čas, nagajevanje, prehrana, boleznine, dopust, prevoz na delo in z dela, denarno nadomestilo za letni dopust... so v obsegu, kot ga določa kolektivna pogodba. Delavci (povprečna starost je 28 let) v povprečju zaslužijo 259 tisoč dinarjev.«

Obratovalnica Štefana in Slavka Makovca se bo obdržala. V borbi s konkurenco pač ostajajo najboljši. Torej tudi tisti, ki ob enaki ali celo boljši kakovosti ponudijo nižje cene. Male obratovalnice so konkurenčne tudi zato, ker nimajo drage režije: 22-članski kolektiv v družbenem sektorju bi imel direktorja, računovodjo, vodjo proizvodnje, tajnico... Delavci bi izgubljali dragoceni čas s sestankovanji... V zasebni obratovalnici pa je v ospredju le delo. Slavko je ob pomoči zunanjega sodelavca zdaj celo računovodja. Seveda ne računa »pešk«, ampak z računalnikom schneider 1512 PC. Stalno je na tekočem s poslovanjem, zato tudi poslovne odločitve niso težke.

S. Sobočan

Energija, kdo te bo (po)rabil?

Opazka ni nova; nazadnje smo jo slišali na seji predsedstva občinskega komiteja ZK v Lendavi. Nekako takole je oblikovana: na območju Petišovec je več deset vrtin, v katerih je termalna voda, vendar jo zdaj izkoriščajo le za kopaanje. Imamo torej brezplačen energijski vir, ki pa ga ne izrabljamo. Kje drugje že ne bi dovolili takega potratništva!

Termalna voda. O njej je bilo že veliko napisanega, bolj malo pa, vsaj na območju lendavske občine, narejenega. Vsi menda čakajo na izid raziskovalne študije, namesto da bi se že zdavnaj podvzeli. V občini Lendava leti v tej zvezi največ kritike na domačo kmetijsko zadrujo, ki da ne vidi pred seboj drugega, kot organiziranja pridelave pšenice, pese... odkupa živine in prodaje reprodukcijskega materiala (da o gradbenem materialu niti ne govorimo), namesto da bi se njeni strokovnjaki (če jih sploh ima oziroma jih bo imela glede na slabo razpisovanje štipendij) poskusili še v čem drugem. Morda bi bilo to vrtnarstvo? »Zakaj ne bi prav zadruge postavila rastlinjaka, ki bi ga ogrevali s termalno vodo?« se je upravičeno spraševal član predsedstva. Drugi udeleženec se je menil, da je (za marsikoga, ve pa se — za koga!) donosna tudi pridelava čebulnic in cvetja... Pa tudi višja pridelava pridelkov s tega območja, na primer krompirja, bi lahko dala finančne učinke... Skratka: v zadnjem času lendavske zadruge na več mestih omenjajo kot organizacijo, ki na določenih področjih ne daje dovolj od sebe. Ali to pomeni, da ni idej, zamisli... ali pa ne volje in — znanja?

S. S.

INA NAFTA: ZNOVA REFERENDUM

V lendavski Ini Nafti so imeli v decembru referendum o ukinitvi tozdog in oblikovanju enovite delovne organizacije, vendar glasovanje v temeljni organizaciji Raziskave in pridobivanje nafte in plina ni uspelo. Po analizi vzrokov so ugotovili, da so se delavci negativno odločili, ker so menili, da v enoviti delovni organizaciji ne bodo dovolj samostojni, pa tudi predlagana točkovna ocenitev del in nalog teh delavcev naj bi bila sporna. Zdej je menda razpoložljive ugodnejše, zato bodo referendum ponovili že po dveh mesecih, in sicer 23. februarja. Spremenje-

na določila zakona o združenem delu so rok med prvimi referendumi in ponovnim glasovanjem skrajšala s prejšnjih 6 na 2 mesece. Organizatorji glasovanja so prepričani, da bo tokratno izjavljanje delavcev v tozdu RPNP uspelo. Referendum pa bodo imeli tudi v ostalih tozdih, kajti odločali se bodo tudi o sprejemu novega statuta delovne organizacije Ina Nafta, ki bo po novem imela 12 tako imenovanih proizvodnih sektorjev. Od nove organiziranosti si veliko obetajo, vsekakor na finančnem področju, kajti razpoložljivi denar bodo potlej, ko bo samo en

žiroračun, hitreje obračali. V novi organiziranosti pa ima svoje pomembno mesto tudi dejavnost sedanjega tozda RPNP — Raziskave in pridobivanje nafte in plina, ki sicer za svojo delo dobiva glavni denarja od interesne skupnosti za nafto in plin, vendar so ti viri nezanesljivi, posledično pa tudi socialna varnost teh delavcev. V okviru delovne organizacije Ina Nafta, ki ima več dejavnosti, pa je seveda več možnosti za »preživetje«.

Š. S.

KAKO DELIJO SOLIDARNOSTNI DENAR?

Še kako bo treba zvoniti po toči!

Po lanskem katastrofalnem 25. juliju so bila vsa javna občila polna prispevkov z Goričkoga, tako pomurska kot slovenska. Konec koncev je tudi to pomagalo ustvariti pravi vtis, oziroma prepričati vse v naši ožji domovini, da so Goričanci potrebni solidarnostne pomoči. In slednje so tudi dobili, vsega skupaj je bilo skoraj pet milijard. Kot se je izkazalo zdaj, je solidarnostnega denarja dovolj, celo toliko, da se je bati, da ga bodo porabili v neskladju z atributi, ki jih solidarnostnemu denarju pripisujemo.

Če je za prve dni po toči veljala ocena, da je soboški izvršni svet pravočasno »vzel stvari v svoje roke«, so zdaj občutki nekoliko manj ugodni. Ne zato, ker bi člani izvršnega sveta zaspali ali izpustili niti iz svojih rok, pač pa zato, ker je vse več takih, ki se »prijavljajo na solidarnostni natečaj« in skušajo izsiliti denar, ki ga iz teh virov ne bi smeli prejeti. Prav zato je v teh trenutkih previdnost in pozornost občinske vlade (pa tudi drugih odgovornih sveta, kjer je imel predstavnik Panonke vrsto različnih stališč — tovrstne neenotnosti prve dni po toči, ko se je resnično mislilo zgolj na omilitve najhujših posledic, še zdaleč ni bilo.

Prva faza pomoči je potekala relativno v redu, o čemer smo že poročali. Tudi poročilo o tem, kako so denar porabili, je dovolj konkretno in natančno. Pravo nasprotje pa je druga faza, kjer je še vedno veliko ne-

jasnosti. Panonka je na primer nakupila velike količine kmetijskega reprodukcijskega materiala, vendar ga dosti ni razdelila — ker je v mnogih primerih rok za solidarnostno pomoč (razni regresii) v drugi fazi tudi že potekel, se sprašujemo, če ne bo v tem primeru prišlo do nepravilnosti. Zato občinska vlada zahteva natančno poročilo, obenem pa zavrača predlog Panonke, da bi še naprej regresirali krmo — zadnji rok za »prijavo« je bil namreč 31. 12. 1987, in če na zadrugi niso pravočasno obiskali vseh prizadetih in zbrali podpisov tistih, ki pomoč potrebujejo ali ne, potem bodo za to odgovorni prav pri Panonki.

Dokaj neumesten se zdi tudi predlog, da bi po novem (gre za tako imenovane dopolnitve k drugi fazi ukrepov) s solidarnostnim denarjem plačali povečane stroške spravila sladkorne pese — prvič bo v oči že dejstvo, da bi v tem primeru pomagali nekemu, ki je pridelek imel, medtem ko ga mnogi drugi, res upravičeni pomoči,

niso bili deležni. Še bolj pa je nesprijemljivo, da želijo s tem predlogom poravnati nekatere stare račune, oziroma poslovne napake, za katere narava oziroma toča ni niti najmanj kriva — v mislih imamo odnose s tovarno sladkorja v Ormožu. Navsezadnje pa stroka pravi, da bi do retrovegetacije (novi poganjki pese, kar je otežilo delo pri spravilu) prišlo tudi brez ledenih padavin — to se namreč zgodi vedno, ko je ob spravilu veliko »običajnega« dežja. Kje je torej argument, da bi s solidarnostjo reševali probleme, ki so od drugod?

In še nekaj besed o tretji fazi, ki je šele v povojih in o kateri bodo odgovorni še razpravljali. Že od prej, ko so bile vse tri faze le okvirno določene, je bilo znano, da zadnja v bistvu ne bo več neposredna sanacija razmer po toči, kar je povsem realno. Slo naj bi zato, da bi pomagali goričkemu kmetijstvu, da bi postalo naprednejše, sodobnejše in ustvarjalo več dohodka. Tovrstna stališča je konec koncev zastopal tudi predsednik slovenske vlade, Dušan Šinigoj. Kako si ta del »sanacijskega programa« predstavljajo tisti, ki so odgovorni za njegovo sestavo in izvedbo? Za zdaj približno takole: na prvem mestu omenjajo obnovo trajnih nasadov — gre za sadjarstvo, uresničili pa naj bi pro-

jekt, ki so ga zasnovali že septembra 1982 in ki govori o razvoju sadjarstva na Goričkem do leta 2000. Drugo je gradnja predelovalno-hladilniškega centra v Puconcih, kot pravijo bodoči hladilnici. Kot namreč zdaj kaže, jo bodo navsezadnje gradili tudi na našem koncu Slovenije, čeprav se zdaj mnogi sprašujejo, ali vse skupaj ni bilo možno že prej. Tretja postavka v zadnji fazi je povečanje tržne molže mleka in priraje mesa, kjer načrtujejo gradnjo novih stajišč (omenjajo številko 800) za govedo, radi pa bi tudi obnovili nekaj starih hlevov. Četrta pa bodo morda prišli na vrsto še gozdarji, ki bi denar potrebovali za dolgoročno sanacijo. Ob vsem tem je nujno zapisati, da v tretji fazi ne bo več nikakršnih daril, ker ne gre več neposredno za posledice toče, ampak bodo vse zgoraj zapisano ugodno kreditirali.

Od toče je sicer res minilo že več kot pol leta, vendar je vseeno še veliko nalog, ki jih je v zvezi s to nesrečo treba opraviti. Od petih milijard je namreč kljub vsemu ostalo še približno 2,16 milijarde solidarnostnega denarja in dolg vsem Slovencem je, da jih namensko porabijo. Zato bo predvsem občinski izvršni svet še moral zvoniti po toči. In to glasno!

Bojan Peček

Nepovratna sredstva za goveje hleve

Brez razvoja kmetijstva ni razvoja celotnega gospodarstva. Do tega spoznanja so se v svetu dokopali že zdavnaj, zato v vseh razvitih državah namenjajo kmetijstvu posebno skrb in tudi družbeno pomoč. Kmetijstvo je tista gospodarska dejavnost, ki naj bi skrbelo za ohranjanje življenjskega standarda delovnih ljudi, vendar sama to ni sposobna, če ni deležna ustrezne družbene pomoči, saj veljajo za kmetijstvo podobne ekonomske in tržne zakonitosti kot za ostalo gospodarstvo. Kmetijci morajo za vloženo delo in sredstva dobiti ustrezno povračilo, država pa naj bi bila tista, ki naj bi z različnimi spodbudami in intervencijami na tržišču uravnavala cene kmetijskih proizvodov.

Ne moremo sicer trditi, da pri nas kmetijstvo v preteklosti ni bilo deležno določenih intervencij v obliki premij, regresov in drugih spodbud, vendar te niso opravile tiste vloge, ki bi jo resnično morale. Z njimi smo največkrat odpravljali — ali bolje rečeno blažili — cenovna nesorazmerja, niso pa spodbujale kmetijcev k večji proizvodnji. Dohodkovni položaj kmetijstva se je tako v zadnjih letih nenehno slabšal, ob sedanji akumulativni sposobnosti pa ta panoga gospodarstva ni sposobna sama skrbeti za svoj nadaljnji razvoj. To potrjujejo tudi podatki o naložbah v kmetijstvu, saj razen vlaganj družbenih sredstev (v tem primeru nepovratnih) za usposabljanje kmetijskih zemljišč v zadnjem letu ali dveh tudi v Pomurju ni bilo večjih vlaganj.

Kaže pa, da se našemu kmetijstvu, ki je bilo ves čas v podrejenem položaju, zdaj le obetajo nekoliko boljši časi. Preuranjeno bi bilo sicer to zanesljivo trditi, vendar se po številnih razpravah o kritičnem položaju našega kmetijstva (o tem so v lanskem letu spregovorili tudi na najvišjih partijskih organih) nekaj vendarle premika.

Da bi spodbudili razvoj živinoreje, ki je še do pred kratkim doživljala eno najtežjih kriz, pristopa samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kme-

tijstva v Sloveniji letos prvič k sofinanciranju gradnje govedorejskih objektov. Tako bodo rejci, ki se bodo odločili za gradnjo novih hlevov za krave molznice, dobili 800.000 dinarjev nepovratnih sredstev na stajišče, oziroma 400.000 dinarjev, če se bodo odločili za obnovo, tisti, ki bodo gradili nove hleve za goveje pitance, bodo dobili na stajišče 400.000 dinarjev (200.000 za obnovo), če pa bo v hlevu kombinirano paitanje, torej krave in pitance, bodo dobili na stajišče 600.000 dinarjev na stajišče za novogradnjo in 300.000 dinarjev za obnovo. Ob tem pa morajo rejci izpolniti še en pogoj, in sicer najmanj 10 krav oziroma 30 govejih pitancev v novem hlevu. Ker pa sodijo k hlevu tudi prostori za krmo, dobijo rejci za gradnjo silosov še 6.000 dinarjev nepovratnih sredstev, na kubični meter, s tem da je normativ 15 kubičnih metrov silosa na kravo oziroma 7,5 kubičnega metra na pitanca. Za boljše razumevanje dodajmo le, da ob obnovi ni mišljena redna obnova dosedanjega objekta, pač pa povečanje zmogljivosti v obstoječem hlevu na 10 krav oziroma 30 govejih pitancev.

Po prvih ocenah vlada med pomurskimi rejci za ta sredstva precejšnje zanimanje, saj se za novogradnjo in obnove zanimajo tudi tisti, ki sicer letos še niso nameravali povečevati hlevskih zmogljivosti.

Pomembno in odgovorno vlogo bo morala zdaj opraviti predvsem pospeševalna služba v temeljnih združnih organizacijah, ki naj izbere tiste kmetije, ki imajo prihodnost. Izkušnje iz preteklosti namreč kažejo, da so kmetije zgradili nekaj hlevov, ki pa so zdaj prazni. To se v prihodnosti vsekakor ne bi smelo več ponoviti, saj bi bilo za to škoda družbenih sredstev. Seveda pa se mora spremeniti tudi odnos do kmetijstva. Če mu bomo zagotovili dolgoročno in stabilno prihodnost, potem smo lahko prepričani, da hlevi ne bodo prazni.

L. Kovač

ŽELJA PO NOVEM HLEVU

»Saj niti ne gre tako slabo, le delati je treba in nesreča te ne sme doleteti.« nam je zatrjeval Ernest Kranjec iz Sotine, ko smo ga oni dan obiskali na njegovem domu in povprašali za mnenje o položaju v kmetijstvu. Svojo kmetijo je usmeril v glavnem v živinorejo, saj doma pridelava toliko, da lahko redi do 20 glav goved. Trenutno jih je v hlevu le devet, saj je pred kratkim oddal 6 bikov in plemensko telico, vendar se je že odločil, da bo hlev spet napolnil.

Ernest je eden od tistih, ki jih je delo na kmetiji vedno veselilo, navezal se je na zemljo, na delo je navajal tudi svoje otroke in brez dela tudi zdaj, ko je že nekoliko v letih, ne more. Zato ne

tovali, so zadovoljni, saj so dobili za to 170 starih milijonov, lastno krmo pa morajo seveda pozabiti. V Mesni industriji in kmetijski zadrugi so jim že obljubili, da bodo pripeljali 5 drugih dve-

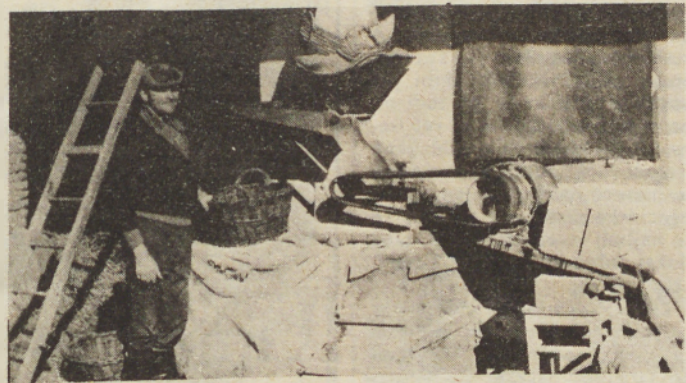
lovico za siliranje, ostalo pa za zrnje. Sejejo tudi pšenico, običajno so je nekaj oddali, lani pa so jo obdržali doma, saj njena cena ni bila najbolj spodbudna. Zdaj, ko so cene krmil tako močno porasle, pa jim to vsekakor ni žal, čeprav je pšenico škoda krmiti živini. Vendar, računica je računica, in vsak dela tako, kot je ugodnejše. Tudi jeseni so zasejali pšenico na enem hektarju, usoda letošnjega pridelka pa ostaja zdaj še vprašljiva. Prvič so lani poskusili tudi s sladkorno peso, na 40 arih, pa niso ravno preveč navdušeni. Pesa daje sicer dober dohodek, vendar njihove površine zanjo niso najbolj primerne. 20 ton so je lani pridelali na 40 arih, vendar so vse morali pobrati ročno, to pa je le nekoliko preveč. Na pomoč so sicer priskočili sorodniki in znanci, vendar Ernest pravi, da pese ne bo več sejali. Čeprav so vse pobrali ročno, so jim odtegnili preveč primesi, kar tri tone, pa tudi s prevozom

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

preseneča, da se je odločil za preureditev govejega hleva, saj je sedanji pretesen, grajen še po starem, zato ga bo razširil in posodobil. Že za petnajst glav je sedanji hlev pretesen, in ker se je sin odločil, da bo ostal na kmetiji, ga bo treba posodobiti, da bo delo lažje. Tako kot doslej bodo imeli v novem hlevu kombinirano rejo, krave in pitance. Že doslej so običajno redili po šest krav, vendar sta zdaj v hlevu le dve. »Nesreča nikoli ne počiva, in tako smo morali predlani štiri krave dati iz hleva,« pripoveduje Ernest. Vendar bo že kmalu spet več krav, saj bosta vsak čas dve telici dobili podmladek, dve pa sta prav tako že pripuščeni. Mleko ima zdaj nekoliko boljše ceno, denar pride spet vsak mesec, pri pitancih pa je treba na denar čakati tudi do leto dni ali še dlje.

stokilogramskih telet, ki jih bodo prav tako pitali na prirastek.

»Če večino krme pridelam doma, potem se pitanje izplača,« pravi Ernest in Kranjčevi vsopotrebnno krmo pridelajo v glavnem doma. Vendar je potrebno v zemljo tudi vlagati, če želiš iz nje čim več dobiti, zato z umetnimi

»Delo na kmetiji me je vedno veselilo, odločili smo se za živino, krmo pridelamo v glavnem doma in računica se tako nekako le izide.« pravi Ernest Kranjec iz Sotine. S še večjim veseljem pa bodo delali, ko bodo uredili sodobnejši hlev.

Kot vse kaže, se odnos do kmetijstva le začinja spreminjati in Kranjčevi tako ne bodo edini, ki se bodo odločili za novo naložbo. Zdaj še toliko bolj, ker so za to namenjena nepovratna sredstva. Kljub temu pa so mnogi kmetije živino že opustili in tudi v Sotini je nekaj kmetij, ki so včasih redile po več goved, zdaj pa so hlevi prazni. Ernest pravi, da pri njih ne bo tako, saj volja je, da bi bilo tudi zdravje.

Kljub krizi, ki je v zadnjem času pestila živinorejce, pri Kranjčevih reje niso opuščali. So se pa preusmerili na pogodbeno paitanje za izvoz in pet bikov krmili za prirastek. Čeprav so biki prodali mesec dni prej, kot so načr-

gnojnili ne skoparijo. Na sedmih hektarjih zemlje, kolikor je imajo v lasti, zraste dovolj, zato o najmanj dodatnih površnih ne razmišljajo. Razmere za obdelovanje tukaj niso ugodne, saj je večina zemlje na hribovih, nekatere njive lahko orjejo le na eno stran, proti dolini, in tudi stroški obdelave so zato višji. Sejejo v glavnem koruzo, lani so jo imeli na treh hektarjih, nekaj več kot po-

so težave. Odkupna postaja je le nekoliko preveč oddaljena in lani so morali s traktorjem kar sedemkrat peljati pridelek na Cankovo.

Kranjčevi iz Sotine bodo torej še naprej ostali zvesti živinoreji. V sodobnejšem hlevu bo še več volje do dela, in če se bodo izboljšali še ostali pogoji, potem se za prihodnost njihove kmetije ni bati.

Ludvik Kovač

Kmetijstvu ustrezne pogoje

Čeprav novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v Sloveniji izvajamo že štiri leta, vseh nejasnosti okoli nekaterih določil še vedno nismo razčistili, so ugotovili na seji sveta za kmetijstvo pri občinski konferenci socialistične zveze v Murski Soboti. V tem času se je sicer izboljšal gnotni položaj upokojevcem, člani sveta pa so opozorili predvsem na pomanjkljivosti, ki se nanašajo na zavarovanje kmetov. Z novim zakonom so namreč tudi ti vključeni v enotni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, vendar v pravicah, ki izhajajo iz tega zavarovanja, še vedno niso povsem izenačeni z delavci v združenem delu. Tudi samo reševanje zahtevkov za priznanje pokojninske dobe še ni povsem urejeno in od odločitve posameznega delavca v strokovni službi skupnosti je nemalokrat odvisno ali se kmetičemu zavarovancu prizna zavarovalna doba v pokojninsko dobo.

Poseben problem pri kmetih še vedno predstavljajo obveznosti do plačevanja prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, saj v sedanjem dohodkovnem položaju kmetijstvo takšne obremenitve težko prenese. Posledica tega je, da nekateri kmetje ostajajo zunaj zavarovanja ali pa se odločajo za nižji zavarovalni razred. V novi sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov je v soboški občini vključenih 4146 kmetičkih zavarovancev in le polovica od teh je zavarovana v četrtem ali višjem zavarovalnem razredu. Sam pokojninski zakon tega problema ne more rešiti, zato člani sveta za kmetijstvo predlagajo, da je treba zagotoviti kmetijstvu ustrezne materialne pogoje, da bo tako samo sposobno reševati vse težave.

L. Kovač

TURNIŠČE: CENE PUJSKOV

Minuli četrtek, 11. februarja, so rejci pripeljali na sejem v Turnišče le 20 pujskov, starih od 7 do 10 tednov in težkih okrog 15 kilogramov. Prodali so 18 živali, za par pa je bilo treba odšteti od 50.000 do 80.000 dinarjev.

CENE V ZADNJIH DNEH

Na osnovi veljavnega cenika, upoštevanja premij, stimulacij za ponovni prives in stimulacij za izvozni program, rejci v Mesni industriji od 1. 2. 1988 dosegajo naslednje cene:

Proizvodnja	Odkupna cena za 1 kg žive teže
MLADA PITANA GOVEDA	
— farmska proizvodnja (teža 420—450 kg)	2.300.— 2.600.— din
— izvozni program	2.200.— 2.400.— din
— prosti odkup	1.800.— 2.000.— din
KRAVE	1.300.— 1.500.— din
PRAŠIČI	
— farmska proizvodnja	1.500.— 1.600.— din
— organizirana kooperacijska proizvodnja	1.450.— 1.550.— din
— prosti odkup	1.300.— 1.400.— din
TELETA	
— za nadaljnjo rejo v teži 125 kg	2.600.— 2.900.— din
— za nadaljnjo rejo v teži 230 kg	2.500.— 2.800.— din
ODOJKI ZA VHLEVLJANJE	1.800.— 2.100.— din

Odkupne cene so nespremenjene, ponudba živine je dobra. Maloprodajne cene mesa se niso spremenile. Ker so izgube pri prodaji svežega mesa velike, so mesnice več ali manj prazne.

V Mesni industriji so se, zavedajoč se težkega ekonomskega stanja v živinoreji, odločili, da odkupne cene obdržijo na sedanji ravni. Živinorejcem pa pomagajo tudi taka, da jim izdabavljajo kakovostna krmila in to po lastnih cenah, ki so dosti nižje od tržnih. Te cene so naslednje:

Grover za teleta	255.— din
TL-pit 1	242.— din
Super za goveda	262.— din
BEK—1	293.— din
BEK—2	281.— din
Mesna moka	456.— din
Sojine tropine	640.— din
Koruzna v zrnu	250.— din

Menijo, da bodo s takšnim ukrepom obdržali živinorejsko proizvodnjo na sedanji ravni, če pa rejci ugotovijo, da je pri takšni proizvodnji tudi ustrezen dohodek, se bo proizvodnja še povečala.

FRANCEKOV PREMISLANJE

Tradicija lončarstva pri Žumanovih v Ljutomeru

Lončarstvo v Ljutomeru ne bo izumrlo • Skrb za turistično ponudbo vse leto • Muzej lončarstva Karola Žumana v minulem letu obiskalo nad osem tisoč domačih in tujih turistov iz 15 držav Evrope in zunaj nje!

Ni naključje, da se Ljutomer kot osrčje Prlekije ponaša s 112-letnico tradicije lončarstva, ki postaja z leta v leto pomembnejše v turistični ponudbi. Glede na pomembnost Ljutomera kot turističnega mesteca ob sosednji Avstriji in Madžarski se v tem kraju poraja nov turistični utrip, kar potrjuje vedno večji priliv domačih in tujih gostov-turistov. Zato potreba in razvoj narekuje, da se ta neokrnjena mikavna pokrajina predstavi poleg tradicionalnega kasaškega športa, kakovostnih svetovno znanih ljutomerskih vin in dobre prleške kuhinje tudi z izvirnimi turističnimi spominki domače in umetne obr-

ti, med katerimi prednjači predvsem lončarstvo in njegovi izdelki. V ta namen je Karol Žuman pred sedmimi leti pod pokroviteljstvom Obrtnega združenja Ljutomer odprl lončarski muzej, ki je odprt vsak dan in vse leto, tudi ob nedeljah in praznikih, če se skupina najavi. Bogat muzej predstavlja izvirne lončarske izdelke uporabne vrednosti za vsako gospodinjstvo ali za dekorativne namene iz obdobja zadnjega stoletja. Vsak obiskovalec muzeja pa si lahko lončarski izdelek podoben kot je v muzeju, kupi.

Zaključnim skupinam, ki obiščejo muzej, pa Karol Žuman v

Tako pod spretnimi prsti nastajajo najrazličnejši lončeni izdelki.

lončarski delavnici praktično predstavi, kako se pride do takih izvirnih turističnih spominkov domače in umetne obrti. Dober glas seže v deveto vas, to še vedno drži...

Gostoljubnost je tudi ena izmed najpomembnejših sestavin v našem turizmu in ponudbi. Povsem zanesljivo lahko trdimo, da je pri Žumanovih gostoljubnost doma, kar se tiče sprejema gosta, turista in pa tudi napotkov, kaj naj si še ogleda.

Podatek o številu obiskovalcev muzeja je presenetljiv, saj ga je v letu 1987 obiskalo prek osem tisoč domačih in tujih gostov-turistov iz 15 tujih držav Evrope in zunaj nje, ki so pripotovali s 118 avtobusi, vlaki, osebnimi avto-

mobili ali drugimi sredstvi v Ljutomer in njegovo okolico. Med obiskovalci muzeja je precej domačih in tujih gostov v arazmanu turističnih agencij Kompas in Globtuo ter Radenske, Moravskih Toplic in drugih, ki organizirano obiskujejo Ljutomer in njegovo okolico vključno z vinsko cesto ter bližnji Jeruzalem.

Poleg pestrosti in izbora izvirnih lončarskih izdelkov v muzeju se Karlek v okviru komisije za turistične spominke pri Turističnem društvu Ljutomer ali samostojno udeležuje razpisanih in organiziranih razstav in sejmov domače in umetne obrti ter turističnih spominkov v domovini in tujini, tudi na vsakoletnem sejmu v Münchnu v ZR Nemčiji. Poleg tega pa seveda ne izostane na tradicionalnem vsakoletnem Prlekem sejmu v Ljutomeru in drugih sejmih ter tako zastopa stoletno tradicijo lončarstva pri Žumanovih. Za prizadevnost, kakovost, in mojstrovino v izvirnem lončarstvu je prejel številna priznanja, diplome in nazive, s katerimi hkrati brani čast mesta Ljutomer, turističnega društva in OTZ Ljutomer, občine ter tudi širše v slovenskem prostoru.

Sedaj, ko poteka že 112. leto tradicije lončarstva pri Žumanovih v Ljutomeru, naj ta zapis sklenemo: V vsem opisanem je zagotovilo, da v Žumanovi družini lončarstvo ne bo izumrlo, saj delo s Karlekom nadaljuje že sin Branko, vnuk Saša pa se že sedaj odloča za keramičarsko šolo...

STANE FEEUŠ

Mojster Žuman je pred sedmimi leti odprl tudi muzej lončarskih izdelkov.

ZA BOLJŠO POVEZAVO S SVETOM

V dobi motorizacije postajajo razdalje med kraji navidezno krajše, vendar ni ničak prijetno, ko je treba potovati v službo vsak dan trideset, štirideset ali celo več kilometrov. Do Kuzme na skrajnem severozahodnem delu Goriškega vodi asfaltna cesta, ki pa jo je ponekod že začel načrtovati zob časa. Bolj kot ta cesta pa krajine Kuzme in okoliških vasi skrbi nekatere druge cestne povezave. Regionalno cesto od Doliča do Kuzme so sicer preplastili, še naprej pa ostaja odprto vprašanje ureditve ceste od središča Kuzme do ceste, ki povezuje Mursko Soboto z mednarodnim mejnim prehodom. To sicer ni cesta, ki bi povezovala te kraje z občinskim središčem, je pa cesta, po kateri vodi pot v sosednjo Avstrijo. V Kuzmi pravijo, da je to verjetno edina regionalna cesta, ki je še brez asfalta. V dolžini 500 metrov je sicer potegnjena plast asfalta, ki bi ga bilo nujno preplastiti, kakšna 2 kilometra in pol pa še asfaltirati. Na ta problem krajani Kuzme in okoliških krajev že dolgo opo-

zarjajo, kaže, da je končno le prišla v program republiške cestne skupnosti, svoj delež pa je pripravljena primakniti tudi občinska skupnost za ceste.

Še več preglavic in nemalokrat tudi hude krvi pa jim povzročajo vaške poti. K sreči letos se ni bilo hude zime, jeseni pa jim je uspelo vsaj za silo utrditi nekatere najbolj kritične odseke. Tokrat na račun solidarnosti po neurju, saj so iz blagajne krajevne skupnosti morali plačati le del stroškov za prevoz. Sicer pa jim prav prevoz odžira največ sredstev, saj morajo gramoz voziti več deset kilometrov daleč in je tako prevoz mnogo dražji od materiala. Kamnolom v Sotini pa ostaja še naprej opuščen, saj ni pravega interesa, ki bi ga bil pripravljen izkoriščati.

Kljub problemom in težavam, s katerimi se srečujejo ljudje v teh krajih, pa je tu pravi raj za sprostitve. Z najvišjih pomurskih vrhov je lep razgled v Avstrijo in na Madžarsko, saj je pri Tromejniku na Trdkovi stičišče meja treh sosednjih držav — Avstrije, Madžarske in Jugoslavije. Čeprav daleč od občinskega središča in drugih večjih krajev, si ljudje v teh krajih prizadevajo, da bi bilo življenje čim lepše. Z vaškim vodovodom v Trdkovi bodo rešili vsakdanje skrbi pri oskrbi s pitno vodo, pa tudi na bencinsko črpalko jim ni več treba v 15 kilometrov oddaljene Rogašovec. Lanskega novembra so namreč predali namenu novo bencinsko črpalko v Kuzmi. Te so najbolj veseli kmetje, ki so že dokaj dobro opremljeni s kmetijskimi stroji.

Ljudje v teh krajih pa želijo biti bolj povezani tudi s svetom. Ob skrbi za cestno povezavo so že pred leti začeli razmišljati o razširitvi telefonskega omrežja in kot vse kaže, se jim bo večletna želja kmalu uresničila. V krajevni skupnosti sicer že imajo sto telefonskih naročnikov, marca pa bodo minila tri leta, ko so začeli zbirati nove. Prijavilo se jih je 97, začeli so z delom in omrežje je zdaj že zgrajeno. Že doslej so imeli v vseh petih vaseh krajevne skupnosti 24 kilometrov telefonskega omrežja, zdaj so potegnili še 4 kilometre podzemnega kabla, približno za toliko pa so razširili tudi drugo omrežje. Seveda ni šlo brez prostovoljnega dela, vsak nov naročnik pa je prispeval še 650 tisoč dinarjev. To se zdaj sicer ne zdi veliko, vendar so to plačali že pred leti in je pomenilo precej več. Pa to seveda ne bo zadostovalo, saj bo moral vsak naročnik primakniti še okrog 150 tisoč dinarjev, ko bodo napravili dokončni obračun. Zdaj s ponosom pravijo, da bo naslednji telefonski aparat v slehernem zasebiku. Res, da bodo naročniki dobili 80 dvojčkov in 20 samostojnih priključkov, vendar bo zaenkrat tudi to dovolj. Omrežje je torej zgrajeno, priključki narejeni, opravili so že vse potrebne meritve, tudi priprava dokumentacije je v sklepnih etapi in opravi ti bo treba le še tehnični prevzem. In če bo šlo vse po sreči, bodo že maja lahko telefonirali, morda pa že prej.

Ludvik Kovač

Ob našem obisku v Kuzmi je nova bencinska črpalka sicer samevala, vendar krajani pravijo, da je ta zanje velika pridobitev, saj so prej morali po gorivo v 15 kilometrov oddaljene Rogašovec.

Starost? Kaj je to?

Lastovke se vračajo vsako pomlad, naši ljudje, ki jih je pot zanesla v svet, pa pridejo domov v stari kraj na jesen svojega življenja. Marsikateri pravi: V tujini sem pustil svojo mladost, svoje moči, doma pa naj ostane vsaj moje izgarano telo!

Je tako razmišljal tudi 77-letni Jože Hozjan, ki je 1936. leta odšel na delo v Francijo. v rojstno pokrajino pa se je za stalno vrnil 1983. leta? Najbrž! Prav nobenega vzroka namreč ni imel, da bi bil še naprej Francoz, saj se je z vdovo, s katero se je poročil, ko mu je bilo 44 let, razšel; otrok ni bilo, zaslužena »penzija« pa je prišla že 1974. leta. Cemu torej še ostati med tujci, ko pa si lahko med svojimi.

Kam naj gre stric iz Francije, stric, ki ima (kot pravijo nekateri) debelo mošnjo? Sprejel je navsez najbližjih sorodnikov in si ob njihovi pomoči oziroma delu v čentibskih gorcih kupil vinograd, prenoviti in prizidati pa je dal tudi hišo, tako da je zdaj med najlepšimi v tem delu gorice. Trte, 3200 trsov ima, dojejo, kadar ni slane, obilen pridelek. Kako tudi ne, ko pa jih neguje kot le malokdo. Jože sam koplje, pleve, skropi, reže... le ob trgatvi zaprosi za pomoč. Vse to njegovo ravnanje se zdi morda čudno, vendar ga podpisani nekako razumem, pač zato, ker je bil skoraj vse svoje življenje samotar.

In kaj je počel? Leta 1936 se je zaposlil na farmi in 4 leta molzel 32 krav. Dnevno je namolzel po 400 litrov mleka. Sprva so ga bolele roke, pozneje se je privadil. Farman ni dovolil uporabljati molznih strojev, češ da ob mleku vlečejo tudi kri...

Leta 1941, ko so vkorakali Nemci, so ga zajeli s skupino Poljakov in srpali na tovarnjak ter odpeljali na prisilno delo v tovarno MAN v Nürnberg. Tam je

bil kaznovan in nikoli bolan,« se je pohvalil sogovornik. Meni je bilo nekoliko nerodno, saj se s temi lasinostmi ne morem ponaziti, kot najbrž malokdo. Navzkriž pač pridemo, če ne z drugim, pa vsekakor s cestnoprometnimi predpisi.

Zaravje, kljub bližajočim se osemdesetim letom, je torej ključ za rešitev uganke, ki si jo večših kdo postavi, ko vidi dedka, kako vihti motiko ali pa ročno poganja hrizgalko za škropljenje trte. In prav nič ne toži, da bi ga kaj bolelo.

»Ravno danes imam rojstni dan.« je med pogovorom dodal Jože Hozjan. »Dopolnil sem 77 let!«

Segel sem mu znova v roko in čestital. Treba je bilo spiti še eno kupico rizingla. Ni kaj — kapljica je odlična, zato jo bo zlahka prodal. Lanska vinska letina je bila slaba, saj je polovico pridelka pobrala slana. Leto prej pa ga je bilo spet veliko in vseh koltčin, namenjenih za prodajo, ni uspel vnovečiti.

»Kaj pa Francija? Boste že kdaj šli tja?«

»Ja, v kratkem pojdem nazaj, saj poteče rok, do katerega sem imel vezano hranilno vlogo,« je bil odkrit v odgovoru sobesednik, ki izvira iz Male Polane.

»Pa penzija? Ali lahko živite od teh prejemkov?«

Na direktno vprašanje spet pravi odgovor:

»Skupaj nanese 100 starih milijonov. Vsega seveda ne potrebujem.«

Morda Jožetu Hozjanu kdo zavida premoženje, morda mu je

Jože Hozjan se je po vrnitvi iz Francije začel ukvarjati z vinogradništvom. Tako rekoč vsa dela opravi sam, četudi je star 77 let. Foto: S. S.

ostal 4 leta, torej do osvoboditve, ko se je vrnil nazaj na Francozsko. Sprva ni dobil dela, za kakršno se je priučil v Nemčiji (strugarstvo), pa je začasno prišel za delo na nekem kmetijskem posestvu in razvažal kmetijske pridelke. Po enem letu pa se je zaposlil v tovarni železniških mostov, kjer je delal 17 let. V pogovoru se mi je pohvalil, da je gradil tudi največji viseči most čez reko Seno. Montaža nad reko ni bila ravno prijetna, vsekakor pa je bilo delo nevarno. Zadržanje njegovo delo pa je bilo hrušanje orodja v neki drugi tovarni.

»Dvoje je, na kar sem zelo ponosen: nikoli v življenju nisem kdo nevoščljiv za visoko pokojnino, morda tudi komu ni pogodu, da njegov vinograd bogato rodi, morda... Sam mu prav ničesar ne zavidam, ne uporekam, saj vem, da mu vsega tega ni nihče podaril, ampak je 46 let v tujini garal, varčeval, bil zapustavljen... In zdaj, ko je naposled doma, tudi ne počenja nobenih lumparij, ampak dvakrat obrne vsak dinar, saj se pravo življenje, četudi je mimo 77 let, komajda začinja. Je kot tria v vinogradu, ki znova poganja. Malopolansko-čentibskogorički Francoz v domovino ni prinesel samo izgaranelega telesa.

S. Sobočan

SOZO industriaimport

SUBARU

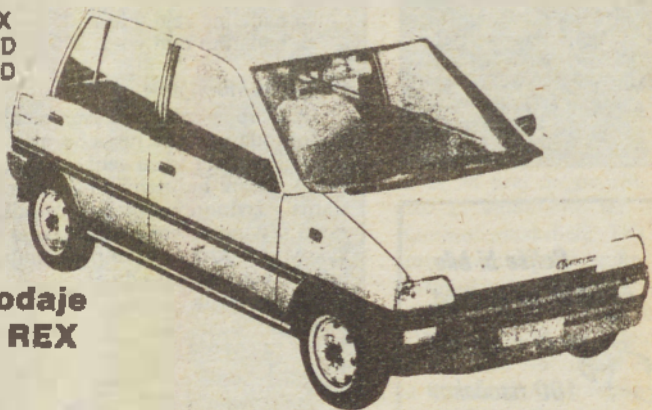
industriaimport

YUGOSLAVSKI POOL

obveščata, da Industriaimport, Ljubljana, Gosposvetska 13, tel. 325-788 sprejema vplačila za naslednje modele avtomobilov:

SUBARU SDX 700
SUBARU M — 70 REX
SUBARU JUSTY 2 WD
SUBARU JUSTY 4 WD
LEONE KOMBI —
LIMUZINA

NOVO
v programu prodaje
SUBARU M 70 REX

Servisna mreža organizirana, nadomestni deli v konsignacijskem skladišču Vrhnika.

VSE INFORMACIJE O PLAČILU IN CENI: INDUSTRIAIMPORT, GOSPOSVETSKA 13, LJUBLJANA, TEL. (061) 325-788.

Razgibano koncertno življenje v Murski Soboti

Če smo se jezili ob praznini, ki nas je nekaj časa navdajala sprčo odsotnosti koncertov profesionalnih glasbenikov, ki so nas občasno z živimi izvedbami povezovali s svetom glashene kulture na visoki poustvarjalni ravni (v tem kontekstu ni zajeta jazz glasba in njene sodobne zvrsti, ki je pri nas po zaslugi posameznikov ali dobojenih skupin, ki to organizirajo, že lep čas močno prisotna z odličnimi izvajalci), pa se sedaj v zelo kratkem obdobju lahko pohvalimo z izredno bogato bero te dejavnosti glede na naše dosedanje razmere in dane možnosti. Nenadoma se je krog organizatorjev prenosa žive glashene govornice poustvarjalcev oziroma njenih preblikov preko umetniško poustvarjalnega izraza v naš ožji prostor in odmerjen čas močno razširil. Občinski kulturni skupnosti in njenemu »frontnemu« delu, Zvezi kulturnih organizacij, se je pridružila še porajajoča se ter mnogo obetajoča Glashena mladina, občasno pa še občinska telesnokulturna skupnost, republiški festival Revolucija in glasba ter verske skupnosti.

Slovenski oktet nas je tako ob podelitvi športnih odličij s svojim koncertom popeljal z očarljivo mehko v romantično zasanjan, domoljubno občuten svet glashene govornice na tehnično izrazni ravni, kot ga poznamo in občujemo mi in kot ga poznajo drugi.

Koncert v počastitev občinskega praznika je bil v znamenju partizanskega samospva. Program je prinašal izbor samospvov, ki so jih med NOB uglasbili partizanski skladatelji Kozina, Pahor, Šturn, Simoniti in drugi. V izvedbi sopranistke Ileana Bratuž-Kocjanove, basista Jožeta Sabeja ter pianistke Tatjane Šporar-Bratužev.

Kaj kmalu je temu sledil koncert v okviru Festivala revolucija in glasba s težiščem programa na tematiki NOB. Program so izvajali sopranistka Zlata Ognjanovič, violinist Tomaž Lorenz ter pianistka Atenka Ščekova. Program sta dopolnili še umetniški deli Bele Bartoka in Antonina Dvoraka. Tako smo imeli dober pregled komorne glashene ustvarjalnosti na tematiko NOB. Slogovno se le-ta razteza od kompozicijsko izraznih elementov nove romantike (celo izrazito puccinijevski prijemi) pa vse do novega ekspresionizma. Nekatera ta dela so dragoceni biseri naše glashene literature.

Izvajalci so zelo resno in odgovorno opravili svoje poslanstvo. Globok vtis pa je zlasti zapustila — steber slovenskih pevcev — Zlata Ognjanovič.

Koncert Sabire Hajdarović, alt, in Milka Bizjaka, orgle, v evangeličanski cerkvi je bil izrazno v znamenju patetičnega in z nabito zvočno linijo v obliki napetega loka koncipiran splet ustvarjalcev baročnega glashenega sloga. Ustreden uvod je bil v Bachovi Toccati in fugi v d-molu. Velikostno delo, ki jo v svoji nadčasovni in vseobsegajoči prisotnosti skorajda že kazni današnji pohlep po komercialni eksploataciji posameznih njenih delov v smeri »koka kola« kulture. Presenečenje pa je bila tudi altistka s svojim pevskim partom. Predstavila se je kot poustvarjalca, ki je povsod ne najdemo, to se pravi z redkim in ustreznim smislom za interpretacijo baročne glashbe.

Nadobudni srednjeveški glasheno instrumentalne smeri iz Ljubljane so v simfonični zasedbi izvedli dela iz naše in svetovne glashbene zakladnice. Spored je bil zahteven, ker so se »lotili« največjega glashenega simfonika — Ludwiga van Beethovna. Spričo stopnje glasheno razvojne poti, ki jo imajo za sabo, zaslužijo za svoje izvajanje vse priznanje.

Izvajanje Slovenskega okteta smo v tem kratkem času že drugič doživljali, tokrat na koncertu v katoliški cerkvi. Spored je obsegal poleg čistega koralnega pelja (koralno enoglasje) še skladbe renesanse — a cappella ter vokalna dela avtorjev slovenske in tuje glashbene romantike ob spremljavi orgel z božično naravnano tematiko.

Orgelski virtuoz Hubert Bergant pa je samostojno izvajal še skladbe Bacha, Paschelbella, Zepolija, Messiaena in drugih. Oktet je zlasti v izvedbah a cappella pokazal zavidljivo raven interpretacije. Hubert Bergant pa s širokim izborom tudi nekaterih tehnično zelo zahtevnih in sodobno naravnanih skladb vtis poglobljenega orgelskega izvajalca z velikim smislom za vnašanje vloge različnih instrumentov in barv tonov v svoje izvedbe.

Program koncerta ob Slovenskem kulturnem prazniku pa je bil zasnovan tako, da je dal možnost izvajalcem, da kot virtuozji pokažejo svoje čarovnije. Organizator je imel srečno roko, kajti v skupni izvedbi sta se srečala dva mlada, zagnana ter vrhunsko izpoljena instrumentalista: nemški čelist Thilo Kriger in slovenski pianist Bojan Goršek. Bachove skladbe, zlasti za solističen neakordičen instrument, so namenjene samo največjim virtuozom. Naš gost je dal izvajani skladbi pravo Bachovo umetniško obličje. Široko razpet melodični tok ter velika izrazna moč, nabita z dosežki kompozicijske tehnike ter virtuoznih prijemov od Bacha preko Lizsta do Wagnerja v Sonati Cesara Francka ter na folklornih elementih slonečih impresionistično ter neoklasicistično prežetih variacijah Bohuslava Martinuja, pa sta umetnika naravnost triumfirala s svojo dovršeno igro, čeprav je pianist mestoma dajal svojemu partu nehote rahlo preveliko težo. Koncert je bil prav gotovo edinstven, kar smo jih v tej zasedbi slišali v Murski Soboti.

Ladislav Vörös

Pomlad v orkestru

Tudi v tej sezoni se nam je — že 19-ič po vrsti — predstavil Plesni orkester Kuda Stefan Kováč iz Murske Sobotice, ki ga vodi vrhunski Ernest Lukač. Ta glasbenik je ustanovitelj, pianist in dirigent tega orkestra. Trenutno v orkestru deluje 15 glasbenikov. Zanimivo je, da so letos člani orkestra vanj pritegnili tudi domače pevce. Dorina Simunič, Matej Horvat, Mojca Tkalec in Matija Horvata. Orkester se je predstavil z jazz glasbo in jazzovsko s primernimi rocka ter lahkejšo glashbo. Gotovo pa velja omeniti, da je prav iz tega orkestra izšlo veliko glasbenikov. Trenutno v njem sodelujeta tudi dva študenta glashbe: Erna Lukačeva, ki študira 2. letnik klavirja in flavoje v Ljubljani, ter Simun Lohšina, ki obiskuje prav tako 2. letnik Vročke šole za glashbeno umetnost v Gradcu, saksofon.

Plesni orkester bo drugo leto slavil 20-letnico obstoja in morda je prav, če na to mislimo že sedaj. Vreden je širše podpore materialne narave, saj moči za delo in dobro kakovostni raven članom tega orkestra ne manjka.

Smilja Gaber

KULTURA V LETU 1988

Občinski kulturni skupnosti načrtujejo za letošnje leto več akcij, med njimi so: Dopolnjevanje knjižnega fonda in urejanje prostora, da bodo knjige bolj dostopne bralcem, saj ni denarja za večji razvoj, likovne razstave in likovne kolonije. Na področju spomeniškega varstva pa: Obnovo domačije Miška Kranjca, obnovo Ujtamasa (večji del bo financirala kulturna skupnost Slovenije), nadaljnjo obnovo gradu.

Občinska kulturna skupnost bo skrbela za razvoj kulturne narodnosti v enakem obsegu kot lani. Letos naj bi začeli tudi urejati staro občinsko zgradbo, opraviti pa nameravajo tudi inventarizacijo naravne in kulturne dediščine. Za kulturno dejavnost v letošnjem letu bo manj denarja, zato bo potrebno vsak dinar skrbno porabiti.

Jani D.

Slovenska mala grafika tudi v Pomurju

Vzporedno z grafično običajnega formata se je na Slovenskem razvijala tudi mala grafika, vendar nekoliko počasneje. Služila je predvsem kot knjižna ilustracija, kot ex libris, kot čestitka ob prazničnih dneh, kot sestavni del različnih reprezentativnih listin. Šele v novejši dobi se je otresla podrejenosti in se uveljavila kot samostojna grafična zvrst, tako po svojem oblikovnem kot izpovednem značaju.

Zakoničnosti oblikovanja male grafike so nekoliko drugačne kot pri ostali grafiki. Umetnik mora na majhni ploskvi realizirati svojo oblikovno in vsebinsko zamisel, pri čemer morajo odpasti vse dekorativne prvine, ki jih lahko prenese večji format. Strnjena kompozicijska zasnova in gosta mreža likovnih sestavin nas pri mali grafiki sili k dolgotrajnejšemu opazovanju in razčlenjevanju njenega formalnega in idejnega organizma. Morda je prav zato mala grafika bolj primerna za shranjevanje v mapah in albumih, kot za razstavljanje na običajen način. S tako prezentacijo male grafike ne odkrivamo nič novega, saj so na podoben način hranili tovrstno gradivo tudi v preteklih stoletjih. Stilni značaj male grafike na Slovenskem je raznolik. Na razstavi so zastopane številne moderne smeri, ki segajo od večje ali manjše navezanosti na realno podobo sveta do informela, od figuralnega do barvnega oziroma abstraktnega ekspresionizma, od popartističnih, do opartističnih tendenc, simbolizma, konstruktivizma, fantastičnega in novega realizma, konceptualizma, »nove podobe« itd.

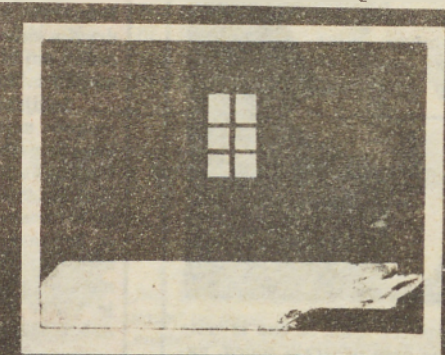
V slovenskem prostoru si prizadevamo, da bi mala grafika postala predmet organiziranega zbirательства, da bi v večjo naklado zniževali ceno posameznemu listu, da bi v skorajšnji prihodnosti zrasla vrsta zbiralcev, ki ne bi hoteli pogrešati nobe-

nega kvalitetnih malih grafičnih odtisov tega ali onega domačega ali tujega avtorja. Tako bi se ustvarjalna grafična sporočila prav zaradi svojega malega formata neovirano pretakala iz dežele v deželo, postala bi predmet mednarodne izmenjave in tako prispevala svoj delež k tesnejšemu sožitju med ljudmi in narodi, je na zloženko, ki spremlja razstavo male grafike zapisal dr. Cene Avguštin. V soboški galeriji bo mala grafika na ogled do 6. marca.

Brigita Bavčar

mala grafika

EVELINA ABAZA, BATISTA, KRANI, ZVEST APOLLOMO, PORIBOROZ, MILAN BATISTA, KRANI, BERKO, SKOČJA LOKA, JANEZ BERIK, LJUBLJANA, JANEZ BOLINA, LJUBLJANA, BOJAN BOJANIČ, SLOVENI, GVAZDICE, IVO BOSIMANOVIC, MURSKA SOBOTA, LUCIJAN BRATIS, NARVA, JOŽE GRMA, LJUBLJANA, BOB ČER, RADOVIČKA, MEDVOD, DOMINKO VERNIK, ČISTOMIR FRELJ, RADOVIČKA, STEFAN GALIC, LJUBLJANA, ZORNA, GLOBE, LJUBLJANA, HERMAN GVAZDJIČ, SKOČJA LOKA, LEOPOLD NOČEVAR, TRDOVLJE, STANE JAGODIČ, LJUBLJANA, ŽUBOR JAVOJEV, KRANI, ANĐEJ JEMEC, LJUBLJANA, ALEKSIJA KRAMAR, JANEZ MARIČ, LJUBLJANA, JANEZ REZ, TRDOVLJE, METKA KRAMAR, LJUBLJANA, MARIJAN KMEČ, KRANI, OUSAN LIPOVEC, KAMNIK, LOJZE LORAN, LJUBLJANA, VLADIMIR MAJČIČ, LJUBLJANA, ADRIANA MARAZ, LJUBLJANA, HELENA MARCHET, KRANI, JANEZ MATELIČ, KOPER, PAVEL MEDVEČEK, NOVA GORICA, FRANE MEŠARIC, MURSKA SOBOTA, MIRNA PAVLOVEC, SKOČJA LOKA, NEDELKO PEČNIK, NOVA GORICA, MARIJAN POGODNIK, LJUBLJANA, ŽMAG PUNAR, KRANI, JANEZ RAVNIK, BLEJ, BORIS SAJČIČ, KRANI, DRAGO SLANEC, LJUBLJANA, LOJZE SPANČIČ, TART, TINA STROGOVEC, LJUBLJANA, GORAZD SAFRAN, LJUBLJANA, RUDI SPANČEL, LJUBLJANA, JOŽE TROBEC, KRANI, VINKO TURK, KRANI, KLAUDIJ TUFIT, NOVA GORICA, MIHA DALLA VALLE, RADOVIČKA, MELITA VOK, BLEJ, FRANČ VOZEL, KRANI, KAREL ZELENKO, LJUBLJANA, BORIS ZAPLETIL, LJUBLJANA, CVETO ZLATE, KRANI, VINKO SELEPIKAR, MENOŠ

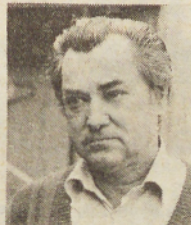
Folklor zblizuje ljudi in narode

V telovadnici Osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh v Murski Soboti je bil konec tedna folklorni seminar, ki ga je organizirala občinska zveza kulturnih organizacij. Udeleženci seminarja — prišli so tudi iz drugih pomurskih občin — so se seznanili s prileškimi ple-

si. Tako so ob glashenih taktih zaplesali štajeriš, šotiš, krajc, polko, mašerjenko, kosmatačo itd., vodje posameznih folklornih skupin pa so se ob tej priložnosti ukvarjali tudi s kmečko delovno nošnjo, značilno za Prlekijo.

Kot je pokazal tudi tokratni se-

minar, je zanimanje za folklorno dejavnost v Pomurju velika, primanjkuje pa ustreznih strokovnih kadrov. Vodje folklornih skupin pa bodo pridobljeno znanje o prleških plesih lahko prenesli v svoja okolja. In kakšna so mnenja udeležencev folklornega seminarja?

BORIS ŽALIG, predsednik komisije za folkloro pri ZKO:

»Že nekaj let imamo v komisiji nalogo, da izobražujemo strokovne kadre. Zanimanje je veliko, primanjkuje pa strokovnih kadrov, zato smo se odločili, da organiziramo seminar za vodje folklornih skupin. Letos je sicer organiziran nekoliko pozno, predvsem za šolske folklorne skupine, ki se pripravljajo na razne nastope. Toda kljub temu je odziv presenetljivo dober, saj so prišli folklonisti tudi iz drugih pomurskih občin.«

MARJETA KOCAN iz Motvarjevca:

»Tako rekoč od mladih nog se ukvarjam s folkloro. Zdaj vodim folklorno skupino 16 članov v Kuču Jože Atile. Že večkrat sem se udeležila takih seminarjev in mislim, da je to nekaj zelo lepega, čudovitega, ker se tu zblizujemo narodi, spoznavamo se med seboj in goji se kultura. To je nekaj tako lepega, da bi bilo škoda zamuditi tovrstni seminar. Hkrati pa na ta način ohranjamo stare navade in ples, ki so marsikje že utonili v pozabo.«

VILMA KERČMAR iz Vučje Gomile:

»S folkloro se ukvarjam že okrog 50 let in še danes delujem v kulturnem društvu Avgusta Gašparič. Trenutno pleše pri nas šest parov. Prišla sem, ker me je zanimalo, kako to poteka, saj na seminarju zveš marsikaj novega in zanimivega. Za 12. marec, ko bomo imeli proslavo ob dnevu žena, bo naša folklorna skupina skušala prikazati prleške ples, ki sem jih videla tukaj.«

STOJAN VAJKSL iz Krizevca pri Ljutomeru:

»Kot vodja seminarja sem skušal prikazati prleške ples, ki so jih pred sto in več leti plesali v naši pokrajini. Oblike so bolj enostavne, prevladuje belina, in niso bogate kot drugod po Sloveniji. Pri nas so obleke izdelane iz koprplje in lanu. Poleg tega naša obleka ni narodna noša, ampak kmečka delovna nošnja, ki so jo imeli ljudje pri svojem delu na polju. Predstavil sem značilne prleške ples, kot so štajeriš, šotiš, krajc, polka, mašerjenka in kosmatača.«

IZ SVETA MLADIH LUTKARJEV

Zveza kulturnih organizacij soboške občine je v petek v grajski dvorani v Murski Soboti pripravila občinsko srečanje lutkovnih skupin. Med gosti je bil tudi strokovni sodelavec Tine Vardi iz Maribora, ki je vodil pogovore po vsaki izmed šestih predstav. Lete so si ogledali tudi malčki iz otroškega vrtca v Gregorčičevi ulici in učenci nižjih razredov druge in tretje osrednje šole iz Murske Sobotice.

Številnemu občinstvu so se naprej predstavili člani šolskega kulturno-umetniškega društva Ferdo Godina iz Dolklova z igrice Cicipeka in ljubček v režiji Marije Zver, nato pa učenci Osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh iz Murske Sobotice z igrico Nailepše darilo v režiji Terezie Mataj. Skledele so predstave Snežak isce ženo v režiji Anice Gregore z Osnovne šole Bogojna, učenci OŠ Prekmurske brigade so nastopili z igrico Zrekanje (mentorica: Nada Tušar), pod režijskim vodstvom Ingrid Rotar so se učenci Osnovne šole Kuzma prvič odzvali z igrico Sapramiška, kot gostje Zveze kulturnih organizacij občine Murska Sobotica pa so nastopili člani lutkovne skupine osnovne šole iz Gornjega Senika z igrico Hicica iz koč. Slednji so se kasneje predstavili še v polno zasedeni gledališki dvorani v Bogojni, kjer so proslavili kulturni dan. Nastopili pa so tudi učenci Osnovne šole Prekmurske brigade iz Murske Sobotice. Izmed nastopil lutkovnih skupin bo strokovna komisija izbrala najboljše za občinsko srečanje. Ki bo konec meseca v Lendavi.

M. Ise

SLAVICA HIC iz Apač:

»Folklorni plesi me že oó nekdanj zanimajo. Pred tem sem hodila na seminar v Maribor, kjer smo se učili štajerske, gorenjske in prekmurske ples. Na Osnovni šoli Apač vodim mlajšo folklorno skupino, v kateri so učenci od drugega do petega razreda. Plešemo na vseh proslavah, odziv mladih pa je dokaj velik. Radi bi ustanovili tudi veliko folklorno skupino, toda zaenkrat ne premoremo toliko obdel. Na tem seminarju sem pridobila dovolj znanja o prleških plesih.«

Milan Jerše

kulturni koledar

ČETRTEK, 18. FEBRUARJA
RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin, kjer poteka **Glashena parada Radenci 88**, bo drugi — četrtkov večer v znamenju priredb zimskih melodi iz repertoarjev svetovnih plesnih orkestror z naslovom **VELIKI BIG BAND**. Nastopili bodo: Plesni orkester RTV Novi Sad, Jazz orkester RTV Beograd, Plesni orkester RTV Skopje, Big Band RTV Ljubljana, Plesni orkester RTV Sarajevo in Plesni orkester RTV Zagreb. Avtorji del, ki jih bodo izvajali so: C. Bastie, D. Ellington, W. Herman, M. Ferguson, Q. Jones, H. Silver, N. Ferry, J. Grey, D. Ogerman, D. Gillespie in T. Dorsey. Prireditve se začnejo ob 20.00.

PETEK, 19. FEBRUARJA
MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec bo gostovala **Svetlana Makarovič**. Ob 13.00 bo recital za otroke do 11 leta starosti **MALI KAKADU**, ob 18.00 pa interpretacija ljudskih balad in legend **PELJINOVO MED**.

RADENCI — Sklepnji večer srečanja plesnih orkestror jugoslovanskih radiotelevizij v Kongresni dvorani hotela Radin ponuja program **jazza**. Skladbe (tujih in domačih avtorjev) bodo izvajali: Plesni orkester RTV Skopje, Instrumentalni ansambel RTV Priština, Plesni orkester RTV Sarajevo in Novi Sad, Jazz orkester Beograd, Plesni orkester RTV Zagreb in Big Band Ljubljana. Glashena parada Radenci 88, na kateri podclujejo nagrado za najboljšo priredbo vezne skupne teme, nagrado za najboljšo priredbo koračne in nagrado za najboljšo avtorsko temo, ki se bo začela ob 20.00.

SOBOTA, 20. FEBRUARJA
ČRENŠOVCI — V okviru kulturnih večerov Črenšovci 88 bodo ob 18.00 v prireditveni dvorani nastopili učenci osnovne šole in cibicani iz črenšovskega vrtca.

GORNJA BISTRICA — NA večerov plesnih zborov, ki se bo začel ob 18.00, bodo v prireditveni dvorani nastopili pevci domačega pevskega zbora in pevski zbori iz sosednjih krajevnih skupnosti.

NEDELJA, 21. FEBRUARJA
ČRENŠOVCI — Ob 18.00 bo na kulturnih večerih Črenšovci 88 gostovala gledališka skupina kulturno-umetniškega društva Ferdo Godina z Bistrice. Upriporila bo tragedijo **KRELOVA KMETIJA**.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava **Mala grafika**.

Na pionirskem oddelku soboške knjižnice v gradu o razstavljenih mladinskih dela vsestranske in priljubljene **Svetlana Makarovič**, na študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice pa je na ogled **Čudoviti svet bibliografij**.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak so razstavljeni dragocenosti občinske matične knjižnice ob 120-letnici čitalnice v Ljutomeru.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: **FRANCE Prešeren** in njegove poezije (Prešernova družba), **Arthur Hailey — MOČNO ZDRAVILO** (Založništvo tržaškega tiska) in **SLIKOVNI SLOVAR** (Cankarjeva založba).

KULTURNIŠKO POPOLDNE V ZAGREBU

Zveza kulturnih organizacij Lendava organizira v soboto popoldne (20. februarja) izlet v Zagreb. Za 6000 dinarjev bodo na ogled **Mimarova zbirka**, razstava svetovnih mojstrov **Ermitaž** in film **Maebeth**. Odhod avtobusa je ob 13.00.

BORIS GODUNOV V LJUBLJANI

V veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani je pozornosti vredna premiera opere **Boris Godunov** Modesta Musorgskega. Gre za največji projekt v Sloveniji — ljudsko opero s številnimi množičnimi prizori, v katerih sodelujeta celotna opera in balet iz slovenskega središča. Zanimanje za predstavo je izjemno. Zvezi kulturnih organizacij Gornja Radgona pa je uspelo dobiti 100 vstopnic (za dva avtobusa potnikov), in sicer v nedeljo, 28. februarja, ob 16. uri. Cena vstopnic in prevosa je 8000 dinarjev, avtobus bo zavohusne postaje Radenci odpeljal ob 12.00 in deset minut kasneje pobral še potnike v Gornji Radgona. Prijave za kulturniški izlet v Ljubljano sprejema Zveza kulturnih organizacij Gornja Radgona.

ABONMA V MARIBORU

Občinska Zveza kulturnih organizacij Murska Sobotica obvešča abonente, da bo v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru ob 15.00 opera **Bedriča Smetane**: **Prodana nevesta**. Avtobus bo s soboške avtobusne postaje v smeri Maribor popeljal ob 13.30.

STOLETJA SO Z NAMI

Pred nami je bili lokvanj ali *Nymphaea alba*, še ena iz vrste ogroženih rastlin. Cvetovi, ki svoje čaše odpirajo soncu, nanzanjajo pomlad, prebujajočo se naravo. V njih naj bi bila skrita duša. Bogastvo cvetov in njihov čudoviti vonj sta pričarala vzdušje slavnosti, praznika, veselja nad življenjem. Nad čem se moremo radostiti v Pomurju, kjer je tovrstna naravna dediščina vse bolj ogrožena? Bodo besede o krajinskem parku Mura res postale dejanje?

Liram bodo črtali ničle

Italijanska vlada se je odločila, da bo denominirala liro za tisoč enot, se pravi, da bodo bankovce za tisoč lir zamenjali za eno. Odločitev o »težki liri« bo začela veljati šele, ko bo predlog vlade potrdil parlament, tokrat bodo tudi določili datum, ko bodo spustili novo liro v obtok. Denominacija je bila nujno potrebna, saj sedanje enote s številnimi ničlami otežujejo tako domači denarni promet kot tudi poslovanje s tujino. Namesto starih bankovcev bodo dali v promet nove po 2, 5, 10, 20, 50 in 500 lir, pa tudi »centisime«, ki so zaradi inflacije izgubili vrednost. Italijanska denarna enota zaradi tega ne bo izgubila vrednosti, samo renominirana bo, postala bo »težka«. Nekaj časa bodo v obtoku tako stari kot novi bankovci, vse dokler bankirji in trgovci ne bodo prilagodili svojih računalnikov novemu denarju; najkasneje do konca leta 1989 pa bo nova lira povsem zamenjala staro.

»KORAJŽNE« JAPONKE

Japonci niso preveč ponosni nad rezultati nedavne ankete, ki kaže, da nad 43 odstotkov žensk pije alkoholne pijače. To je skoraj dvakrat več kot pred dvajsetimi leti. Skoraj 20 odstotkov Japonk pije vsak dan. Približno 60 odstotkov anketirancev obeh spolov pravi, da pijejo, to pa je seveda presenetljivo v primerjavi s 43 odstotki pritrilnih odgovorov v prejšnji anketi.

Število moških, ki pijejo, se je zvečalo od 74 na 78 odstotkov; 57 odstotkov moških pravi, da pijejo skoraj vsak dan. Vrh tega dve tretjini Japoncev menita, da se alkoholu ni mogoče izogniti, če hočejo vzdrževati prijateljske in zlasti poslovne stike. Skoraj 86 odstotkov anketirancev je prepričanih, da alkohol ne ogroža njihovega zdravja, vendar menijo, da bi morali piti manj.

Med ženskami jih skoraj polovica pravi, da pijejo na družinskih srečanjih, 40 odstotkov jih seže po pijači, da bi laže našle družbo, medtem ko tretjina žensk v alkoholu išče pomiritev.

Popularna pevka Madonna pričakuje otroka. Oče bo igralec Sean Penn, s katerim se je poročila, potem skregala, pa spet pomirila... do naslednjega kreganja.

Sobotni zavod za šolstvo je poslavševal pisemno obvestilo, ki ga je na kulturni svetek ob 11. uri plejmuška pri »spomeniki« mežla koncert. Decano s tisočami vred ob 11. uri razprto časeali. Než bilou niti muzikantof, niti muzike. Drujgi den se je zvedilo, ka je koncert biv ob 12. uri pri spomeniki »knjiga« v sobotkon parki. Sto je krijo za zmejsane podatke, na naj raziče-jo poročevalci RTV, šteri so se tak popačili pošufati sobotko publiko, ka se ne zanima za kulturne dogodke (tak kak tudi je).

GOLOGLAVI NASILNEŽI

Narodni svet ameriških cerkva je javno izrazil zaskrbljenost, da je rasistično nasilje »doseglo epide-
mijske razsežnosti«. Po uradnih podatkih je bilo od leta 1980 zaradi rasističnih razlogov ubitih

121 ljudi, rasisti so zanetili 301 požar in grobo napadli 302 človeka. »Nasilje fanatikov postaja kritično,« menijo predstavniki sveta.

odraslih in sprejetim družbenim normam, le malo pa je med njimi zares zagriženih pristaev idej, za katere se gologlavci v glavnem le površinsko in plitvo zavzemajo.

In kar jih še posebno skrbi, je to, da so v tovrstna dejanja poleg znanih organiziranih ekstremistov vpleteni predvsem mladi. Poznavalci razmer pravijo, da za njimi stoji dokaj ohlapna organizacija tako imenovanih gologlavcev, na balin postrizenih fantov, ki se ob rokovski glasbi, motorjih in usnjenih oblačilih navdušujejo tudi nad neonacističnimi simboli in ideologijo. Med njimi je nekaj posameznikov, ki so vedenjsko moteni, precej je takih, ki se na ta način izkazujejo in postavljajo ter tako upirajo svetu

Sociolog Jerome Kirk s Kalifornijske univerze meni, da uporabo nacističnih simbolov, kljukastega križa in pozdravov z iztegnjeno desnico, kar vse je priljubljena zunanja poza gologlavcev, ne gre jemati za odraz pravega nacizma pri njih.

Vendar gologlavce zapirajo zaradi prav nič simboličnih nasilnih dejanj. So nasilneži, kriminalci in vandali. Zgovorno pa je tudi dejstvo, da med pripadniki tega gibanja radi krožijo organizirani nacisti in drugi desni ekstremisti ter si med njimi pridobivajo nove kadre.

Astrologija tudi v šolah?

Okrog 400 zvezdoslovcev, zbranih na dvodnevem seminarju v Bombayu, ki ga je pripravila vseindijska astrološka zveza, je med drugim sklenilo ustanoviti astrološko šolo. Poleg tega so tudi priporočili, naj bi astrologijo uvedli v vse šole in univerze, »saj bi tako pomagali mladini dojeti vesoljske vizije«.

Indijski dnevaliki redno objavljajo horoskope, med oglasi pa je mogoče najti naslove številnih strokovnjakov, ki svetujejo denimo, kdaj je najbolje skleniti kupčijo ali kaj podobnega. Kajti povprečni Indijec bo le malokaj ukrenil, ne da bi se prej posvetoval z zvezdoslovcem. Svojtčas je povzročil pravi plaz protestov celo sklep zadnjega britanskega podkralja Indije lorda Mountbattna, da bo ta največja britanska kolonija postala neodvisna 15. avgusta 1947, ker so astrologi v zvezdah prebrali, da je ta dan silno neugoden za tako pomemben zgodovinski dogodek. Angležu pa se je hudo mudilo iz Indije, ker se je želel izogniti hudim težavam in je torej, čeprav tudi sam dober poznavalec indijskih običajev, vztrajal pri svojem sklepu.

Presenetljiva najdba v globinah

Mladi turški potapljač Mehmed Cakir je poleti leta 1982 opazil na morskem dnu ob kamnitem rtiču Ulu Burun na južni turški obali čudne reči. V globini kakih 46 metrov je videl nekakšne »kovinske biskvite z ušesi«, kot je povedal strokovnjakom Turškega muzeja za podvodno arheologijo v Bodrumu. In ker v tem mestu deluje tudi ameriški Inštitut za navtično arheologijo, so ameriški in turški potapljači skupaj odšli na prvo raziskovalno akcijo. Izurjene oči so v »kovinskih biskvitih« takoj prepoznale starodavne šibike, kovinske vložke, ki so jih uporabljali za taljenje in pridobivanje bronu.

Naslednje leto so opravili temeljito fotografiranje vsega terena, fotografije pa so preanalizirali tako turški kot ameriški arheolog. S posnetkov so ugotovili, da najverjetneje leži na morskem dnu dragocena arheološka najdba, saj so med drugim našli kar 84 bakrenih šibik, 8 velikih glinenih vrčev, večje število kanaanjskih amfor in druge lončene posode. »Prave arheologove sanje«, kot je komentiral Bass.

Vse to je bilo dovolj, da se je leta 1984 odpravila mešana turško-ameriška arheološka ekspedicija k obali Ulu Buruna z namenom, da raziše najdišče in začne dvigati starine. Že sedaj je povsem jasno, da so predmeti s potopljenih ladje izpopolnili sliko, ki so jo imeli znanstveniki o trgovini, ki je pred 3.400 leti cvetela v Sredozemlju.

Četudi so podvodni arheologi odkrili čudovito zlato čašo, katere poreklo je še vedno neznanka, zlatega skarabeja, ki nosi podpis slovite egipčanske lepotic No-fretete, soproge in sovladarice faraona Ehnatona, ter še nekaj dragocenih zlatih predmetov, pa za zgodovinsko znanost zlatnina niti ni najbolj dragocena. Veliko več bodo zgodovinarjem povedali o davno minulih tisočletjih ostanki šibik kositra, saj so najdbe te vrste izjemno redke, sploh pa še nikoli doslej niso arheologi našli kositra v tako čisti sestavi.

Presenečenje so pripravili tudi velikanski lončeni vrči. Doslej je veljalo, da so mornarji v njih hranili pitno vodo. Toda pri dvigavanju enega od njih se je že med

dviganjem z morskega dna iz vrča usula lončevina vseh vrst. Vrči so bili dejansko neke vrste predniki sodobnih zabojnikov. V njih so trgovci prevažali lepo zložen tovor. Na potopljeni ladji so v njem vozili lončevino s Cipra, kar je kasneje pokazala spektralna analiza.

V več kot sto amforah, ki so jih potegnili na dan, je čakala arheologe nova skrivnina. V njih so namreč našli terebintovo smolo, surovino, ki so jo nekdanji najbrž uporabljali za izdelavo dišav, Egipčani pa so smolo shranjevali tudi v svojih grobnicah. Čemu je zares služila, pa arheolog še ne ve. V tako veliki količini te smole še niso nikdar odkrili in si niti niso predstavljali, da so po trgovskih poteh sploh kdaj krožile. Raziskovanja starih zapisov bodo morda razkrila, čemu so potrebovali takšne količine terebintove smole. V mnogih zapiskih so namreč našli snovi, za katere zgodovinarji še niso odkrili, kaj naj bi predstavljale. In morda se bo s pomočjo te najdbe pojasnila kakšna stara in skrivnostna postavka v starodavnih seznamih trgovskega blaga.

Med ladijskim tovorom so našli še baltski jantar (potoval je preko naših krajev), steklene kroglice, rumeni arzenik in polobdelano slonovo kost, kar vse je raziskovalce prepričalo, da so odkrili ladjo, ki je tvorila polizdelke in surovine za kasnejšo predelavo. Torej zares enkratna najdba, ki bo še vrsto let zaposlovala številne strokovnjake in raziskovalce preteklosti.

PREDAH ZA SREČO

Če vas po naključju zanese pot mimo znamenitega rimskega vodometna Fontane di Trevi, lahko čez ramo vržete vanj novčič za srečo, vendar kovanc ne bo štrbunknil v vodo, ampak bo zazvenel na praznih vodnjakovih tleh. Od sredine februarja bo namreč Fontana di Trevi brez vode, ker jo bodo natančno poslikali, da bi jo spomladl lahko začeli »umivati«.

Znamenito shajališče Rimljanov in atrakcija za turiste z vsega sveta, Fontana di Trevi, so postavili konec 18. stoletja in jo natančno restavrirali leta 1956. Zdaj pa so strokovnjaki ocenili, da jo je nujno dodatno očistiti in z nje zmiti sloj umazanije in mastnih izločkov smoga. Hkrati bodo zakrpali nekaj razpok.

V odročnem delu ameriške zvezne države Arkansas so živi in zdravi našli mladi ženski v avtomobilu, ki ga je zasul sneg. V vozilu sta brez hrane (imeli sta samo vrečko kirikija) preživeli deset dni. Devetnajstletno Jamie Goldman in osemnajstletno Liso Barzano je po naključju našel neki moški, ki se je peljal mimo na motornih saneh. Dekleti so takoj odpeljali v bolnišnico, tam pa so zdravniki ugotovili, da sta čisto zdravi.

pa se vendarle zgodi

»Dopotovala sem v bolnišnico v Peking, ker hočem biti lepša; taka, kot so ženske na Zahodu,« je odkrito povedala mlada Kitajka Wang Xi-oali. Dvajset minut pozneje ji je plastični kirurg izpolnil željo in lepoticu s mandljevim očmi naredil okrogle oči. »Ogromno žensk, v zadnjih letih jih je bilo kakih 2.000, je prepričanih, da bodo po operaciji lepše,« je povedal kirurg.

V gostinskih lokalih v Tokiu so popestrili ponudbo in gostom ponujajo steklenice s kisikom. Ta je v manjših ali večjih steklenicah, povpraševanje pa je vsaj za zdaj, ko je to nekaj novega, kar veliko. Ne le gospodinje in upokojenci, ki imajo za takšne novosti več časa, ampak tudi poslovniki vdihavajo kisik iz teh steklenic, kajti to je bojda učinkovito »zdravilo« zoper stres in glavobol.

TURNIŠČE

218 let krojaškega ceha

Prve dni februarja je minilo 218 let od izdaje cehovskih členov ali pravic, ki so bile izdane natančno 5. februarja 1770 na Dunaju. Bile so izročene iz rok grofa Franciška Eszterhazyja in predane v uporabo turnišškemu krojaškemu cehu. Veljavnost pravic ali členov je potrdila 24. septembra 1770 tudi cesarica Marija Terezija v mestu Szola-Egerszeg, kar potrjuje s lastnoročnim podpisom in originalnim pečatom iz tistega obdobja.

V spomin na ta dogodek se v začetku vsakega leta zberejo člani in članice krojaškega ceha v Turnišču. Ceh šteje 216 članov, njihovo število pa se iz leta v leto povečuje. Kot je omenil cehmešter Jože Pal, članstvo v cehu združujejo vaščani Turnišča, Lipe, Renkovec in nekaj članov iz Murske Sobote. Poleg krojaškega obstajata v Turnišču tudi kovaški in čevljarški ceh, vendar sta po številu članov manjša. Tudi člani kovaškega in čevljarškega ceha se zbirajo ob koncu ali začetku leta ter pripravijo skromno zakusko. Redno pobirajo tudi članarino ali »groše«, kot jo imenujejo cehmeštri. Razveseljivo ob dejstvo, da se zadnje čase v članjuje v ceh večje število mladih, tako da ta lepa tradicija postaja ponos Turniščanov ali Varošancev, kot jih imenujejo.

Na fotografiji je žig Marije Terezije in prva strau cehovskih pravic. Besedilo in posnetek Franc Vitez

Smrtne kazni pri nas

V Jugoslaviji so v minulih 15 letih izrekli 49 smrtnih kazni, od tega 43 za kazniva dejanja kvalificiranega umora (to je 3,5 odstotka od okoli 1.200 ljudi, obsojenih za te zločine). Zvezni zavod za statistiko navaja, da so največ smrtnih kazni (20) izrekli za umore iz koristljubja, nizkotnih pobud ali krvnega maščevanja, tri za kaznivo dejanje zoper osebnostno premoženje, dve za vojni zločin med civilnim prebivalstvom, samo eno pa za kaznivo dejanje zoper osnove naše ureditve in varnost SFRJ.

Največ ljudi so obsodili na smrt leta 1976 (7), leta 1982 pa ni bila izrečena nobena smrtna kazen. Največ prestopnikov so na najhujšo kazen — v naši državi nikoli ni bila ukinjena — obsodili na Kosovo (16), v Sloveniji pa v zadnjih 15 letih ni bila izrečena nobena smrtna kazen.

Poleti sonce, pozimi pa ti neznosni radiatorji... Na zdravje!

Očetove kuharske sposobnosti

Bila je sredo, ko je mama rekla, da bo šla na obisk k svoji mami. Z očetom se je dogovorila, da bo on skuhal kakšno jed, da bomo jedli.

Odlučil se je, da bo kuhal prežgano juho z jajci. Na štedilnik je dal vodo, potem pa ni vedel, kaj naj naredi. Pogledal je v kuharsko knjigo, a zaman. Te jedi ni bilo v kuharski knjigi. Bilo mu je vroče ob mislih na to, kaj naj skuha. Znal je sprazniti samo jajčka. Sedel je na kavč in premišljeval. Naenkrat se je spomnil, da imamo še eno kuharsko knjigo, ki je zelo raztrgana. Zelen si je, da bi enkrat pokazal mami, da tudi on zna kaj skuhati. Vzel je knjigo in jo prelistaval. In res je našel stran z receptom za prežgano juho. Z veseljem je začel kuhati. Toda nekaj je pozabil dati v juho-kumino.

Ko se je mama vrnila, je zagledala na mizi prežgano juho. Zelo je bila vesela. In moj oče je bil ponosen nase, da je skuhal juho, pa čeprav brez kumine, saj je taka tudi dobra.

Mihaela POZDEREC, 6. b
OŠ TURNIŠČE

PUSTNA

Spet prišel bo dan,
ko vsakdo lahko bo nasmejan.
Našemi se bomo, skakali
in po vasi veselo korakali.

Soseda Jana bo sinica,
jaz pa veverica.
Tone ho v medveda oblečen,
morda bo še najbolj posrečen.

Prišli bodo Indijanci,
kavboji in črnci.
Na metli čarovnica jahala bo,
zopet veselo vse bo.

Darja FLISAR, 5. raz.
OŠ Štefan Kuhar-Bojan, Puconci

Pustno rajanje — Narisala Karmen Baumgartner, 4. raz. OŠ Jože Hedžet, Šafarsko.

BILO MI JE HUDO

Bilo je pred nekaj leti. Z mamom sva šli na obisk k stari sosedu, ki je živel v Domu oskrbovancev. Vso pot mi je govorila, da se moram lepo obnašati, da se ne smem ozirati...

Komaj sva prestopili prag doma, sem zagledala starčka, ki se je le s težavo premikal. Ker sem bila še majhna in še nisem nič vedela o starosti, sem hotela vso pozornost usmeriti nase, zato sem mami rekla na glas: »Mami, glej tisti stric je brez ušes. Vidiš?« Mama je prebledela in vsi so se ozrli name. Tudi starček, ki sem mu namenila tiste boleče besede, se je obrnil in se slabotno namehnil. Mama se je hitela opravičevati, a starček je pristopil k meni, me pobožal in rekel mami: »Pustite jo, saj so vsi otroci takšni. Tudi moji so bili.« Potem, ko sem dojela, kaj sem rekla, sem planila v jok in le s težavo jecljala naj mi oprostijo. Starček najju je povabil, naj sedeva k njegovi mizi. A ker je mama šla k sosedu, sem mu jaz delala družbo. Povedal mi je, kako je izgubil uho. To je bila grozljiva zgodba, zato me je mama našla skoraj v solzah.

Barbara Tot, 7. a
OŠ E. Kardelj, M. Sobota

NOČ

Sonce zahaja,
zarja večerna prihaja
Čez nebo rdeče
prihaja val sreče.

Vse misli odvrzemo,
Hudobne misli odvrzemo.
Zazremo se v nebo:
»Kako nekaj; bilo je tepo«.

No nebo prikrađe luna se stara,
ki malo zvezde takole pokara:
»Zakaj si včeraj zamudila?
Zakaj se nisi pravočasno
budila?«

Zvezde zaspane mežikajo,
po nebu se črnem potikajo.
Pa pođe zvezda z neba,
na suha zemeljska tla.

Ko vidimo zvezdo tako,
ki urednici nam željo vsako,
ozremo se gor v nebo
in mislimo na srečo samo.

Mateja NORČIČ, 7. a
OŠ E. Kardelj
M. Sobota

Če bi bil predsednik Slovenije

Predsedovati je težko, zato ne bi upal biti predsednik. Če pa bi to postal, bi veliko potoval, ukrepal bi proti druginji in uredil, da bi bilo delavcem boljše. Odpravil bi inflacijo in še marsikaj bi postoril. Ker pa nisem predsednik, in tudi nikdar ne bom, bom moral živeti kakor vsi drugi državljani.

Janko Holc, 7. raz.
OŠ Bučkovec

Sredi pustnega gozda

Tavam po gozdu. Svet ob meni je nenavadno čuden. Vse hiti, beži, vse se skriva, le — jaz stojim sredi puste samote ter opazujem to, česar prej nisem. Zalostno samevajo drevesa, utihnil je ptičji glas in življenje umira. Sprašujem se: Zakaj? Zakaj vse to? Odgovor na moj zakaj zasledim ob kupu odpadkov. Odpadki, ki grozijo življenju, so smrt rastlinam. To je nekaj strašnega za tako majhna bitja — rastline. Ali za te odpadke ni prostora nikjer, da ležijo prav tukaj, v gozdu?

Vse je umrlo in sredi gozda sameva le še kup smeti.

Erika Žekš
OŠ Grad

Gre fantič po cesti,
zagleda dekle,
za njo se ozira,
pozabi na vse.

Dekle pa hiti,
ne misli na nič.
Ne pomisli na to,
da fantič ozira se za njo.

A ko končno spozna,
da rad jo ima,
se mu vrže v objem
in zardeva ob njem.

Go prime za roko
in obnemi,
a fantu se vsa
ljubezen shladi.

MATEJA NORČIČ, 7. a
OŠ E. Kardelj
MURSKA SOBOTA

Prva ljubezen

Naš kuhar

Naš kuhar Zvonko
je spekel veliko torto,
jo lepo okrasil,
nato otrokom razdelil.
Vsi smo se sladkali,
se veselo smejali,
kuharja hvalili
in ga več prosili.

Anita Jerebic
OŠ Odranci

Polnočno doživetje

Polnočno doživetje
Ura polnoč je odbila,
povsod le tema je cvetela,
ko zazrla sem v oči se tvoje
in ti rekla: Ljubim te!

Takrat vztrpetalo moje je srce,
iz zvonika se zaslišal glas svetnika,
krepko takrat so objele tvoje me roke,
me oblake odneslo tvoje me srce.

Spet ura polnoč je odbila
in povsod le tema je bila,
jaz pa v sobici temačni
solze točim za teboj.

Andreja Ferko, 8. raz.
OŠ Grad

5

Pokrajina na obeh straneh ceste je skrbno obdelana: poljščine so zelene, pšenica in ječmen sta požeta, krompir izkopan, hribe pokrivajo na novo zasajeni gozdovi, kjer debela ne merijo več kot deset centimetrov premera. Večinoma so jelka, bor, cipresa, v osončnih klisurah raste smreka, vmes zasajajo evkaliptus. Če ne uspeva gozd, zasajajo neko grmičevje, da je dežela kar zelena.

Gozd sekajo po pobočju navzdol več metrov široki, nepogozdeni in nezaraščeni pasovi, očiščeni trave in suhljadi, razgaljen kamen.

»Strnjen gozd je težko braniti pred požari in gozd je naše bogastvo,« je razlagala vodnica, starejša gospa, športno običena, delovala je poudarjeno samozavestno in nedostopno. Šofer se ji je brez besed podrejal, kar sem hitro opazil. To je bilo važno. Hotel sem namreč pri njej doseči, da bi za krajši čas postali v Aradu, ko se bomo vračali, ker sem hotel vzpostaviti stik s pisateljem Amozom Ozom, za katerega sem imel priporočilo. Nisem pa še imel izdelanega načina, kako bi se ji približal, zato sem jo intenzivno študiral.

Vasi sestavljajo nove, solidno grajene hiše iz kamna z ravnimi strehami in orientalskem slogu. Na vsaki strehi sta najmanj dva sončna kolektorja, nad katerima je rezervoar, velik kot bencinski sod. Vodo jim greje sonce, ki ga imajo na pretek.

Nekaj kilometrov pred Jeruzalemom je na pobočju hriba postavljen mogočen spomenik vodovodnim cevem iz vodovodnih cevi, ki so spremenile izsušeno, s trdo travo in grmičevjem poraslo pokrajino v zelen otok rodovitnih polj in plantaž, Jeruzalem pa v mesto cvetja. Posebna skupina z Nizozemske vsako leto posadi v Jeruzalemu več sto tisoč tulipanov. V večtisočletni burni zgodovini je imel Jeruzalem vedno težave s pomanjkanjem vode. Vodovodne cevi so ga teh problemov rešile, iz hvaležnosti jim je postavil spomenik. Vendar o Jeruzalemu pozneje.

S sodobno široko dvosmerno cesto, ki se je brezkompromisno zagrizla v kamenje, razdrapane jarke in klisure, je Jeruzalem po »bližnjici« povezan z večtisočletnim biblijskim mestom Jericha. Ob tej novi cesti se po pobočjih kamnitih hribov vije ozek makadamski kolovoz (stara cesta) v številnih zavojih, kot da se mu nikamor ne mudi. Je zdaj na levi, zdaj na desni strani asfaltnega pasu, pa zopet izgine za hribom, da se čez čas ponovno prikaže. Ob kolovozu, nekaj metrov od asfaltna ceste, je bil postavljen tabor beduinov: trije šotori iz vrečevine, kjer so za opornike uporabljeni zavrženi bencinski sodi. V zavetju senc previsnih sten se je stiskala manjša čreda črnih in belih ovac, nad katerimi je v nezgodni vročini bedel v suktno oblečen možak s fesom na glavi; segal mu je do polovice hrbta. Ob kadečem se majhnem ognju so na tleh brkljale tri v platno zamotane ženske, okrog pa se je podila skupina otrok. V senci suhljatega grma so, vdani v svojo usodo, stoje dremali štirje oslički. Gre za skupino ljudi (jih je še preko 40.000), ki se svoje-mu načinu življenja nočejo odreči. Stanovanja v hišah odklanjajo, čeprav so mnogi lastniki avtomobilov, radioaparatur in drugih sodobnih tehničnih pripomočkov. Njihov prostor se v Izraelu stalno ožji: obdelane površine, plantaže, poljščine, vrtovi in pašniki, ki jih lastniki intenzivno namakajo, z njihovim načinom življenja niso združljivi. Nekaj kilometrov naprej nam je vodnica pokazala novozgrajeno vas. Pravi, da je to arabska vas, ki ima svojo upravo, svojega župana, da je to ena tistih vasi, ki se 1967. leta ni borila proti Izraelu, zato jo oblast protežira. Hiše so lične, sodobne, prostorne, sredi zelenja, okrog polja namakalne naprave. Vas se prav v ničemer ne razlikuje od izraelskih vasi, razen da se hiše zgrinjajo okrog velike, novozgrajene mošeje. Cesta se skozi globok usk med skalovjem po pobočju spusti proti Mrtvemu morju.

KUMRAMSKI TEKSTI

Na levi strani se pokaže Jericha, ki leži med zelenjem slikovitega pobočja. Mesto je eno najstarejših mest na svetu. Domnevalo, da je bilo naseljeno že 8.000 let pred našim štetjem. Danes ima okrog 7.000 prebivalcev. Leži 250 metrov pod gladino Sredozemskega morja ob bogatih izvirih sladke vode. Vroče, stabilno podnebje ob intenzivnem namakanju omogoča, da rastejo bujno eksotično cvetje in subtropski sadeži: dateljni, banane, mango, papija itd. Samo mesto se ni bistveno menjalo, tako da je ohranilo številne stare zgradbe, ruševine, svetišča

dr.
Lojze
Števanec

V IZRAELU

in več tisoč let stara drevesa sihamore, pod katerimi so verjetno počivale že rimske legije.

Na vzhodni strani Mrtvega morja, na dosegu roke, tako da ločiš gozd, posamezne zgradbe, se vzpenjajo visoki hribi, ki so že na jordanški strani. Skozi gramoz in pesek, ki je razžrt od vetra in kdo ve česa še, preprežen z jarki in sipinami, se cesta povsem približa morju ki sramežljivo pljuska ob peščeno obalo. Z blagim zavojem smo se namenili proti jugu, kjer smo kmalu zagledali novozgrajene hiše. Iz peska rastejo palme, med kamenjem in peskom preproga negovanega vinograda — kibuc Nahal Kalya, kak kilometer naprej Kumram (Qumram), ki vse do leta 1947 ni zbujal kake posebne pozornosti s svojimi ruševinami. Tega leta pa so mladi beduini, ki so pasli ovce, v eni od jam, ki jih je na tisoče v hribeh iz peščenjaka, odkrila več dobro ohranjenih starih rokopisov, ki so neprecenljiva vrednost za biblijske tekste. V poznejših letih so organizirane ekipe, pa tudi divji raziskovalci odkrili še vrsto rokopisov v različnih antičnih jezikih, ki obsegajo dobo nekaj sto let pred našim štetjem in stoletje po našem štetju. Rokopisi so na zvrtkih kože,

Pokrajina je skrbno obdelana.

usnja, lanenem papirju in pergamentu. Njihova vsebina, ki se še vedno mrzlično razvozlava in raziskuje, je odprla številna vprašanja, ki segajo v temelje krščanskega verovanja, obravnavajo pa še vrsto drugih dejavnosti človekovega udejstvovanja in razjasnujejo nekatere stvari, ki so bile doslej zavite v temo in legende. Za kakšne tekste gre, so tisti, ki kaj berejo, seznanjeni. O njih obstaja dovolj literature tudi pri nas v obliki prevodov tujih avtorjev in znanstvenikov. Rokopiso so shranjeni v Ammanu, nekaj pa v muzejih v Izraelu. Fotokopije in nekaj originalov teh rokopisov, za katere trdijo, da so največje odkritje tega stoletja in jih primerjajo z odkritjem rokopisov starih grških klasikov, so nam pokazali v muzeju v Jeruzalemu.

OB MEJI

Obdelane površine in na novo zgrajene hiše si sledijo zdaj na levi zdaj na desni strani ceste. Obdelane površine so obdane z žičnato ograjo, ki se na vrhu konča z bodečo žico. Na kolih je ob ograji privzdignjenih več stražarnic, podobnih lovskim prežam.

Ograja ne omejuje prebivalcev znotraj nje, ampak jih čuva pred vdori od zunaj. Okolica je novonaseljenim sovražna. V času mojega bivanja so v eni od jam, ki jih je v okolici na stotine, našli mrtvega osemletnega judovskega otroka, ki so ga pogrešali en dan. Nekdo ga je zvalil ali zavlekel v jamo in mu s kamnom razbil glavo, kar je povzročilo

veliko razburjenje in zgražanje tudi med tujci. Terorizem, tako so dejanje okvalificirali, nad otroki, človeka prizadene, pa naj se opravičuje s kakršno koli motivacijo. Opravičila med civilizirano populacijo zanj ni! Dejanje Judov ni preganilo z ogroženega območja, nasprotno, sklenili so, da v okolici ustanovijo kibuc z dečkovim imenom. Še prej pa bodo krivca odkrili, baje jim nobeden ne uide.

Med sipinami je stal velik vojaški odprt avtomobil s štirimi strojnimi kamni na podstavku, s povešenimi cevmi. V senci avtomobila je kramljala pet vojakov. Od glavne ceste se pogosto odcepijo ožji asfaltni trakovi, ki izginjajo med sipinami in vodijo k strmim prepadnim stenam okoliškega hribovja. Izza sipin štrlijo antene in krošnje palm. Ob obali zasajajo neke vrste trstiko, ki raste v slani podlagi in jo sčasoma razsoli.

Pri gradnji ceste so odkrili tri izvore vode, od katerih je eden s sladko, dva pa z mineralno žvepleno vodo, ob katerih so že zgradili zdravilišča. Avtohtona sladka voda za potrebe naselij ne zadošča, zato so jo speljali od močnejših izvorov iz Jeriche, Jordana in delno iz Galilejskega jezera. Ustavili smo se v novozgrajenem zdravilišču En Gadi. Okolica je zamočvirjena s številnimi mlakami, polnimi črnega blata.

Na parkirišču je bilo več avtobusov in številni osebni avtomobili. Ob obali, v morju in pri mizah pod senčniki se je trlo ljudi. Kosili smo v veliki samopostrežni restavraciji.

MRTVO MORJE

Po kosilu je bilo določeno, da se eno uro kopljemo v Mrtvem morju, nato pa ogledamo Masado. Razumljivo, da priložnosti kopanja v vodi Mrtvega morja ni mogoče opustiti. Mrtvo morje je najnižja globel na zemlji. Leži 394 metrov pod gladino Sredozemskega morja. Dolgo je 75. široko 15 kilometrov in globoko do 400 m. Koncentracija v vodi raztopljenih soli je 30-odstotna, kar je 10-krat več kot v oceanih. Glavne soli so: kuhinjska sol, sadra, kalcij klorid in magnezij bromid. Tako visoka koncentracija soli izključuje vsakršno življenje v njem — zato Mrtvo morje. Soli se same od sebe kristalizirajo v čudovite »gobe« in razne figure, ali pa se odlagajo ob bregu, kjer se je razvila industrija predelave teh soli v posamezne sestavine, kar predstavlja donosen izvozni artikel.

Voda v morju je čista, bistra, ob zdravilišču, kjer v plitki vodi čofota na stotine kopalcev, pa je motna. Med prsti daje občutek mastnosti. Ljudje prosto ležijo na njej in jim tudi pol trebuha štrli nad površino, pač odvisno, kako obilen je trebuh.

Poskušal sem zaplavati, pa ni šlo, v prazno sem mlátil po vodi, kot da bi bil na blazini. Če sem se postavil navpično, mi je voda segala do pazduh. Morda bo šlo, če se postavim poševno. Zamahnem z rokami in krepko zastrizem z nogami kot pri kravlju, kar me je dvignilo, da sem z glavo pikiral v vodo in ponovno začofotal po površini vode. V obeh me je peklo, skelelo, v nosu grizlo, ustnice so mi otrpnile, v ustih pa sem imel grenak, pekoč in tako neprijeten okus, da sem kmalu zlezal iz vode. Plavati ni možno.

Na obali so se ljudje mazali s črnim blatom še po obrazu in lasih. Blato je bilo na voljo v večjih lesenih zabojih, razpostavljenih ob obali. Spraševal sem se, ali delajo to iz prepričanja, da jih bo rešilo nadležnega trganja v sklepih in kosteh, ali pa se mažejo, ker se pač vsi mažejo, ali zato, da bodo doma prijateljem pokazali svojo »zamorsko« podobo, ali pa iz gole radovednosti? Fotoaparati so pridno šklokali.

Sam se nisem mazal. Tež radovednosti sem zadostil že pred leti z blatom iz rokavov Mure, ki je prav tako črno, v sklepih pa me še ne trga.

Stuširal sem se in odpravil na sprehod med dateljnovi palme s katerih so v šopih viseli zeleni sadeži. Take priložnosti ni vsak dan. Po nekaj korakih v prijetni senci, ki je prekrivala pol, je nekdo predirljivo zažvižgal za mano.

(nadaljevanje prihodnjik)

PREDSTAVLJAMO VAM

NOGOMETAŠI DOBROVNIKA POMURSKI PRVAKI

Nogomet ima v Dobrovniku dolgoletno tradicijo, saj so ga začeli igrati že pred drugo svetovno vojno. Nogometiški Dobrovnik je vrsto let tekmuje v pomurski ligi, vendar jim doslej še ni uspelo postati pomurski prvak in se uvrstiti v višje tekmovanje. Tokrat so temu zelo blizu, saj so postali jesenski prvak v pomurski ligi z dvema točkama prednosti pred Veržemem. Edini poraz je Dobrovnik doživel v Turnišču, neodločeno pa so igrali doma z Veržemem in Bakovci. Sicer pa smo se o delovanju kluba pogovarjali s predsednikom kluba Florjanom Zemljičem in trenerjem Janijem Bojnecem. Povedala sta, da imajo trenutno zadostno število kakovostnih nogometašev, ki se lahko borijo za naslov pomurskega prvaka. Največji uspeh so nogometaši Dobrovnika dosegli leta 1971, ko so postali pomurski pokalni prvak. Med igralci je pravo tovarništvo, zato se nadejajo, da jim tokrat naslov pomurskega prvaka ne bo ušel. To pa je tudi največja želja ne le nogometašev in vodstva kluba, temveč celotnega kraja. V spomladanskem delu tekmovanja bodo zaradi preurejanja igrišča v Dobrovniku morali kot domačin igrati vse tekme v Renkovecih. To pa ne bi smelo vplivati na njihove igre, da ne bi dosegli zaželenega cilja. Čeprav so za doseženi uspeh zaslužni vsi igralci s trenerjem in vodstvom kluba, je potrebno posebej pohvaliti Bogdana, Gönterja in Cvetka Gavriča.

F. Maučec

Nogometaši Dobrovnika — jesenski prvak v pomurski nogometni ligi. Stojijo od leve: Car, Bojnc, L. Varga, Šabjan, J. Bukovec, Hack, Oberstar, Lajter, Gönter, J. Varga, S. Bukovec, Zemljič, J. L. slo. Čepijo: Horvat, Solarič, Bogdan, Hanc, Somi, B. Gavrič, Kovač, C. Gavrič.

STRELSTVO

Na regijsko prvenstvo 15 strelcev

Občinska strelska zveza Gornja Radgona je pripravila občinsko tekmovanje v streljanju z zračno puško. V tekmovanju šolskih športnih društev, kjer je sodelovalo 7 ekip, je zmagalo ŠSD Stogovci s 389 krogi pred ŠSD Videm, 387, in ŠSD Radgona, 386 krogov. Med posamezniki je zmagal G. Koček (Videm) s 164 krogi pred Breznikom (Stogovci), 149, in Juričem (Videm), 144 krogov. V članski konkurenci je med 4 ekipami zmagala SD Jovo Jurković Videm s 1076 krogi pred Elradom, 1017, Radenci, 1014 in Avtoradgona, 1002 kroga. Med posamezniki je bil med člani najboljši Srgar s 367 krogi pred Sijanecem, 357, Rojkom, 355, A. Kočekom (vsi Videm), 354, ter Bukovškom (Radenci), 351 krogov. V tekmovanju mladincev je zmagal Svetec s 337 krogi pred Gajerjem (oba Elrad), 324, in Piškom (Avtoradgona), 285 krogov. Pri mladinkah je Kočekova dosegla 352 krogov. Med pionirji je bil najboljši G. Koček (Videm) s 164 krogi pred Breznikom (Stogovci), 149, in Juričem (Videm), 144 krogov. Normo za regijsko tekmovanje, ki bo v Gornji Radgoni, je izpolnilo 15 strelcev.

Normo izpolnilo 36 strelcev

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje v streljanju z zračno puško za zlato puščico. Sodelovalo je 75 strelcev in strelk; 36 jih je izpolnilo normo — 530 krogov za regijsko tekmovanje. Zmagal je Ljubo Spindler s 562 krogi pred Janezom Horvatom, 560, Brankom Bukovcem, 557, Dragom Pertocijem, 555, in Marjanom Balažičem, 548 krogov.

Lendava in Draškovič prvaka

Končano je bilo tekmovanje v občinski strelski ligi Lendava. Naslov občinskega prvaka je pripadel ekipi Lendave s 16 točkami pred Planiko Turnišče, 14, Stefanom Kovačem, 12, Ino Nalto, 8, Varstvom, 6, in Jezerom Dobrovnik, 4 točke. Med posamezniki je zmagal Draškovič (Planika) s 3490 krogi pred T. Kosijem (Lendava), 3429, Maučecem (Planika), 3414, Žalikom (ŠK Turnišče), 3387, in F. Kosijem (Lendava), 3351 krogov.

DI Murska Sobota tretja

V Kranju je bilo republiško prvenstvo v streljanju z zračno puško za društvu invalidov in invalidska športna društva. Pravico sodelovanja imeli regijski prvaki. Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa Društva invalidov Murska Sobota in s 1390 krogi zasedla tretje mesto. Za ekipo so tekmovali: Karel Turner, 357, Franc Ščavničar, 350, Aleksander Bago, 346, in Franc Weindorfer, 337 krogov.

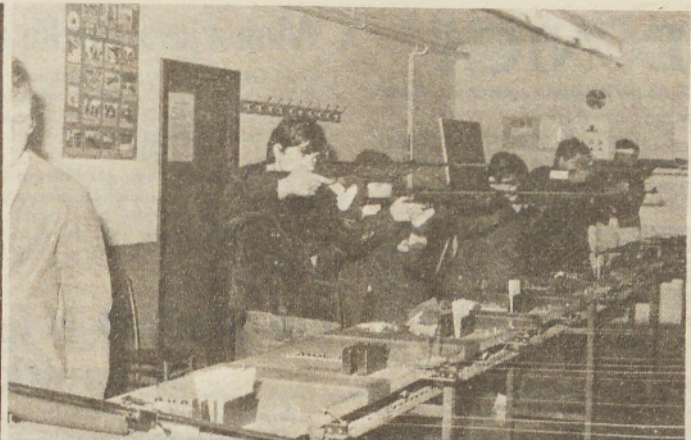
KARATI

IZPITI ZA PASOVE

Karate selekcija soboškega Partizana je organizirala opravljanje izpitov za pasove. Od tridesetih kandidatov (šestindeset prvič), so vsi raven dveh uspešno opravili izpite za pasove. Posebej velja omeniti tri najmlajše: šestletna Ruka Rozmana in Jožeta Trukla ter sedemletnega Vida Ismajloviča, ki so dokazno karate primeren šport tudi za najmlajše in da mnogokrat neupravičeno velja za pretepašev in grobot. Med pionirji so lepo izvedene blokade in udarce prikazali Ludvik Jonas, Dominik Novak, Denis Vour in Branko Žunec. Med pionirkami pa je največ pokazali enajstletna Zorica Zrim.

V starostnih kategorijah kadetov in mladincev so fanje morali priznati suptorni suptorni. Zelo lepo so izpiti program izvedle Petra Gorza, Suzana Perič, Karmen Kaučič in Lidija Lešnik. Za razred nad vsemi kandidati pa je bila štrinajstletna Tatjana Fernar, ki je stabilnost, moč, hitrost, okretnost in pravočasnost izvedbe združila v mojsarski prikaz karatejske veščine.

Pionirji in kadeti, ki so opravljali izpit za višje pasove, so svoje znanje že nekaikrat pred tem pokazali na tekmovanjih. Največ uspeha je imela dvanajstletna Diana Ivanov (regijska prvakinja 1986), lepe rezultate pa nakazujejo tudi Gabrijela Boškai, Sandra Baumgartner, Urska Šafajko, Tomi Miholič in Robi Poljanec. Borut Sušec redos.

Strelska tekmovanja so v polnem teku. Posnetek je z občinskega tekmovanja za zlato puščico v Murski Soboti.

Foto: Nataša Juhnov

Od Radgone več pričakovali

Po prvem delu tekmovanja v A republiški ligi so Radgončani zasedli šesto mesto, kar je manj od pričakovanih, delno je to posledica pomlajevanja ekipe, pa tudi tega, da igralci le niso dali tistega kar se je od njih pričakovalo, prisotna pa je bila tudi določena nezainteresiranost igralcev za ekipo, kar bo moralo vodstvo pred začetkom drugega dela tekmovanja z igralci razčistiti. Tako niso dosegli nobene pomembnejše zmage, čeprav je tudi res, da so nekaj tekem izgubili z najtesnejšim izidom. V drugem delu se da še veliko popraviti, vendar ob drugačni angažiranosti vseh igralcev. Igralci so dosegli naslednje rezultate: Unger 17:6 in je bil osmi igralec lige, Žitek 11:6 in je bil dvanajsti, Ōri 11:8, Rih-tarič 9:9, Vinčec 3:1.

Lestvica

1. TKI Kemičar	9 8 1 56:25 16
2. Kočevje	9 8 1 60:21 16
3. Pol-Olimpija	9 7 2 53:28 14
4. Merkur	9 6 3 51:30 12
5. Novo mesto	9 5 4 52:29 10
6. RADGONA	9 4 5 51:30 8
7. Maribor	9 4 5 41:40 8
8. Branik	9 2 7 20:60 4
9. Piran	9 1 8 19:62 2
10. Vesna	9 0 9 2:79 0

V B republiški ligi vzhod sta obe pomurski ekipi dosegli pričakovane rezultate. Sobočani so sicer zamudili, da bi pristali na prvem mestu in bodo v drugem

delu skušali popraviti spodrsrljaj in izkoristiti priložnost za uvrstitve v A ligo. Rezultati igralcev: Smodiš 19:5 šesti igralec lige, Gerndaj 18:6 sedmi, Županek 12:9, Močan 3:0. Mladi igralci Beltinec se v ligi kalijo in bodo zanesljivo ostali v ligi, igralci pa so dosegli naslednje rezultate: Tratnjek 8:16, Tkalec 7:16, Lenarčič 6:17, Baša 0:2.

Lestvica

1. Ingrid	8 7 1 57:15 14
2. Sevnica	8 7 1 52:20 14
3. SOBOTA	8 7 1 52:20 14
4. Petovja	8 4 4 41:31 8
5. Nuklearka	8 4 4 30:42 8
6. Velenje	8 3 5 33:39 6
7. BELTINCI	8 2 6 21:51 4
8. Fužinar	8 2 6 31:41 4
9. Poljčane	8 0 8 7:65 0

M. U.

I. MNL — mladinci

Jesenski del

Ljutomer	11 10 1 0 60:13 21
Rakičan	11 8 1 2 56:21 17
Radgona	11 6 4 1 60:11 16
Ižakovič	11 6 1 4 55:33 13
Tromejnik	11 6 1 4 31:12 13
Tešanovci	11 5 3 3 39:27 13
Cankova	11 5 1 5 30:35 11
Puconci	11 4 1 6 40:36 9
Gančani	11 4 0 7 38:38 8
Čarda	11 3 1 7 26:35 7
Lipa	11 1 0 10 17:62 2
Filovci	11 0 0 11 3:132 0

PRIJATELJSKI NOGOMET

V okviru priprav za spomladanski del tekmovanja v slovenski nogometni ligi je soboska Mura odigrala prijateljski tekmi z varaždinskima kluboma Varteksom in Slobodo. Srečanje med Varteksom in Muro se je končalo z zmago gostov 3:2. Strelca za Muro: Mertük in Gabor. Tekma med Slobodo in Muro pa se je končala s 3:3. Gole za Muro so dosegli: Savič, Jančar in Gabor.

NAMIZNI TENIS

Najuspešnejši organizatorji

Šolsko športno društvo Pionir s Cvena je bilo organizator občinskega prvenstva v namiznem tenisu za pionirje in pionirke. Največ prvih mest so osvojili domačini. Med pionirji je ekipno zmagala prva ekipa Ljutomera pred drugo ekipo Ljutomera in Cezanjevca. V tekmovanju pionirk pa so prva tri mesta pripadla Cveni. V posamežni konkurenci je pri mlajših pionirjih zmagal Mesarič pred Maričičem in Babičem (vsi Cven). Pri mlajših pionirkah je bila prva Maričičeva pred Kolblovo in Kranjčeva (vse Cven). V tekmovanju starejših pionirjev je bil najboljši Kosi (Ljutomer) pred Viragom (Bučkovič) in Vrbanjkom (Cezanjevec), pri starejših pionirkah pa Sevrova pred Štotoivo in Kosijev (vse Cven).

V nadaljevanju prve občinske namiznoteniške lige so igrali: Partizan: Grlava 5:1, Cven I: Cven II 5:1, Cven II: Partizan 4:5 in Grlava: Kamenščak 5:4. Vodi prva ekipa Cvena z 10 točkami.

V drugi občinski namiznoteniški ligi Ljutomer pa so bili doseženi tile izidi: Bučkovič: Cven III 0:5, Kamenščak II: Grlava II 5:0, Partizan II: Vučja vas 3:5, Cven III: Kamenščak III 5:0, Vučja vas: Kamenščak II 5:0, Kamenščak III: Grlava II 5:0 in Kamenščak II: Partizan II 0:5. Vodi Cven III s 16 točkami. Stanko Žunič

POMURSKI ŠPORTNI ALMANAH

STRELSTVO

Republiško prvenstvo ŠSD 1987 — zračna puška — pionirji: OŠSD Murska Sobota 521 krogov — občinski rekord (2. m.); OŠSD Ljutomer 504 (4. m.); OŠ Daneta Šumenjaka Murska Sobota 498 (6. m.); pionirke: OŠSD Murska Sobota 473 (3. m.); republiško prvenstvo — pionirji: Noršinci 515 (1. m.); ABC Pomurka Mesna industrija (8. m.); Branko Bukovec — Noršinci (3. m.); Boris Skedelj ABC — Ml (7. m.); Igor Kovačič — Noršinci (12. m.); Zoltan Horvat — Noršinci (15. m.); pionirke: Noršinci (5. m.); Anita Gašpar — Noršinci (13. m.); mladinci: Koloman Flisar Tišina 1081 (1. m.); Krka Šalovec 1056 (7. m.); Noršinci 1053 (9. m.); Franc Gider — Tišina — 368 (2. m.); Andrej Žiško — Šalovec — 363 (10. m.); Zvonko Rebrica — Noršinci — 361 (16. m.); mladinke: Noršinci 1020 (3. m.); Melita Balek — Noršinci — 354 (12. m.); Nataša Verbai — Noršinci — 352 (15. m.); člani: Noršinci 1103 (6. m.); članice: Noršinci 1044 (6. m.); Republiška liga vzhod: Noršinci (1. m.); Ljutomer (10. m.); Branko Bukovec 2989 (2. m.); druga republiška liga sever: Mura Murska Sobota (3. m.); Panonija Murska Sobota (4. m.); Koloman Flisar Tiši-

na (5. m.); Franc Balaško 2904 (4. m.); Stanko Donša (10. m.); republiški finale za zlato puščico: Branko Bukovec — Noršinci — 561 (6. m.); Janez Horvat — Noršinci — 556 (14. m.); Janko Stergar — Jovo Jurković — 553 (21. m.); Rajko Rohnik — Ljutomer — 552 (24. m.); Franc Gider — Tišina — 551 (27. m.); Franc Štefanec — SCT — 551 (28. m.); Stanko Rojko — Jovo Jurković — 548 (36. m.); Karel Turner — Panonija — 546 (45. m.); Finale republiške dopisne šole — pionirji: Noršinci 505 (1. m.); Branko Balažič — Noršinci — 173 (2. m.); Zoran Horvat — Noršinci — 170 (6. m.); Igor Kovačič — Noršinci — 162 (13. m.); pionirke: Noršinci 443 (2. m.); Sandra Grčar — Noršinci — 154 (5. m.); Anita Gašpar — Noršinci — 145 (11. m.); Metka Ščančar — Noršinci — 144 (12. m.); mladinci: Koloman Flisar Tišina 1070 (2. m.); Aleš Števanec — Tišina — 360 (3. m.); Franc Gider — Tišina — 359 (4. m.); Simon Flegar — Tišina — 351 (10. m.); mladinke: Noršinci 988 (3. m.); Nataša Verbai — Noršinci — 351 (7. m.); Melita Balek — Noršinci — 350 (9. m.); Suzana Rauš — Noršinci — 287 (13. m.); članice: Noršinci 1038 (3. m.); Cvetka Rengeo — Noršinci — 354 (6. m.); Jožica Turner — Noršinci — 345 (9. m.);

Dragica Vogrinčič — Noršinci — 339 (11. m.); finale republiške lige: Noršinci 1469 (1. m.); Branko Bukovec 376 (1. m.); Stefan Balaško 368 (5. m.); Janez Horvat 367 (7. m.); Ljubo Spindler 358 (16. m.); Državno prvenstvo 1987 — zračna puška — pionirji: Noršinci 529 (2. m.); Branko Bukovec — Noršinci — 183 (1. m.); mladinci: Koloman Flisar Tišina 1086 (3. m.); Franc Gider — Tišina — 367 (12. m.); člani: Noršinci 1095 (15. m.); Branko Bukovec — Noršinci — 371 (21. m.); članice: Noršinci 1057 (10. m.); Cvetka Rengeo — Noršinci — 361 (16. m.);

ŠPORTNI RIBOLOV

Republiško prvenstvo 1987 — troboj: Mirko Boržič — Ljutomer (1. m.); športni ribolov — moški: Milan Domjan — Radgona (1. m.); Miro Matjašec — Radgona (2. m.); ženske: Danica Šarkanj — Murska Sobota (1. m.); RD Radgona (1. m.); Državno prvenstvo 1987 — športni ribolov: Miro Matjašec — Radgona (1. m.); Milan Domjan — Radgona (2. m.); RD Radgona (4. m.);

JUDO

DVE ZMAGI SOBOČANOV

V Celju je bilo četrto kolo v republiški judo ligi. Zopet so bili uspešni tekmovalci Judo Partizana iz Murske Sobotne, saj so zabeležili dve zmagi. Premagali so drugo ekipo Impola iz Slovenske Bistrice z 8:6 (28:30). Posamezne borbe — Duh:Grajl 5:0, Fajhtinger:Vučina 10:0, Šoš:Omerzi 0:10, Meničanin:Ozimič 10:0, Kranjc:Očko 0:10, Slak:Javornik 0:10 in Krančič:Šterm 3:0. Ekipa iz Murske Sobotne je premagala tudi Iva Reyo iz Celja z 11:3 (44:5). Posamezni izidi — Duh:Mihelčič 10:0, Fajhtinger:Serec 10:0, Šoš:Sadžak 10:0, Meničanin:Džakovič 1:1, Kranjc:Knafelc 0:5, Slak:Vidovič 7:0 in Krančič:Turnšek 7:0. Zadnji dve koli bosta odigrani 27. februarja 1988 v Kranju.

T. Kos

ODBOJKA

POMEMBNA ZMAGA LJUTOMERČANOV

Začel se je spomladanski del tekmovanja v prvi republiški moški odbojgarski ligi. Agropod Ljutomer je v Ljubljani presenetljivo premagal Narodni dom s 3:2 ter zabeležil pomembno zmago. Ljutomerčani pa so izgubili v Kamniku s Titanom z 1:3. Igrali pa so brez Rajnarja. V naslednjem kolu igra Agropod Ljutomer doma z Izolo.

V tekmovanju druge republiške moške odbojgarske lige je Vuze-nica premagala Pomurje iz Murske Sobotne s 3:2. V ženski konkurenci pa je Prevalje premagalo Pomurje s 3:0. V naslednjem kolu igrajo odbojkarji Pomurja doma z mladinsko ekipo mariborskega Stavbarja, dekleta pa gostijo ekipa iz Ruš.

KOŠARKA

Zmagi Radgone in Pomurja

V razvrstitvi od 7. do 12. oziroma 13. do 18. mesta v območni moški košarkarski ligi sta pomurska ligaša zmagala. Radgona je premagala Polzele z 89:85. Strelci za Radgono: Merklin 31, Sako-vič 23, Horvat 13, Štrihec 12 in Rajbar 10. Pomurje pa je premagalo Hrustnik s 85:81. Strelci za Pomurje: Roškar in Banič po 20, Tušar 17, Klemar 16, Kerčmar in Štornik po 6. V naslednjem kolu igra Radgona v Slovenski Bistrici, Pomurje pa doma s Kozjim.

KEGLJANJE

VISOK PORAZ RADENSKE

V osmem kolu slovenske moške kegljaške lige je Brest z visokim izidom 5439:5049 premagal Radensko. Najboljši v ekipi Radenske je bil Steržaj z 975 podrtimi keglji pred Drvaričem, 900, Mundjarjem, 802, Kučanom in Horvatom, po 795, in Brusom, 782 podrtih kegljev. Radenska, ki je z 8 točkami na petem mestu, igra v naslednjem kolu v Ljutomeru s Fužinarjem z Raven na Koroškem.

PORAZ NAFTE

V enajstem kolu prve medžimurske kegljaške lige je Prosvetar iz Čakovca premagal Nafto iz Lendave z 4926:4675 podrtimi keglji. Najboljši posameznik je bil Žalik z 819 podrtimi keglji pred Kopinjo, 800, Pericem, 770, Zupancem, 768, Radakovičem, 762, in Levačičem, 756 podrtih kegljev.

M. Žalik

ŠAH

Lendava občinski prvak

V Genterovcih sta bili zadnji dve koli krajevnih skupnosti lendavske občine v šahu. Rezultati — 10. kolo: Petišovci II:Lendavske Gorice 2:3, Petišovci I:Polana 4:1, Kobilje:Bistrica 2,5:2,5, Genterovci:Lendava II 1,5:3,5, Renkovec:Trnje 2,5:2,5 in Lendava I:Črenšovci 5:0.

11. kolo — Črenšovci:Petišovci II 0:5, Trnje:Lendava I 0,5:4,5, Lendava II:Renkovec 3:2, Bistrica:Genterovci 2:3, Polana:Kobilje 1,5:3,5 in Lendavske Gorice:Petišovci I 1,5:3,5. Končni vrstni red: Lendava I 42,5, Petišovci I 36,5, Lendava II 31,5, Kobilje in Trnje po 28,5, Lendavske Gorice 28, Genterovci 27, Bistrica 26,5, Petišovci II 25,5, Renkovec 25, Polana 18,5 in Črenšovci 12 točk. J. Gerencner

PRVO MESTO GERENCERJU

Šahovsko društvo Lendava je pripravilo februarjski hitropotezni turnir. Sodelovalo je 15 šahistov. Zmagal je Gerencner s 13,5 točke pred Gaborjem (12,5), Strbadom (11,5), Hajošem (9,5), Brozovičem in Žilavcem (po 9), Todorovičem (8) ter Ivancem in Copekom (po 6 točk).

V nedeljo bo v Trnju šahovsko tekmovanje za pokal maršala Tita. Sodelovalo bo 16 ekip.

J. G.

PRVENSTVO ŠD TIŠINA

Športno društvo KS Tišina organizira v soboto, 20. februarja 1988, ob 16. uri v gostilni Časar na Tišini prvo posamično prvenstvo v šahu. Posebej bodo nagajeni kategorizirani tekmovalci. Vabijo k sodelovanju.

ZELEZNE DVERI

Ker v ljutomerski občini ni bilo primerne smučišča oziroma terena za odvijanje zimskih športov, so na pobudo krajevne skupnosti in posameznih aktivnih športnikov leta 1938 ustanovili TVD Partizan Železne Dveri. Danes je to edino najaktivnejše društvo v KS, ki ima čez šesdeset članov. Pred tem je bila le sekcija za šport pri Gasilskem društvu Gresovščak.

Ze v prvem letu so kupili malo motorno vlečnico, ki jo je pravkar zame-

NOVA VLEČNICA

njala nova močnejša na električni pogon v dolžini 400 metrov, ki je vredna čez 4 milijone dinarjev. Pri tem so člani društva vložili veliko svojega časa, skupno približno 200 ur. Izdelali so jo po lastni zamisli v delavnici Jožeta Gregorca, ki je tudi skoraj v celoti brezplačno odstopil material in pripomočke za delo. Pri tem je potrebno posebej pohvaliti predsednika društva Milana Belega, Branka Prejaca, Martina Stajnka in Draga Karbo, ki

imajo pri izdelavi in postavitvi vlečnice največji zaslug.

Za smučiče v Gresovščaku se zanimajo tudi sindikati raznih delovnih organizacij za rekreacijo svojih delavcev. V veliko pomoč jim bo pri tekmovalnih nova elektronska naprava za merjenje časa. Tik ob vznožju smučišča so uredili kiosk za pripravo toplih napitkov in malic ter prodajo vozovnic za vlečnico. Kljub zanimanju za smučarski šport v ljutomerski občini ne morejo dobiti rednega pokrovitelja, ki bi vsaj delno prispeval sredstva za vzdrževanje proge in pripravo tekmovalj. Sreča, da prav sednjega še niso občutili letošnjo zimo, kajti snega ni in ni...

Razen smučarje se člani ukvarjajo tudi z malim nogometom. Letos ima društvo v programu asfaltiranje nogometnega igrišča. To bo delno financirala KS. Srečko Lukovnjak

Mohorjeva Ančka na odru

Člani Gasilskega društva Bolehnečici tudi pozimi ne počivajo. Naštudirali so dramo Mohorjeva Ančka. Ta drama je vzeta iz starih časov iz povesti domačina Ivana Vuka Starogorskega. Godi se v dobi, ko so placevali z goldinarji in krajcarji.

Z igro društvo gostuje po bližnjih krajih Slovenskih goric. Igralci so večinoma poročni možje in žene. Skoro vsi nastopajo na odru prvič, vendar so svoje vloge sprejeli z navdušenjem. Pohvale vredni so tudi mladi in pravzaprav vsi, da se še najdejo ljudje, ki hočejo obdržati kulturo na vasi. Podgorska

Ob hladnih prigrizkih še napitki

V delovni organizaciji Gorenje-Varstroj v Lendavi namenjajo prehrani med delom precej pozornosti, vendar v zadnjem času ugotavljajo, da se kakovost malic naglo slabša. Pri tem moramo naglasiti, da z naraščanjem cen živil, pada življenjski standard.

Pred časom pa so v Varstroju uvedli za delavce hladne jutranje prigrizke, saj večina delavcev prihaja na delo brez zajtrka, razmišljajo pa tudi o toplih napitkih. S tem se bo zagotovo izboljšala storilnost, gre pa tudi za zdravje. J. Ž.

V krajevni skupnosti Polana imajo v zadnjem času veliko težav z odpadnimi vodami. Pri tem omenimo polanski blok, v katerem se v spodnjih prostorih nabira voda, pa tudi Deloza, tozđ Konfekcija in trgovina Hrana Velika Polana, hi se radi priključili na urejeno kanalizacijo. V Veliki Polani so se že lotili izkopa obcestnih jarkov.

Foto: Jože Žerdin

TURNIŠČE

VESELI VEČER

Mladi iz Turnišča so se odločili, da bodo naštvudirali Veseli večer. Korajžno so se lotili dela in prve dni februarja nastopili v domači kinodvorani. Z izredno posrečenim programom pristnega domačega humorja so avdušili polno dvorano. Med posameznimi skeči je poslušalce zabaval mladi ansambel Bodočnost iz Turnišča.

Množičen obisk in bučni aplavz poslušalcev naj bodo spodbuda nastopajočim za nadaljnje delo. S programom želijo nastopiti tudi v okoliških dvoranah. Tekst in foto: Franc Vitez

Stara saga — novi žmaj

Fašenski dnevi so bili že od nigađa mao po svoje zanimivi kak tudi krostlinge. Tudi v našoj Soboti so toga dneva baute duže odpreje in vsega majo na volou. Ešče dugi pisker leko dahi kakšni zvinski turisti s sosidnoga kraja. Ešče brezove mekle, boukše kriblače in ljepe krnice, či je go bekslau kakšni siling, marku po cilou forint na tun čarmon placi. Vnougri hodijo s prišparanimi pejněžami tudi v oštartje na guláž ali kisilo župo. Kramarje odavlejo od šuje vejke vse do kujanoga vina same boukše dobroue.

Starejši možakar z Goričnoga kraja mi je lani pravo ka je fašensko senje gnesden ščista nika drugoga kak nikađa. Tou je fše zmotorizirano z drugoga kraja. Zđaj je tou zbirališče špekulantov steri ščeto na kiči kak drugon plagi brez švica pino za služiti! Pa coj prišlene smeje: Pravi toujavov iu tak nega ka v kancelajaj na topion kvartijo lufi!

Ges pa mislim — ka se je možakar jasno izpovedao. Zato — ka vsaki človik z ljeti zori, je bole zrejli z izkušnjami ino ustvarjalnim razmišljanjem.

Ne vidi okoli sebe samo mladost, ljepe larje, ples, popevke in smijanje. Kraj pogledne od svinjarij stere so etakše ali ovakše. Gleda za zdravjon, išče vu fšej titulaj zdravo pameri in plemenito srce. Diplome, odlikovanja in estetske kategorije njega ne brigajo.

Fašenk je caji da se vsaka gyalojca razveseli i pokaže znak za kvaterne dneve. V takšen posti mora tudi oditi z dedekove glave briga za deviško čast. Vše šajtrave pa najdejo gnezdo samo v liriki ravenstva.

Ali zgodbica o larfaj, maskaj i lejpom obrazi fašenka je vu vsakon vrjemeni ali mrazi gljina. Po tradiciji leko čijši, ka se nejrbej bajati za kakše mlado ali starejše žensko srce — ka te den nebi malo voponacala odsonost raznušljajočega pri kupici v svojo krinkolubežni. Tou je nej velika sinfonija kolin ali prašiča do ga zabadajo, tou je šereg pujbov i diklin novouga žmaja za goule vegetacijske sile s civilizirano fašensko krvnostjo.

Naj so nam oči naklonjene za fašenske popadke i fšigdar za bougšji obračun kooperacijskoga mleka i širajkašon čamarnene vjivo! Fašenska radost je nej gjočkanje — samo spoznanje — ka te den ne tečjejo skuze.

Gospodarsko vovidenje je kunštost fašenskoga obraza.

DINI TITAN

SPOŠTOVANO UREDNIŠTVO!

Vsem, ki kakorkoli javno delujejo, je v interesu realna in resnična predstavitev problemov, s katerimi se soočajo. Posebej to velja za vas novinarje, ki ste pri vsakdanjem delu pod drobnogledom javnosti, in tudi nas planerje, urbaniste, katerih delo je v skladu s pozitivno zakonodajo s področja načrtovanja in planiranja podvrženo širši družbeni kontroli.

Ne glede na različne strokovne in analitične pristope pri iskanju optimalnih načrtovalskih rešitev upoštevamo temeljne principe urbanistične znanosti. Eden izmed teh je argumentiran dialog na relaciji stroka-družbena kontrola, ki se izvaja na Komiteju

Kdo deli grunt?

za urbanizem, Izvršnemu svetu in javnih razpravah v krajevnih skupnostih, na območju katere načrtujemo določene posege.

Ne moremo soglašati s poskusi enostranskega, neobjektivnega in celo žaljivega poročanja vašega novinarja Š. Sobočana v Vestniku (4. 2. 1988) v članku Grunta ne dovolim deliti, kjer obravnavate težave kmetovalcev Jožeta in Marije Farkaševih iz Bakovce.

V cilju objektivnega poročanja javnosti vas prosimo, da objavite naš od-

govor in se še enkrat prepričate da ima vsaka palica dva konca.

V odgovoru se bomo opirali na določene trditve vašega novinarja in družine Farkaš ter jih poskušali zavrniti. Obenem vam posredujemo fotokopije dokumentov, izjav in pripomb, pomembnih za razumevanje primera Farkaš.

1. V članku se sugerira bralcem, da je celotno posestvo v izmeri 10 hektarjev na območju, ki se obravnava z zazidalnim načrtom. V tem primeru gre samo za parcelo št. 2445 v izmeri 17,75 ara.

2. Opomba o zaščitenosti in nedeljivosti kmetije je sicer zakonsko točna, vendar razpolagamo s pisnimi dokazi o zahtevi za razparceliranje omejenega zemljišča. V pripombi z dne 28. 7. 1982 je nedvomno jasna zahteva družine Jančar-Farkaš (potrežno s podpis) za razparceliranje delce parcelo 2445. V pritožbi zoper zazidalni načrt (gre za enega od dveh pripravljenih in nikoli sprejetih zazidalnih načrtov) za Bakovce beremo: »Mišljenja smo, da bi iz naše parcele morale biti narejene le tri zazidalne parcele (v osnutku zazidalnega načrta so bile predvidene štiri), in to odmaknjene od sosednjega gospodarskega posloplja, in bi bile lahko v širini ob cesti.«

Parcelacija je že opravljena in en stanovanjski objekt zgrajen. V pripombi pritožbi nekoliko mlajšega datuma (gre za pripombo, podano v času javne razprave na sedanjih, tretjih osnutkih zazidalnega načrta) z dne 30. 8. 1987, tovariš Jože Farkaš, piše: »V našem sadovnjaku sta odmerjeni dve parceli, št. 2445/3 in 2445/4, z dne 9. 12. 1986 in ti sta za najina otroka — zato o morebitni cesti, ki naj bi šla tu skozi — ni govora.«

Jasno je vidno, da družina Jančar in sedaj Farkaš zahteva parcelacijo, vendar pa nasprotuje načrtovanju ceste, ki naj bi šla ob zahodni meji njihovega posestva.

Izvršni svet je na svoji seji 12. 10. 1987 na pripombo Jožeta Farkaša, da naslednji odgovor, citiramo: »Pripombi Jožeta Farkaša se ne ugodi. Kljub predvidenemu priključku je ob Stari ulici možno postaviti dva individualna stanovanjska objekta.«

Zaradi vsega, kar smo do sedaj povedali, je smešna trditev Marije Far-

kaš v že omenjenem članku: »Vprašanje pa je, če bo do te gradnje prišlo, kajti naš grunt hočejo razparcelirati.« kot tudi trditev vašega novinarja Š. Sobočana, da je ta poseg opravljen brez njihove privolitve.

Menimo da je dovolj argumentov za resničen odgovor na vprašanje, ki smo ga zastavili v naslovu našega prispevka.

4. Široka cesta, ki so jo zarisali merilci (kateri?), je načrtovana za povezavo centralne cone naselja, namenjene za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo in dopolnilno gradnjo objektov družbenega standarda. Trditve, da je z načrtovano cesto ogrožena eksistenca dveh mladih kmetovalcev in jim jemlje moralo, je več kot smešna. Od 17,75 ara velike parcele so za cesto predvideni le trije ari zemljišča ob zahodni meji posestva (že odmerjene parcele merijo nekaj več kot 14 arov). Obenem predvidena cesta služi kot dovozna cesta in razširjeni manipulacijski prostor kmetije Farkaš.

5. Odločna izjava Jožeta Farkaša: »Pod nobenim pogojem ne bom dovolil gradnje ceste in tudi ne zidave hiš na najinem gruntu« se počasi uresničuje, kar je možno razbrati iz dopisa z dne 5. 2. 1988: »Če boste ostali nemi na ta poziv, vam zagotavljam, da bom storil vse da zazidalnega načrta ne bo — in to na ustavnem sodišču.«

6. Na koncu bi želeli omeniti družbeni kontekst primera. Zadnji osnutek (upamo, da je to zares) je tretji po vrsti zazidalni načrt, ki se pripravlja za naselje Bakovci. Potrebe za sprejem zazidalnega načrta izhajajo iz pomena, ki ga Bakovci imajo v omrežju naselij občine, števila prebivalcev, potrebo po stanovanjih delavcev in vloge primestnega naselja. Zavedati se je treba dejstva, da priprava tako zahtevnega urbanističnega dokumenta terja čas in pomembna finančna sredstva, ki jih ta družbenopolitična skupnost vlaga v razvoj občine. Prva dva osnutka zazidalnega načrta sta propadla zaradi takih in podobnih pritiskov in groženj. Upajamo, da se to tretjič ne bo zgodilo.

Pravica mora zmagati.

S spoštovanjem, vaš drobilec posesti Ivo Bošnjakovič, dipl. inž. arb., Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, 9. 2. 1988

Kitajski zid v Soboti

Po zazidalnem načrtu so ob zahodni strani Koceljeve ulice v t. i. Blokovskem kompleksu južno od Doma tehnik predvidene tri zgradbe — stanovanjski bloki, ki imajo po dokumentaciji oz. grafičnem delu zazidalnega načrta iz leta 1972 (kasneje ni bilo izdelane ali obravnavane nobene dokumentacije) v pritličju lokale in 6 etaž s stanovanji. Višina teh zgradbe je določena z dokaj natančnimi gabaritnimi prikazi, kjer je višina objekta od terena 22 metrov. Med tremi predvidenimi bloki so zelenice, na zahodni strani teh blokov pa so parkirni prostori v eni etaži, z dovozom iz Koceljeve ulice in tik za temi predvidenimi bloki.

Po lokacijski dokumentaciji pa je razvidno, da je od Doma tehnik do Zvezne ulice namesto treh blokov predviden en sam, pri katerem so praznine oz. predvidene zelenice po zazidalnem načrtu pozidane »le« s tremi etažami. Tako bo središče mesta razdeljeno s »kitajskim zidom«. Poleg tega lokacijska dokumentacija predvideva v drugi etaži, t. j. nad pritličjem, tudi poslovne prostore in s tem zviša zgradbo za eno etažo, v višinskem smislu pa za celih 5 m, t. j. 27 m nad terenom. To je že višina stolpnice v središču blokovskega kompleksa, (za primerjavo, le za 8 m nižja od soboškega silosa).

Zaradi tako povečanega števila stanovanj in poslovnih prostorov, tudi v kasnejši fazi, je razumljiva potreba večjega števila parkirnih in tudi zakloniških prostorov. Tako so parkirnišča v dokumentaciji predvidena v dveh etažah, najhujše pa je, da je dostop do njih preko rampe, ki je predvidena v središču »mirnega« blokovskega kompleksa med bloki Vrtna ul. 2, 4, 6 in 3. Dovoz do te rampe je pa predviden med bloki Koceljeva 6, Vrtna 8 Vrtna 6, 3, 2 in 4. To so od 3 do 5 m široke potke za pešce in nikoli niso bile niti mišljene niti predvidene za tak promet, kakršnega lahko predvidevamo na parkirniščih z enkrat večjim številom poslovnih prostorov, kot so bili predvideni prvotno. Ne smemo pozabiti, da se dovoz k stanovanjem odvijata dosti redkeje kot k poslovnim lokalom in tudi vozila so različna. Ta dovoz je predviden tik ob otroškem igrišču (En meter od asfaltnega roba igrišča za odbojko oz. kofarko).

Ob večkratnih opozorilih na večjih krajih, da stvari v zvezi z lokacijo predvidenega stanovanjskega bloka ob Koceljevi ulici niso v redu, da niso v skladu s predpisi, je bilo vedno zatrjevano, da je vse v redu, vse v skladu z odlokom in zazidalnim načrtom itd. Ugovarjajam, da ni tako, kar utemeljuje s naslednjim:

Sestavni del odloka Ur. objave št. 15/72 je bil tekstilni in grafični del zazidalnega načrta, ki je bil kompletno izdelan v istem letu. V odloku o sprejetju zazidalnih načrtov za posamezna območja v mestu Murska Sobota, Ur. obj. št. 12/77, je bil prejšnji odlok razveljavljen. K novemu odloku ni bil izdelan nov zazidalni načrt, zato bi, upoštevajoč I. člen novega odloka, moral veljati grafični in tekstilni del zazidalnega načrta iz leta 1972. S tem zazidalnim načrtom pa lokacijsko dovoljenje ni v skladu, kar prikazuje gornja primerjava.

Tudi če bi si kdo t. pri nas precej neurejene predpise razlagal drugače in dokazoval neveljavnost obstoječih odlokov oz. zazidalnih načrtov, bi moral biti postopek speljan tako, da bi vsaj prizadeeli sosedje sodelovali

pri obravnavi lokacije tako velikega in za središče mesta pomembnega objekta.

Pred leti smo za načrtovanje strogega centra mesta razpisali celo natečaj, tako pomembnost smo pripisovali videtu in funkcionalnosti središča mesta, sedaj pa 15 m stran spreminjamo brez vednosti občanov in krajanov tako pomembne stvari za bodoče življenje in razvoj.

Ali se ti, ki samovoljno dopuščajo take spremembe, ne zavedajo, da so do sedaj veljavni zazidalni načrti obravnavali in sprejeli občani in da še vedno živijo v veri, da bo tako tudi realiziran, kajti vsaj najbližji stanovalec verjetno ne bi kupil stanovanj v »mirnem« delu blokovskega naselja, če bi vedeli, da jim bo skorajda aviocesta speljana pod balkonom?

Ali se je kdo od odločujočih vprašal, kakšna vizualna kombinacija bo nastala, ko bosta na eni strani Koceljeve ulice dva pritlikava objekta (tržnica in t. i. kulturni center), na drugi strani pa 27-metrski kitajski zid? Ali se res lahko strokovno izgrajuje center — metropola regije takole po kapljicah? Da bo danes odločil močnejši politik, jutri ekonomist, pojutrišnjem direktor tovarne, ...?

Vprašanj je še več, vendar je napomembnejše to, ali bomo te neugodne spremembe še nadalje skrivali, da jih bodo občani uvideli šele ob dograditvi, ali bomo pa pred začetkom napredne gradnje dali spremembe občanom v vednost in v obravnavo? Mogoče pa ne bo pripomb?

Jože Brunec

»Zapiranje za plotovi ali kaj drugega« — drugič!

Škoda, da tov. Štefan Hari, na vsebino pisca članka objavljenega v reviji Ribič in v Vestniku pod naslovom Soboški ribiči so zborovali, v katerem poleg ostalega pisec navaja: da se ribiška družina (RD) Lendava zapira za plotovi, ni z nasprotnimi argumenti dokazal, da to ni res.

V zvezi s tem prispevkom tovariš Hari v članku pod naslovom Zapiranje za plotovi ali kaj drugega (Vestnik št. 2/88) sicer navaja naloge, postopke, prizadevanja in aktivnosti, ki jih člani in vodstvo RD Lendava zares kakovostno in v vlogi dobrega gospodarja izvajajo, toda z nobeno besedo ni zanimal navedbe, da vezi in sodelovanje med ribiški družinami Pomurja — predvsem z RD Murska Sobota — ni »v plotovih«.

Ne da bi se spuščal v vzroke nastajanja teh »plotov« (nekako v času sedemdesetih let, najprej RD Lendava, potem tudi RD Ljutomer), h katerim so prispevali tudi člani vodstva oziroma predsedstva RD Murska Sobota prejšnjih mandatov, se bom — v najkrajši možni obliki in kolikor je meni znano — omejil le na prispevke in prizadevanja članov in vodstva RD Murska Sobota še trajajočega mandata v odsotnosti članov in vodstva RD Lendava, ki so sodelovali v »plotovih«, za sodelovanje, skupne obveze in odgovornost gospodarjenja s skupnimi vodami Pomurja, ki smo jih prevzeli s samoupravnim družbenim dogovorom od skupščin naših pomurskih občin.

V začetku tega mandata je na predlog predsedstva in sklepa skupščine RD Murska Sobota odstra-

njen od tega časa dolgoletni kamen (»plot«) sputike med lendavsko in soboško RD, ko smo iz katastra voda revirja RD Murska Sobota izločili vode »Bobri«, ki so po sklepu RZ Slovenije (iz časov okrajev) bile registrirane pod revir RD Murska Sobota in smo jih na ta način izločili v upravljanju matični RD Lendava.

S tem se ni še nič spremenilo. Nasprotno, kmalu za tem se prekinena ena od zadnjih medsebojnih povezav in ena od oblik sodelovanja: izmenjava ribolovnih dovolilnic za športni ribolov. Predsedstvo RD Lendava za ribolovno leto 1985/86 takšne ribolovne dovolilnice RD Murska Sobota vrne z obrazložitvijo, da jih niso uporabili (!!).

Prizadevanja članov in vodstva RD Murska Sobota se nadaljujejo. Na eni od prvih sej skupščine RZ Pomurja sedanjega mandata (prisotni tudi tovariš Š. Hari) sem kot delegat skupščine RD Murska Sobota posredoval sklep skupščin osnovnih emot in skupščine RD Murska Sobota, da člani in ribiški čuvaji naše družine naj ne preganjajo niti ne vlagajo prijav za ribiče sosednjih RD regije Pomurja, ki lovijo v vodah ribiškega revirja občine Murska Sobota.

V prid sodelovanja, gospodarje-

nja in varovanja zaupanih nam voda, na iniciativo ZRD Pomurja, smo obrambno-varnostni načrt, ki sem ga izdelal za matično RD Murska Sobota, pripravili tudi za vse RD Pomurja (gratis, seveda), ki so ga uporabile kot pripomoček za izdelavo lastnih načrtov. Po tem vprašanju smo se odzvali prošnji za sodelovanje tudi ribiškim družinam ptujske regije in jim posredovali naše izkušnje na skupnem posvetu, na katerem je bil prisoten tudi tovariš Š. Hari, in osnutke kot pripomoček.

Skupščina RD Murska Sobota pri sprejemanju gojitvenega programa in režima odlova rib na svojem revirju je poleg ostalega sprejela sklep, da člani RD regije Pomurja pri športnem ribolovu na jezeru Krašče, ki je določeno za turistični ribolov, lovijo po nižji ceni dnevnih ribolovnic od drugih ribičev. Poleg naštetih in še drugih pobud in iniciativ, ki jih zaradi prostora ni možno vse navajati, bom omenil le še eno. V začetku minulega leta je predsedstvo RD Murska Sobota v pisni obliki povabilo sosednje RD k dogovoru o skupnem vlaganju, gospodarjenju in režimu športnega ribolova na vodah Pomurja, predvsem kar zadeva reko Muro. Do danes ni odzvala! Izjema je RD Gornja Radgona, ki se ni zaprla »v plotove«. Sledile bodo podobne in nove iniciative, dokler nam gospodarjenje in varovanje vode, flore in faune regije Pomurja ne postanejo enotna in skupna skrb. Dober prijem! Nikola Belamarič

Robland SOZD Industriaimport
Belgija

NOVO

Obveščata cenjene kupce, da je razširila svoj zastopniški program. Iz konsignacijskega skladišča vam ponuja hobi program lesnoobdelovalnih strojev.

Kombinirani mizarški stroj ROBLAND K 26 — širina skobljanja 26 cm, 5 operacij. Kombinirani mizarški stroj ROBLAND K 31 — širina skobljanja 31 cm, 5 operacij

DOBAVA TAKOJ!

Nadomestni deli in servis so zagotovljeni v konsignacijskem skladišču Vrhnika, Kolodvorska 8.

Informacije: INDUSTRIAIMPORT, Gosposvetska 13. Ljubljana
Telefon: (061) 314 752

UTRJEVATI DOSEŽENO RAVEN USPOSABLJANJA

Letos poteka dvajset let delovanja teritorialne obrambe, enega od pomembnih dejavnikov v sistemu splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. V tem času je teritorialna obramba dosegla višen napredek v organiziranosti, usposabljanju in opremljanju enot in štabov ter postala prav ljudska vojska. Lanskoletno usposabljanje, kjer je bil dan poudarek bojni pripravljenosti, in ocena republiškega štaba teritorialne obrambe sta pokazala, da v Pomurju uspešno uresničujemo naloge iz srednjeročnega programa. Tako raven delovanja v pomurski teritorialni obrambi pa bi radi tudi obdržali.

Program letošnjega usposabljanja bo temeljil na obnavljanju in utrjevanju pridobljenega znanja. S pripadniki enot teritorialne obrambe želijo doseči večjo izurjenost, zlasti za partizansko borbena dejstvovanja, protioleptno in protidesantno borbo ter borbo proti specialnim silam.

Prav tako želijo pri usposabljanju uveljaviti sodobnejše oblike, ki so za pripadnike enot zanimive in privlačne. Posebno skrb bodo namenili načrtovanju in pripravi vaj, kajti zavedajo se, da lahko dajo samo dobre priprave zaželjene učinke. Sicer pa želijo pri letošnjem usposabljanju izboljšati organizacijo in odpraviti nekatere vrzeli pri izkoriščanju razpoložljivega časa. Te vrzeli

naj bi odpravili povsem v naslednjih treh letih, zato tudi skrajšujejo vaje in program intenzivirajo. Pri usposabljanju štabov in enot teritorialne obrambe se tudi usklajujejo z usposabljanjem pripadnikov narodne in civilne zaščite po krajevnih skupnostih, z enotami milice, rezervnimi vojaškimi starešinami in drugimi, da se vsebine ne bi ponavljale in bi dosegli boljše rezultate. Posebno skrb namenijo tudi strelsko-tehničnemu urjenju, kajti dober vojak je tisti, ki zna tudi dobro pomeriti.

Zato streljajo z avtomatsko puško na strelišču v Radvanju v Mariboru, letos pa bodo po dolgem času končno začeli urejati strelišče v Mačkovcih, da bi lahko tako opravili pripravljajna

streljanja doma. Tudi v prihodnje bodo v teritorialni obrambi v poveljstvih in štabih uveljavili skupinsko delo, kar naj bi prispevalo k čim hitrejšim odločitvam.

Ker bodo letos pripadnike teritorialne obrambe nekoliko manj klicali na vaje, bo dan večji poudarek individualnemu usposabljanju. Sicer pa letos načrtujejo, kar je tudi v skladu s srednjeročnim programom, da bodo z nekaterimi enotami izvajali osnovno,

štiri- do šestdnevno usposabljanje, z nekaterimi mobilizacijsko-takrične vaje, usposobljenost nekaterih enot pa bodo tudi preverjali. Kot nam je povedal namestnik komandanta PŠTO Murska Sobota, Edvard Mihačič, dvajsetletnega jubileja teritorialne obrambe ne bodo posebej proslavili. Pripravili bodo interne proslave, na katerih bodo teritorialcem, ki uspešno delajo deset, petnajst ali dvajset let, podelili priznanja in plakete.

Feri Maučec

21 let zapora

V nadaljevanju glavne obravnave pred senatom peterice temeljnega sodišča v M. Soboti je sodišče zaslilo priče in oškodovance, ki so jih na obravnavi 20. januarja predlagali obtoženi in tožilec. Javni tožilec, kot smo že poročali obtožuje Draga Erhatiča iz Juršinec, Janeza Ernejčiča iz Hlapovec in Stanišlava Medveda iz Ptuja več kaznivih dejanj velike tatvine in tihotapstva. Obtoženci so v Avstriji vlamljali v trgovine in kradli tehnične in druge predmete, jih tihotapili v Jugoslavijo in jih prodajali sami, ali v komisijskih trgovinah v Lendavi, Ljutomeru in Ptuju.

Oškodovanci opisali vlome in prepoznali predmete

Oškodovanci iz Avstrije so opisali, kako je bilo vlomljeno v njihove trgovine in kaj je bilo iz njih odnešeno. Lastnica prodajalne Neubauer-Kager iz Strassa je med veliko količino nakita in ur, ki so jo delavci UNZ zasegli med hišnimi preiskavami pri Zdenki Pučko, ki živi v izvenzakonski skupnosti z obtoženim Ernejčičem in Slavi Erhatič, ma-

teri obtoženega Draga Erhatiča, prepoznala predmete, ki so bili ukradeni pri njen v trgovini. Ostale priče, teh pa je bilo na glavni obravnavi 53, so v glavnem povedale kako so od obtoženih kupovale tehnične predmete.

Tožilec zahteva ostre kazni, obramba oprostitev

Po zaslišanju vseh prič in oškodovancev, je obramba obtoženih zahtevala naj sodišče pokliče minimalističnega izvedenca, ki naj ugotovi identičnost prstnih odtisov obtožencev s tistimi, ki jih je našla avstrijska policija. Senat je zavrnil to zahtevo, saj je po mnenju tožilca obtožnica sestavljena na temelju drugih številnih materialnih dokazov.

Tožilec je v svoji sklepni besedi nekoliko spremenil obtožnico, omilil nekatera kazniva dejanja, nekatera pa izpustil, na sojenju ni bilo moč ugotoviti, da bi obtoženci pri njih sodelovali. Tožilec je spremenil tudi vrednost ukradenega blaga ako, da le ta sedaj znaša okoli 180 milijonov dinarjev. Tožilec je obtožil Erhatiča za 10 kaznivih dejanj velike tatvine, Ernejčiča za devet in Medveda za 6 kaznivih dejanj velike tatvine, vse pa tudi za tihotapstva. Zahteval je, da jih sodišče spozna za krive in ostro obsodi. Zahteval je tudi, da se jim pripor podaljša.

Senat temeljnega sodišča v M. Soboti je spoznal, da so obtoženci krivi za kazniva dejanja za katera jih obtožuje tožilstvo in izrekel obsodbo.

Erhatič Drago je bil obsojen na 8 let zapora za veliko tatvino in tihotapstvo. Plačati bo moral še 200 tisoč dinarjev kazni, vrniti pa bo moral tudi 10 milijonov dinarjev, ki si jih je protipravno prisobil s kaznivimi dejanji.

Stanišlav Medved je kaznovan s 7. leti zapora, 200 tisoč dinarjev denarne kazni in 7 milijonov dinarjev pa bo moral vrniti, ker toliko znaša protipravna premoženjska korist. Janez Ernejčič je bil obsojen na 6 let zapora in 200 tisoč dinarjev kazni, moral pa bo vrniti še 13 milijonov dinarjev, ki si jih je s kaznivimi dejanji pridobil. Erhatič in Ernejčič pa bosta morala vrniti lastnici trgovin v Strassu v Avstriji še 154 tisoč avstrijskih šilingov, kolikor je vrednost ukradene zlatnine in drugih predmetov, ki jih niso našli. Sodišče je vsem podaljšalo pripor, obtoženci se lahko pritožijo na višje sodišče v Mariboru.

Jani D.

Izvršni odbor Aerokluba Murska Sobota po sklepu Izvršnega odbora Aerokluba razpisuje delovno mesto

UPRAVNIKA AEROKLUBA

MURSKA SOBOTA

- Pogoji:
- srednješolska izobrazba,
 - učitelj jadralnega ali motornega letenja.

Vsi kandidati naj pošljejo prijave do 1. marca 1988 na naslov: AEROKLUB Murska Sobota, p. p. 132

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST MURSKA SOBOTA

Na podlagi sklepa 11. seje Odbora za družbeno planiranje svobodno menjavo dela, pospeševanje inovacijske in raziskovalne dejavnosti, ki je bila, 9. 2. 1988, ter PRAVILNIKA o podeljevanju nagrad in družbenih priznanj za spodbujanje množične inventivne dejavnosti Občinske raziskovalne skupnosti M. Sobota

RAZPISUJE NAGRADE IN PRIZNANJA

za dosežke na področju inovacijske dejavnosti ter krožkarske dejavnosti na osnovnih šolah srednjega usmerjenega izobraževanja v letu 1987, in to

1. Novatorjem za inovacijske dosežke (izumi, modeli, vzorci, tehnične izboljšave, koristni predlogi itd.), podelijo se 3 nagrade, in sicer:
 1. nagrada v višini 300.000.— din.
 2. nagrada v višini 200.000.— din.
 3. nagrada v višini 100.000.— din.
 2. Animatorjem za organiziranje in populariziranje inventivne in raziskovalne dejavnosti, podeli se 1 nagrada v višini 100.000.— din.
 3. Za dosežke na znanstvenem področju za dela, ki obravnavajo probleme, ki se nanašajo na občino M. Sobota v celoti ali delno, in za znanstvene dosežke delavcev v ozdih, podeli se 1 nagrada v višini 400.000.— din.
 4. Za dosežke na področju naravoslovnih in tehničnih krožkov na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja, podelijo se:
 - 2 nagradi za dosežke mentorjem v višini 80.000.— din.
 - 2 knjižni nagradi krožkarski skupini ali najzaslužnejšim članom krožka v višini 40.000.— din.
- Prijave bo zbiral Občinska raziskovalna skupnost Murska Sobota, Titova 24.
Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave.

INVALIDSKA DELAVNICA

SOLIDARNOST

p. o. — MURSKA SOBOTA

Na podlagi 133. člena Statuta Invalidske delavnice Solidarnost in 10. seje z dne 1. 2. 1988 Delavski svet DO

RAZPISUJE:

dela in naloge za dobo 4 let

INDIVIDUALNI POSLOVODNI ORGAN:

Pogoji:

- šesta stopnja programa usmerjenega izobraževanje (pedagoške, pravne ali ekonomske smeri) in 5 let delovnih izkušenj,
- peta stopnja programa usmerjenega izobraževanja (pedagoške, pravne ali ekonomske smeri) in 10 let delovnih izkušenj,
- zaželjene izkušnje pri delu z invalidi na področju usposabljanja
- moralno-politična neoporečnost.

Pisne prošnje z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite na naslov: Invalidska delavnica Solidarnost, M. Sobota, Titova 5, v roku 15 dni od objave v časopisu. Kandidati bodo obveščeni o rezultatih izbora v 30 dneh od izteka roka za prijavo.

Mercator - Sloga

Delavski svet DO MERCATOR SLOGA, p. o., Gornja Radgona, Partizanska 16

razpisuje

prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili

1. VODJE GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEKTORJA (reelekcija)
2. POSLOVODJA II, PE MAJA, Radenci

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

pod št. 1.

- da je državljani SFRJ,
- da ima višjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri z najmanj 2 letoma delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri z najmanj 3 leti delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih delih in nalogah,
- da ni bil kaznovan za kaznivo dejanje, storjeno iz koristoljublja ali nemoralnih dejanj,
- da ima moralne in organizacijske sposobnosti.

pod št. 2

- da ima poslovodsko ali drugo srednjo šolo, ali poklicno trgovsko šolo z delovnimi izkušnjami nad 5 let,
- sposobnost vodenja poslovne enote in sposobnost komuniciranja s strankami.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let, po poteku te dobe pa je lahko ponovno izbran.

Kandidati naslovijo svoje prošnje z ustreznimi dokumenti v 15 dneh po razpisu na naslov: Razpisna komisija MERCATORJA SLOGE, p. o., Gornja Radgona, Partizanska c. 16. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka roka za prijavo.

Svet Krajevne skupnosti Beltinci razpisuje delovno mesto

tajnika

krajevnih skupnosti Beltinci.

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- srednja strokovna izobrazba,
- najmanj tri leta ustreznih delovnih izkušenj,
- poznavanje delovanja krajevne skupnosti,
- zaželjeno prebivališče v krajevni skupnosti,
- poskusno delo traja tri mesece

Kandidati naj pošljejo prošnje z dokazili v roku 8 dni po objavi na naslov: Krajevna skupnost Beltinci, Mladinska 2, 69231 Beltinci.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

ZALETEL SE JE V AVTOBUS

Vreme nam je še vedno zelo naklonjeno, na cestah pravzaprav ni ovir za promet, le tu in tam so začele nekatere ceste »cveteti«. V pustnih dnevih je znalo tudi pri nas biti veliko prometnih nezdod, letos pa jih ni in tega smo najbolj veseli. Vendar pa je bilo nekaj prometnih nezdod, ki na prvi pogled izgledajo kot pustne šale, vendar pa so v resnici nesreče, ki jih doživljajo vozniki zavoljo nepazljivosti.

Izsilil prednost

9. februarja popoldan se je zgodila prometna nezgoda na regionalni cesti v Borecih. Iz Ljutomeru proti Radencem se je peljal Janez Vogrinec iz Borecev. Ko je v Borecih pripeljal do stranske ceste je zavil v levo in izsilil prednost vozniku osebnega avtomobila Ranku Špermanu iz Žiškovec (Čakovec), ki je vozil naravnost. Pri trčenju se je Vogrinec hudo poškodoval in se zdravi v bolnišnici.

Tesno prehitevala

11. februarja se je zgodila prometna nezgoda v Črešnjevcih. Voznica kolesa z motorjem Vesna Pintarič iz Boračeve je pretesno prehitevala pešakinjo Marto

Hamler in Tatjano Petek iz Črešnjevca. Pintaričeva je zadela Hamlerjevo, jb zbila po cestišču in jo hudo telesno poškodovala. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Trčil v avtobus

13. februarja se je zgodila prometna nesreča v Murskih črncih. Bojan Flisar iz Murskih črnc je pripeljal s neprimerno hitrostjo v desni ovinek pri naselju Gradišče. V ovinku ga je zaneslo na levo, kjer je trčil v avtobus, ki ga je vozil Zvonko Vaupotič iz Parčnjaka. Flisar se je poškodoval in je poiskal pomoč v bolnišnici, škode pa je za 2,5 milijonov dinarjev.

Meso je zagorelo, streha tudi

9. februarja je zagorelo v prizidku stanovanjske hiše Štefana Kranjca v Murski Soboti v ulici Štefana Kuzmiča. Štefan je zakuril v posebej pripravljenem kurilšču z namenom, da bi prekadil meso. V prostoru je imel tudi premog in drva, na strehi, oziroma postrešju pa slamo, iz kurilšču je padla žerjavica, ki je zanetila požar, ki se je razširil tudi na ostrešje. Kljub temu da so gasilci takoj prišli, je za 1 milijon dinarjev škoda.

Zamikale so ga trsne cepljenje

Pomlad prihaja, pripraviti se bo potrebno na delo tudi v vinogradih. To je imel verjetno v mislih neznan storilec, ki je v noči od 8. na 9. februar vlomil v skladišče delovne organizacije Ljutomerčan v Nunski grabi. Ukradel je 613 trsnih cepljenk in 23 sadik sadnega drevja. Delovna organizacija je oškodovalec za skoraj milijon dinarjev.

Dopolnilo

V Vestniku smo 28. januarja objavili da je bil pridržan zaradi kršitve javnega reda in mira Milan Zver iz M. Sobote. Ker je občanov s tem imenom več, dopolnjujemo vest, da je povzročil kršitev javnega reda in mira Milan Zver roj. 1941 iz M. Sobote Štefana Kovača 30.

J. D.

ABC-POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVAL
Lendava o. sol. o.

ABC-POMURKA
KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVAL
TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA DOBROVNIK

RAZPISUJE

na podlagi sklepa zadržnega sveta TZO Kmetijska kooperacija Dobrovnik naslednja dela in naloge:

1. RAČUNOVODJA TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA DOBROVNIK

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske-financijske smeri
- delovne izkušnje: vsaj dve leti z višješolsko oz. vsaj tri leta s srednješolsko izobrazbo.

Mandat za razpisana dela in naloge traja štiri leta. Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: ABC-POMURKA, Kmetijska zadruga Lendava, Partizanska 5, 69220 Lendava.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po roku za zbiranje ponudb.

sobota

Sobota, komunalna, obrtna, vrtarska in tapetniška dejavnost, n. sol. o., Kopališka 2, Murska Sobota

Delavski svet delovne organizacije Sobota v skladu z določili statuta DO in 93. člena samoupravnega sporazuma o združitvi delovno organizacijo Sobota

razpisuje

dela in naloge

GLAVNEGA DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE za dobo štirih let.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko šolo ekonomske, gradbene ali druge smeri,
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj pri podobnih delih,
- da ima organizacijske sposobnosti.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh po objavi na naslov: Sobota, Kopališka 2, Murska Sobota, pod oznako »za razpisno komisijo«

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Radijski in televizijski spored od 19. do 25. februarja

PETEK SOBOTA NEDELJA PONEDELJEK TOREK SREDA ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — »Lepo je v naši domovini biti mlad.« mladinska oddaja, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža: Vneti reševalci križank, 17.20 — Strokovnjak odgovarja ..., 17.40 — Reklame—glasba, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00—16.00 (telefon: 21-232)	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Športna oddaja, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Iskanje—znanje—ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — V živo, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Išemo odgovore na vaša vprašanja, 18.30 — Glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Oddaja o kulturi, 17.30 — Glasba—reklame—glasba, 18.00 — Povejmo javno, 18.15 — Glasbena oddaja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 9.45—12.40 in 15.15—00.35 TELETEKST RTV LJUBLJANA, 10.00 Tednik, 11.00 Začetni znova, ameriški film, 15.30 Video strani, 15.45 Ponovitev tednika, 16.45 Grizli Adams, 3. del ameriške nanizanke, 17.10 ZOI 88 — olimpijski studio, 17.50 Naši olimpijci, dokumentarna oddaja, 19.01 Obzornik, 19.30 Tv dnevnik, 19.59 Zrcalo tedna, 20.20 J. Jakes: Sever in jug, 21. del ameriške nadaljevanke, 21.10 Zmagoslavje zahodne civilizacije, 6. del dokumentarne serije, 22.00 ZOI 88 — dnevni pregled, 22.35 Tv dnevnik, 22.50 Skanerji, kanadski film. Oddajniki II. TV mreže: 17.50 ZOI 88 — olimpijski studio, tek na 15 km (m), 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Festival Radenci 88: Zaključni koncert Big Bend (tudi za JRT 2), 21.00 Športni prenos, vključitev, 22.00 Samo bedaki in konji, angleška humoristična serija.	TV LJUBLJANA 8.25—12.50 in 15.10—01.15 TELETEKST RTV LJUBLJANA, 8.55 Radovedni Taček: Pismo, 9.05 Pamet je boljša kot žamet: Učenost v vrečkah, 9.15 F. Miličinski: Zvezdica zaspanka, ponovitev 1. dela, 10.00 Soba 405, 7. del serija tv Beograd, 10.30 Periskop, 11.30 Kalemegdanska razmišljanja, skupna oddaja tv Ljubljana in Madžarska tv, 12.35 Aktualno: V skupne naložbe na nov naka, 13.15 Jubilejna tv teka, ponovitev, 4. oddaja, 14.15 Video strani, 15.40 Igre, angleški film, 17.15 ZOI 88 — olimpijski studio, 17.55 Živalski svet: Kačji pastir, 18.20 Da ne bi bolelo: Abortus, 19.59 Naš utrip, 20.20 Kriz kraž, 21.00 M. Laurence: Vrnitev v paradiz, 17. del avstralske nadaljevanke, 22.00 ZOI 88 — olimpijski studio. Oddajniki II. TV mreže: 13.55 Kako biti skupaj, informativno-zabavna oddaja, 14.25 Odisej, češkoslovaški film za otroke, 15.55 Predstava za otroke, 17.55 ZOI 88 — olimpijski studio, 19.30 Tv dnevnik, 20.15 ZOI 88 — olimpijski studio, 20.45 Samo bedaki in konji, angleška humoristična serija, 21.15 Noč preplaha, ameriški film.	TV LJUBLJANA 8.55—23.30 Teletekst RTV Ljubljana, 9.10 Otroška matineja, 9.25 Živ žav, 10.20 Grizli Adams, ponovitev 3. dela ameriške nadaljevanke, 10.45 M. Laurence: Vrnitev v paradiz, ponovitev 17. dela avstralske nadaljevanke, 11.30 Domači ansambli: ansambel Vilija Petriča, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.40 Ciklus Billyja Wilderja: Sunset Boulevard, ameriški film, 15.25 Slovenci v zamejstvu, 16.00 Pregled z ZOI 88, 16.45 Kako zelena je bila moja dolina, 2. del ameriške nadaljevanke, 17.45 Ex libris, 19.15 TV dnevnik 20.15 M. Vitezovič: Vuk Karadžić, 16. — zadnji del nadaljevanke TV Beograd, 21.15 Zdravo, 22.45 Dnevni pregled z ZOI 88. Oddajniki II. TV mreže: 8.55 Poročila, 9.00 Oddaja za JLA in igrani film, 16.45 Rokomet — Metaloplastika: Dukla, prenos, 18.00 ZOI-tek na 4 x 5 km (ž), 19.30 Tv dnevnik, 20.05 ZOI — superveslesalom (m), 21.20 Igrani film, 22.50 L. van Beethoven: Hammerklavier Sonate, balet.	TV LJUBLJANA 9.45—12.15 in 15.50—01.15 teletekst RTV Ljubljana, mozaik, 10.00 Zrcalo tedna, 10.15 Naš utrip, 10.30 Igrani film, 16.05 Video strani, mozaik, ponovitev, 16.20 Zrcalo tedna, 16.35 Naš utrip, 16.50 Radovedni Taček: Klobuk, 17.05 Propagandna oddaja, 17.10 Dnevni pregled z ZOI, 17.45 Zlato jabolko in devet pavic, 1. del nadaljevanke TV Sarajevo, 18.15 Potopis, 18.45 Risanka, 18.55 Video strani, 19.00 Vreme, 19.01 Obzornik 19.13 Propagandna oddaja, 19.19 TV okno, 19.24 Zrno, 19.28 Propagandna oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.59 Propagandna oddaja, 20.05 J. Krantz: Mistratova hči, 8. del ameriške nadaljevanke, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 Aktualno, 21.50 Tv dnevnik, 22.05 ZOI — hokej	TV LJUBLJANA 9.45—11.25 in 15.35—22.45 Teletekst RTV Ljubljana, 10.00 TV mozaik — šolska TV, 15.50 Video strani, 16.05 Mozaik — šolska TV, ponovitev, 17.10 Dnevni pregled z ZOI, 17.50 Pamet je boljša kot žamet: Kako umijemo vodo, 18.00 Enajsta šola, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 20.05 I. Popovski: Vi ne poznate Martina, TV drama, 20.55 Osmi dan, oddaja o kulturi, 21.40 TV dnevnik, 22.00 Dnevni pregled z ZOI. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik, 17.30 Mali, veliki, otroška oddaja, 18.00 Izobraževalna oddaja, 18.40 Številke in črke, kviz, 19.00 Lestvica tujih, 20.00 Dp v hokeju, (slov. kom.)	TV LJUBLJANA 9.45—11.40 in 14.50—23.00 teletekst Rtv Ljubljana, 10.00 Tv drama, 11.00 Osmi dan, oddaja o kulturi, 15.05 Video strani, Mozaik, ponovitev, 15.20 Osmi dan, oddaja o kulturi, 16.05 Dnevni pregled z ZOI, 16.45 Zbis: H. Ch. Andersen: Mala morska deklica, 17.10 Cyrano de Bergerac, 1. del predstave za mladino, 17.30 Ex libris, 18.30 ZOI-Veslesalom (Ž), 1. tek, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Korzika-regionalni park, kratki film, 21.00 ZOI-velesalom (Ž), 2. tek, 22.00 Dnevni pregled z ZOI, 22.30 Tv dnevnik. Oddajniki II. TV mreže: 16.45 ZOI-umetnostno drsanje ples, 18.20 Ameriško plesno gledališče Alvin Alleya, 19.15 ZOI-hokej A2/B3 ali B1/A3 ali A1/B2, vključitev, 20.50 Svet na zaslonu, 21.30 Benetke, dokumentarni film, 22.30 PEP—košarka—Ortnez:Partizan, vključitev.	TV LJUBLJANA 9.45—12.30 in 14.45—00.25 Teletekst Rtv Ljubljana, 10.00 Mozaik—Šolska tv, 11.00 Igrani film, ponovitev, 15.00 Video strani, 15.15 Mozaik—Šolska tv, ponovitev, 16.15 Pod nogledom, 16.30 Dnevni pregled z ZOI, 17.00 Včasih tudi čaroma, 17.30 Pisma iz tv klobuka, 18.20 ZOI—velesalom (M), 1. tek, 20.05 Tednik, 21.15 ZOI—velesalom (M), 2. tek, 22.30 Tv dnevnik, 22.45 Dnevni pregled z ZOI, 23.10 Jubilejna tv teka. Oddajniki II. TV mreže: 17.00 Hokej A1/B2, A2/B3, A1/A3, (slov. kom.), 18.20 D. Milčinski: Zvezdica zaspanka, 2. del, 19.10 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Glasbeni ropot, 20.45 Dokumentarne iveri, 20.55 Po sledeh napredka, 21.40 Jazz na ekranu, 22.10 Samo bedaki in konji
TV ZAGREB 8.30 Izobraževalni program, 10.00 TV gledališče, 14.55 Izobraževalni program, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika Reke, 17.30 Otroški program, izobraževanje, 18.40 Številke in črke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Šefi, serijski film, 20.55 Kvizoteka, 23.50 Nočni program.	TV ZAGREB 9.00 Izbrano iz izobraževalnega programa, 10.30 Vesti, 13.45 Ponovitev nočnega programa, 16.00 Dallas, 17.20 Kapelski kresovi, 19.30 Dnevnik, 20.15 Srce zahoda, amer. film, 22.55 Nočni program.	TV ZAGREB 10.20 Vesti, 10.30 Nedeljsko dopoldne za otroke, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Srce, film, 17.15 Gussar, ameriški film, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vuk Karadžić, 21.00 Veliki Zigfeld, ameriški film, 22.50 Dan in noč.	TV ZAGREB 8.30 Vest, izobraževanje, 11.55 Zgodovina sveta, 14.55 Izobraževanje, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika Osijeka, 18.00 Po sledovih znanstvenih odkritij, 18.40 Številke in črke, 19.30 Dnevnik, 20.05 Bogatašinja, serijski film, 22.50 Dan in noč.	TV ZAGREB 8.30 Veliki, mali ..., 8.40 Izobraževalni program,	TV ZAGREB 8.30 Legende sveta (za otroke), 8.40 Izobraževanje, 9.00 Neumno dvorišče, 9.45 Portret plemkinje, 10.00 Tvoja izobraževalna oddaja, 12.30 Vesti, 14.55 Jugoslovanske planine, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika Siska, 17.30 Program za otroke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Fany in Aleksander, švedski film, 23.05 Dan in noč.	TV ZAGREB 9.00 Poročila, 9.05 Alf, zabavna serija, 10.00 Tv v šoli, 10.15 Tv v šoli: Rudarstvo v Avstriji, 10.30 Zgornjih deset tisoč, ameriški film, 12.15 Reportaže iz tujine, 16.30 Začarani glasovi, lutkovna igrca, 17.30 Strašilo v šoli, avstralska serija, 18.30 Hartovi, zabavna serija, 19.30 Čas v sliki 1, 20.15 Avstrija 1, dokumentarna serija, 6. del: Na poti v državljansko vojno, 21.45 Stotnik iz Kastilije, ameriški film. Avstrija 2 19.57 Calgary, 20.55 Calgary, 21.40 Zrcalne slike, 22.00 Čas v sliki 2, 22.22 Calgary, 1.00 Saskatchewan, ameriški western, 2.25 Calgary.
TV AVSTRIJA 10.30 Inšpektor Clouseau, angleški film (Peter Sellers), 12.15 Počasi, turisti! dokumentacija o potovanju v dežele v razvoju, 13.00 Arhitektura na razpotju: Hiše za vsakogar, 17.05 Calimero, serijska risanka, 17.30 Okoli sveta, 18.30 Hartovi, zabavna serija, 19.30 Čas v sliki 1, 20.15 XY nerešeni akti, kriminalna policija prosi za pomoč, 22.05 Dežela tisočih pustolovščin, ameriški film, 0.00 Aktualnosti, 0.05 Šampanjski morilec, francoski film. Avstrija 2 6.00 do 9.00 Calgary, pregled, 16.00 Spored po željah, 17.30 Calgary, 19.00 Čas v sliki 1, 19.30 Calgary: Sankanje dvosedlov, smučarski tek na 15 kilometrov, 19.57 Calgary: Smuk za ženske (kombinacija), 20.45 Diagnoza: Težave z želodcem in črevesjem, 21.30 Pogledi od strani, 21.55 Calgary: Hokej Avstrija—ČSSR in ZSSR—ZR Nemčija, nato olimpijski studio.	TV AVSTRIJA 13.00 Arhitektura na razpotju: Mesta v Teksasu, 14.20 Dekle in brusač, francoski č/b film (Fernandel), 17.05 Čudežna dežela glasbe, 17.30 Pet prijateljev, začetek mladinske serije v 26 delih, 18.00 Mi, 18.30 Veselo v soboto (Peter Frohlich), 19.00 Čas v sliki 1, 20.15 Prigode grofa Bobija, avstralska filmska komedija (Peter Alexander, Vivi Bach), 21.55 Brockov zadnji primer, ameriški film (Richard Widmark), 23.30 Yes, minister, britanska satira, 0.00 Cepci med seboj, ameriški film (Robert Foxworth, Paula Prentiss).	TV AVSTRIJA 12.30 Credo, vera kristjanov: Stvarjenje sveta, 13.55 Nordijski živalski svet, 14.20 Zadeva s kuncem, češki film, 16.00 Muppet Babies, serijska risanka, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Mladinski magazin, 18.25 Pogled in zadeni, 18.30 Velika deseterica, parada uspešnic, 20.15 Zgornjih deset tisoč, ameriški film, 1956, 22.00 Spektrum, 0.25 Chicago 1930, č/b kriminalna serija. Avstrija 2 9.00 Calgary: Pregled, 16.00 Vabilo na ples, ameriški baletni film, 17.30 Podoba Avstrije, 18.00 Calgary, 18.25 Pogled in zadeni, 18.30 Calgary, 19.00 Čas v sliki 1, 19.30 Calgary, 20.12 Calgary.	TV AVSTRIJA 12.05 Zakaj sem plašen, risanka, 12.15 Diagnoza: Težave z želodcem in črevesjem, 16.30 Am dam des: Hoja, 17.05 Trije mušketirji, serija risank, 17.30 Male pustolovščine, kanadska serija, 18.00 Podoba Avstrije (Dunaj), 18.30 Hartovi, zabavna serija, 19.30 Čas v sliki 1, 20.15 Prigode Sherlocka Holmesa, detektivska zgodba, 21.08 Mojstrsko kuhanje, 21.15 Mike Hammer, detektivska serija, 22.00 Vrtnice iz Danzinga, italijanski film, 23.25 Podelitev Zlate kamere.	TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 Podoba Avstrije (Stajerska), 9.30 Tv v šoli, 10.15 Tv v šoli: Poleti v vesolje, 10.30 Zadeva s kuncem, češki film, 12.15 Življenje na ledeniku, 16.30 Am dam des: Tek, 18.00 Alf, zabavna serija, 19.30 Čas v sliki 1, 20.15 Hopla, oddaja o spodsrljajih na filmu in televiziji, 21.00 Pogled in zadeni, 21.07 Ellis Island, serija o ameriških priseljencih, 22.22 Tisoč oči doktorja Mabuseja, nemški č/b film 0.10 High Chaparral, serijski western. Avstrija 2 6.00 do 9.00 Calgary, 17.00 Tv v šoli, 18.00 Podoba Avstrije, 18.30 Calgary, 19.00 Čas v sliki 1, 19.30 Calgary, 21.07 Reportaže iz tujine, 21.55 Pogled od strani, 22.00 Čas v sliki 2, 22.22 Calgary.	TV AVSTRIJA 9.05 Šolska TV, 10.00 Delta, pon, 10.30 Panorama, pon, 11.15 Telovadba za invalide, 16.25 Spored za 3 dni, 16.30 Utica, 17.00 Poklicna posvetovalnica, 17.40 Jezikovne uganke, 18.40 Nils Holgersson, risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Klinika, 8. del nemške serije, 20.50 Studio '88, kulturni TV tednik, 21.35 Lepi madžarski plesi, 21.40 Naša družba in morala, 22.25 Videoklipi, 22.55 TV dnevnik.	TV AVSTRIJA 9.05 TV doktor, zdravniški nasveti, 9.15 Bodi spreten v ljubezni, pon, spevlogre, 17.00 Domače gledalce, 18.10 Telesport, 18.30 To je vaš dan: Kulturna kronika, 19.15 Zrebanje lota, 19.30 Tv dnevnik, 20.15 Sosedje, 22. nadaljevanje TV romana, 21.45 Ozadje vesti, pogledi in mnenja o javnih zadevah, 21.25 Sokoljev maščevanje, angleški film, 23.10 TV dnevnik.
TV MADŽARSKA 8.05 Naš ekran, 8.35 Za cecibane, 9.00 Za otroke, 10.10 Plava tura, pon, 11.00 Zimska olimpijada, 14.35 Pesem doni, 14.55 Zgodbe iz stopnice, 2. den nemške serije, 15.50 Kozegfalva, 16.25 Zooji leta 2000, 17.00 Dnevnik, 17.30 Pravni primeri, 18.15 Način življenja, 18.50 Tom in Jerry, 20.05 Če bomo odprli usta, humoristična serija, 21.20 Imejte radi Emilijo Odor, madžarski film, 22.35 Sammy Davis show, 23.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Spored za otroke, 10.00 Glasbeni butik, 10.50 TV kviz, 11.00 Zimska olimpijada, 14.00 Spored Roberta Rátönyja, 14.35 Družinska nedelja, 15.55 Koruznjaki, 16.25 Srečno, kviz, 17.10 Delta, znanstveni poročevalci, 17.45 Oglejmo si skupaj, 18.25 Pravljice, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.10 American Graffiti, ameriški film, 21.55 Radnotijev dnevnik 1938—1943, 22.55 Poročila.	TV MADŽARSKA 10.00 Hokej: Poljska:Švica: Calgary, Slalom: ženske — prvi in drugi tek; Calgary, Biathlon — Calgary, 15.00 Rugby: Gales—Škotska — 5. del — posnetek, 16.30 Umetnostno drsanje — moški posamezno — Calgary, 18.00 Teki na smučeh 4 x 5 km — ženske — prenos — Calgary, 19.30 Komentar iz studija — olimpijada, 20.15 Super veslesalom — moški — prenos — Calgary, 21.30 Hokej: ČSSR:SSSR — prenos — Calgary, 24.00 Bob: dvojice 2, in 3, vožnja — posnetek — Calgary.	TV MADŽARSKA 17.20 Poročila, 17.25 Obrambna moč, dokumentarni film od dnevu Sovjetske armade, 18.05 TV telovadba, 18.10 Večerna pravljica, 18.30 TV dnevnik, 19.10 Dvorak: Slovanski plesi št. 1, 19.15 Zimska olimpijada, prenos, 22.40 Smo dobro, kabarete (Janos Voga in Tamas Turnovszky), 23.10 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 13.00 Odprta meja, 13.10 Tv novice, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Hockey: ZDA:Norveška — posnetek — Calgary, 15.00 Rugby: Francija:Irška — pokal 5. del — prenos, 16.30 Košarka: ameriško prvenstvo NBA, 18.00 Bob: dvojice 1, in druga vožnja — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Hockey: Finska:Švedska — prenos — Calgary, 21.30 Smučarski skoki: 90 m — prenos — Calgary, Hokej: Finska:Švedska — prenos — Calgary.	TV MADŽARSKA 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV MADŽARSKA 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Hockey: A1 : B2 — prenos — Calgary, 19.30 Hockey: A1:B2 — ponovitev — Calgary, 21.00 TVD stičišče, 21.15 Veslesalom: moški II. tek — prenos — Calgary, 22.15 Teki na smučeh: 20 km — ženske — posnetek — Calgary, 24.00 Hockey: A4 : B4 — posnetek — Calgary.
TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Calgary, 20.00 Smuk — ženske — prenos, 20.30 TVD stičišče, 20.45 Boks: Tysin:Holmes — svetovno prvenstvo, 21.30 Sankanje: pari I, in 2, vožnja — posnetek — Calgary, 22.00 Hockey: Nemčija:SSSR — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.	TV KOPER 13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

ljubljska banka
Pomurska banka Murska Sobota

Švedska:Kanada, vključitev, 00.30 Dnevni pregled z ZOI, 01.00 Video strani.
Oddajniki II. TV mreže:
17.10 Tv dnevnik, 17.30 Otroška oddaja, 17.45 ZOI — tek na 4 x 10 km (m), (slov. kom.), 19.20 ZOI — superveslesalom (ž), (slov. kom.), 20.30 Umetniški večer — Shakespeare na TV: Vihar.

8.25 Vesti, 8.30 Serija za otroke, 8.50 Izobraževalni program, 10.50 Kaj bi bilo, če bi bilo, 16.00 Dober dan, 17.10 Kronika Bjelovara in Varaždina, 17.30 Otroški program, 18.40 Številke in črke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dom Bergmanovih, draga, 21.15 Sever in Jug, film, 23.05 Noči in dan.

12.05 Zakaj sem plašen, risanka, 12.15 Diagnoza: Težave z želodcem in črevesjem, 16.30 Am dam des: Hoja, 17.05 Trije mušketirji, serija risank, 17.30 Male pustolovščine, kanadska serija, 18.00 Podoba Avstrije (Dunaj), 18.30 Hartovi, zabavna serija, 19.30 Čas v sliki 1, 20.15 Prigode Sherlocka Holmesa, detektivska zgodba, 21.08 Mojstrsko kuhanje, 21.15 Mike Hammer, detektivska serija, 22.00 Vrtnice iz Danzinga, italijanski film, 23.25 Podelitev Zlate kamere.

9.05 Šolska TV, 10.00 Delta, pon, 10.30 Panorama, pon, 11.15 Telovadba za invalide, 16.25 Spored za 3 dni, 16.30 Utica, 17.00 Poklicna posvetovalnica, 17.40 Jezikovne uganke, 18.40 Nils Holgersson, risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 Klinika, 8. del nemške serije, 20.50 Studio '88, kulturni TV tednik, 21.35 Lepi madžarski plesi, 21.40 Naša družba in morala, 22.25 Videoklipi, 22.55 TV dnevnik.

9.05 Macbeth, pon, angleškega TV filma, 16.20 Dodatek k učnemu gradivu, 17.05 Dekleta — dečki, 17.45 Festival MIDEM, Cannes, 18.25 Za boljši jezik, 18.50 Cim cim, literarne uganke za otroke, Mikszath, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Naše stoletje, dokumentarna serija, 21.25 Umetnina tedna, J. Norman: Ljudje in konji, 21.30 Velika goljufija z zlatom, avstralski TV film, 23.10 TV dnevnik.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13.45 Sport, 16.15 Umetnostno drsanje: plesni pari — posnetek — Calgary, 18.15 Veslesalom: ženske — 1. tek — prenos — Calgary, 19.15 Hockey: A2 : B3 — prenos — Calgary, 20.45 TVD stičišče, 21.00 Veslesalom: ženske — 11. tek — prenos — Calgary, 22.00 Hockey: B1:a3 — prenos — Calgary.

13.00 Odprta meja, 13.15 Pregled olimpijade, 13

JAGNEOV LES ZA OSTREŠJE (4 m²), prodam. Naslov v upravi lista. M-2357

PANONIJA BECKER ZA KORUZO, OLTOV PLUG, 10-colni, italijansko kosilnico, prikolicico za prevoz živine in prikolicico za avto prodam. Hribar, Konjšiče 9, p. Apače. M-2413

ZASTAVO 750, registrirano, prodam. Telefon: 22 790. M-2415

KOMBAJN KLAS EVROPA prodam. Telefon: 78 026. M-2416

PRENOSNI VIDEOREKORDER ORION prodam. Telefon: 21 907. M-2419

MOTOR ZA KOMBAJN 780 in ohišje menjalnika IMT 560, novo, prodam. Naslov v upravi lista. M-2421

PRALNI STROJ KONČAR prodam. Hohljaj, Murska Sobota, Stara ulica 1. M-2421

PREDSETVENIK, širina 180 cm, in dvobrazdni plug slavonac, 12-colni, in klinasto brano, 3-vrstno, prodam. Telefon: 87 445. M-2422

ZETOR 25, s koso, in OPEL REKORD prodam. Satahovič 16, telefon zvečer: 26 262. M-2429

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in televizor iskra, črno-beli, prodam. Gomboc, Cankova 85 ali telefon: 76 660. M-2430

JBL GLASBENE SKRINJE, 150 W, originalne, 2 kosa v kaza digital delay (elektronski eho), nov, idealen za objavo in studio, AKG mikrofoni D 320 B, prodam. Vprašati pri Ivanu Bogdanu, Trupkovec 2, 42312 Štrigova. M-2431

BALIRANO SENO, večjo količino, in bučno olje, prodam. Korovci 1 a. M-2432

OPEL REKORD 1700, letnik 1973, odlično ohranjen, garažiran, prodam. Telefon: (069) 81 538. M-PO

KOMBAJN ZMAJ 780 in FERGUSON 335, de lux, prodam. Cezanjčevci 17 a. IN-18078

MODEL ZA IZDELAVO VINOGRADNIŠKIH STEBROV (60 kosov), prodam. Franc Belovič, Gomila 25, p. Kog, telefon: (062) 716 150. IN-18079

OKNA (trojna) in vrata (8 kosov), nova, prodam. Krapje 19 a. IN-18076

BAS OJAČEVALEC MARSCHALL in bas kitaro hohner, sistem STEINBERGER, vse malo rabljeno, prodam. Telefon: 81 222. IN-18074

RENAULT 12, z dobrim motorjem (tudi za dele), prodam. Krog, Murska 104. M-2470

TRAKTOR IMT 533, s koso, letnik (december) 1978, s 1200 delovnimi urami, prodam. Rakičan, Zvezna 15. M-2471

CISTERNO, 3000 l, za kurilno olje, in varilni aparat, 250 amp., nov in varilno garnituro, avtogensko, prodam. Murska Sobota, Kidričeva 31. M-2472

VISO 11 R, staro dve leti, prevoženih 11.000 km, nujno prodam. Telefon: (069) 87 485. M-2473

TRAKTOR STEYR, 28 KS, s plugi, prodam. Trnje 26. M-2435

ALUMINIJAST SOD za gnojnico, 1200 l, na gumijastih kolesih, prodam. Franc Banfi, Moščanci 71. M-2436

ZAPOROŽEC, obnovljen in registriran do oktobra 1988, ugodno prodam. Herman, Okoslavci 46, p. Videm ob Ščavnici. M-2437

ŽENSKA OBLAČILA, velikost 42, 44, poceni prodam. Naslov v upravi lista. M-2439

POZOR!

Razprodaja rabljenih miz in stolov po zelo ugodni ceni. Gostilna Šinjor, Martjanci 32, telefon: 72-008. M-

TELEVIZOR, črno-beli, star tri leta, prodam za 15 SM. Informacije po telefonu: 79 095, popoldne. M-2441

WARTBURG, dobro ohranjen, prodam. Telefon: 46 378. M-2442

CIRKULARKO za drva prodam. Veščica 61. M-2443

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI novi in rabljeni za motor in pločevino

AUTO REČEK, WINDSCHMIDTNIHOF tel.: 9943 3156 2269

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Luthar, Murska Sobota, Gregorčičeva 55, blok-M-2444

GÖZD V DOMANJŠEVCIH prodam. Telefon: 26 070. M-2446

MOPEL BT 59 prodam. Informacije: 25 409. M-2447

NJIJO V VASI FOKOVCI, 74 arov, primerno za vinograd, južna lega, ob asfaltni cesti, prodam. Informacije v petek, soboto in nedeljo: Fokovci 15. M-2448

TRAKTORSKO ŽAGO s pogonskim jermenom in jermenico prodam. Srednja Bistrica 74. M-2450

SENO in otavo ter slamo v balah prodam. Černelavci, Gorička 74, telefon: 24 986. M-2451

RACUNALNIK COMMODORE 64, dve igralni palici, in programe prodam. Brezovci 1 a. M-2452

MOPEL AVTOMATIK A 3 ML prodam. Telefon: 25 276. M-2453

HLADILNIK, malo rabljen, prodam. Moravske Toplice, Dolga ul. 86. M-2455

PLUGE, 8-colske, prodam. Bogojina 91. M-2456

ZASTAVO 101 in PZ 125 prodam. Telefon po 16. uri: 24 957. M-2457

generalna popravila vseh znamk zamrzovalnikov in hladilnikov

IZOLACIJE SERVIS & CO PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ pri železniški postaji HAJDINA

Naročila lahko oddate po telefonu 062/771-637

ŽITNI KOMBAJN ZMAJ UNIVERZAL prodam. Gančani 6, p. Beltinci. M-2458

KAVČ IN DVA FOTELJA ter štedilnik (2 plin, 4 električni) prodam. Tiba-ut, telefon: 22 061. M-2459

PRIKOLICO ZA AVTO prodam. Cena po dogovoru. Informacije ob delavnikih od 6. do 14. ure po telefonu: 81 346 ali na naslovu: Franc Jesenič, Stara cesta 14, Ljutomer. IN-18024

SENO prodam. Števanec, Tropovci, Kolesarska 12. M-2463

BMW 1802, letnik 1973, oranžne barve, dobro ohranjen, prodam. Telefon po 17. uri: (069) 72 545. M-2464

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO prodam. Murska Sobota, Cankarjevo 24. M-2465

KRZNEO JOPO, kitajska lisica, temnejša, št. 38--40, prodam. Telefon: 23 606. M-2466

GRADBENO PARCELO V MURSKI SOBOTO prodam. Naslov v upravi lista. M-2467

TRAKTOR IMT 533 in elektromotor ugodno prodam. Nedelica 72. M-2468

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ ELIND, 3,5 KW, in zamrzovalno skrinjo LTH, 380 l, prodam. Telefon: 25 341. M-2469

VINOGRAD NA BRAJDAH V ČENTIBI, 22 arov, in klet prodam. Kapca 85. LE-13276

R 4, letnik 1986, prodam. Černelavci, Gederovska 18, ali telefon: 22 751. M-2498

POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam. Informacije v soboto in nedeljo, po telefonu: 78 018. M-2499

SENO prodam. Petanjci 60. M-2474

KRAVO po izbiri prodam. Kruplinski 90, p. Grad. M-2476

TRAKTOR ZETOR prodam. Franc Rezonja, Lipa 24. M-2477

DVOSED IN TROSED prodam. Telefon: 22 636. M-2478

MOPEL V 14 in mikrofoni FBT prodam. Žižki 61, p. Črenšovci. M-2479

TELEVIZOR, barvni, prodam. Kovač, Selo 89. M-2480

ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. Cigut, Murska Sobota, Arh. Novaka 19. M-2481

TRAKTOR FERGUSON IMT 540 prodam. Frida Holsedl, Kramarovič 8, p. Rogasovič. M-2482

OBRAČALNIK PANONIJA, plug IMT, 12-colni, in koso na tritočkovni priklop prodam. Telefon: 78 638. M-2483

SVINJSKO MAST, seno, 300 m³ borove plohe, 5 cm, prodam. Ženavje 43, p. Petrovci. M-2475

ZASTAVO 101 nujno prodam za 250 SM. Drakovci 16, p. Bučkovič. M-2484

BARVNI TELEVIZOR GORENJE z daljinskim upravljalnikom, in hladilnik Gorenje, ugodno prodam. Murska Sobota, Cankarjevo naselje 13, telefon: (069) 24 044. M-2485

GRADITELJI!

Potrebujete leseno vrtno ali balkonsko ograjo?

Izdelavo in montažo vam nudi LIG, izdelovanje preprostih drobnih lesenih predmetov.

Na razpolago je več različnih vzorcev, upoštevali pa bomo tudi vaše želje in ideje.

Elemente ograje izdelamo tudi iz vašega lesa, sicer pa zagotavljamo kakovostno gorenjsko smreko.

OLGA FLISAR

Krog, Brodarska 43 p. Murska Sobota, telefon: 22-118.

HRASTOV LES, 5 cm, prodam. Milan Časar, Markovci 52, p. Šalovci. M-2487

SKODO 1100 prodam. Štefko, Ivančič 33, p. Bogojina. M-2489

BARVNI TELEVIZOR NIS prodam. Jug, Murska Sobota, Stara 1. M-2491

LADO 1500, letnik 1981, prevoženih 36.000 km, prodam. Odranci 87 a, p. Črenšovci, po 15. uri. M-2493

Kupim

SADILNIK ZA KROMPIR, dvoredni, rabljen, kupim. Banko, Noršinci 43, ali telefon: 48-285. M-2331

JERMIENICO ZA TRAKTOR ŠTORF 404 kupim. Jancz Cifer, Ivanovci št. 42, p. Fokovci, M-OP

GRADBENO PARCELO v okolici Radencec ali Vidma ob Ščavnici kupim. Pisne ponudbe pošljite na upravo lista. M-2354

LES ZA OSTREŠJE kupim. Trstenjak, Turjanski Vrh 5, Radenci. M-12968

DVOREDNI OLTOV SADILNIK ZA KORUZO kupim. Telefon: 77-205. M-2424

JUGO, STAR eno do tri leta, kupim. Telefon: 71-745. M-2427

MZ ETZ 250, novega ali malo voženega, po možnosti dodatno opremljenega in z diskom, kupim. Grah, Grad 132. M-2433

KV SLIKOPLESKARJA sprejem takoj v redno delovno razmerje. Franc Dvanajščak, Radomerje 25 a, p. Ljutomer. IN-18053

VARSTVO ZA 6-letno deklico ob popoldnevih (vsak drugi teden), iščem. Naslov v upravi lista, telefon: 25-369. M-2363

SLUŽBO V LJUBLJANI ZAMEJNAM ZA SLUŽBO V MURSKI SOBOTO (delam v bančnem poslovanju z znanjem strojepisja). Odstopim garsonjero. Informacije na upravi lista. M-2409.

IZLETNIŠKA TOČKA

PICERIJA—RIBE—GRIL

LOVSKI DOM

CANKOVA

IZLETNIŠKA TOČKA

GRADBENO PARCELO V MURSKI SOBOTO kupim. Telefon: 24-079. M-JU

NATANČNO IN ZANESLJIVO ŽENSKO za čiščenje stanovanja 1-krat tedensko iščem. Telefon: 21-945. M-2393

IŠČEM SOFINANCERJA! Če želite del svojih prihrankov vložiti v obetajočo gostinsko dejavnost oziroma lokal tipa KAVABAR-DISKOTEKA, v bližini Murske Sobotice, se oglasite na upravi lista. Samo resne ponudbe pod: VELIK EFEKT.

Razno

VDOVEC, upokojenec, s poklicem, star 59 let, srednje postave, z nekaj zemlje, želi spoznati dobrosrčno žensko, staro od 48. do 54 let, Ponudbe na upravi lista pod ČAKAM TE NA DEZELI. M-2362

Sobe

SOBO V LJUTOMERU išče zaposleno dekle. Telefon popoldne: 81-098. IN-18061

STANOVANJE V MURSKI SOBOTO ALI BELTINCIH, za eno osebo, iščem. Naslov v upravi lista. M-2411

V najem dam enosobno stanovanje z vrtom, sadnim drevjem, v bližini Ljutomer. Najemnina za dve leti vnaprej — 200 SM. Tel.: (068) 33-495. M-2454

Zaposlitve

VARSTVO ZA 11-mesečno deklico iščem. Ponudbe po telefonu: 21-978. M-2462

VARSTVO ZA DVA OTROKA, dvoizmensko, iščem. Telefon: 23-592. M-2426

Zakaj si morala umreti, ko pa s teboj je bilo lepo živeti? Odkar utihnil je tvoj glas, žalost, bolečina domujeta pri nas.

V SPOMIN

2. marca je minilo leto, polno žalosti, odkar je za vedno ugasnilo srce naše drage žene, mame in stare mame

Ide Merklin

iz Bodonec

Hvala vsem, ki se je spominjate in stojite ob njenem preranem grobu.

ŽALUJOČI: mož in sin z družino

ZAHVALA

Po hujši bolezni nas je v 57. letu starosti zapustil naš dragi brat

Janez Sapač

iz Gederovec

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremljali v tako velikem številu na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku krajevnih skupnosti za poslovilne besede pri grobnici.

ŽALUJOČA BRAT IN SESTRA

Odšel pred letom tiho si od nas, zapustil dom, družino, ki tako rad si jo imel.

V SPOMIN

16. februarja je minilo leto dni, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, dedi in brat

Jože Prkič

Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

VSI NJEGOVI

Noč zimska te je vzela, tiho si odšel od nas, pa čeprav v hladnem grobu spiš, med nami živ si, kot si bil, saj vsa dobrota in ljubezen z nami si delil.

ZAHVALA

V žalostnih dneh, ko še ne moremo dojeti, da je v 27. letu starosti, tiho, mirno in brez slovesa zatisnil svoje trudne oči naš dragi sin, brat in stric

Mirko Völgyi

iz Doigovaških Goric

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu.

Še enkrat hvala vsem, ki ste nam v dneh žalosti kakorkoli pomagali.

Dolg, Gorice, 29. januarja 1988

ŽALUJOČI: oče, mama, brat, in sestra z družino

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 79. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat in stric

Leopold Vidonja

iz Gančan

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovali vence in šopke, nam izrekli sožalje ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI: žena Marta, sinova Franc in Jože z družinama, hčerke Roza, Marija, Ančka in Darinka z družinami.

Smrt se izlila je v blede obličje pogled je zaplaval v neznanj pokoj, ni več trpljenja ne bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj. (S. Gregorčič)

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga teta in sestra

Ana Gornjec

iz Turnišča

Ob žalostni izgubi drage tete se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, prijateljem, sosedom in sovaščanom, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje in za svete maše.

Posebna zahvala g. kaplanu za lep pogrebni obred, govornici KS za ganljive besede ter pevcem in pevčkam za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: vsi njeni

Tiho in mirno ste zaspali,
v hipu smo ostali sami,
le spomin na vas bo z nami,
hvala vam za vse, kar ste nam dali.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Franc Janič

iz Murske Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali vence in šopke ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Franciška, hčerka Cvetka z družino in drugo sorodstvo

VSEM, KI STE JO POZNALI, SPOROČAMO
ŽALOSTNO VEST, DA SMO 9. FEBRUARJA
1988 POKOPALI

Elzo Hari

roj. Stepihar

upokojeno učiteljico
iz M. SOBOTE

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

Štefana Šiftarja

iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter prispevke v dobrotelne namene.

Posebej se zahvaljujemo g. župniku za lep pogrebni obred, govorniku za ganljive poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

16. februarja je minilo 10 let, odkar nas je nepričakovano za vedno zapustil naš dragi mož in skrbni oče

Štefan Erjavec

iz Lipovec

Kruta usoda te je iztrgala izmed nas, ko si bil še poln moči in življenjskih ciljev. Praznina za teboj je boleča, a spomin nate bo še živel, dokler bomo živeli mi, ki smo te imeli tako radi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

NEUTOLAŽLJIVI VSI TVOJI

ZAHVALA

Nepričakovano in tragično je v 46. letu starosti končal svojo življenjsko pot

Ignac Poredoš

kmet
iz Ižakovec 60

Svojo bolečino in žalovanje za njim združujemo z zahvalo vsem, ki ste skupaj z nami obstopili njegovo krsto in ga spremljali k večnemu počitku. Iskrena hvala vsem, ki ste izrekli svoje sožalje, darovali vence in v dobre namene ter lajšali našo bolečino.

Posebna zahvala domačemu župniku za tolažilne besede, vsem duhovnikom soboške in lendavske dekanije, govorniku KS za sočutne besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke, vsem predstavnikom delovnih kolektivov, sošolcem 5 a in 7 c OS Beltinci in vsem dobrim sosedom za vso pomoč.

Žalujoči: žena s tremi otroki, oče, mama, sedem bratov in štiri sestre

Noč zimska te je vzela,
tiho si odšel od nas,
pa čeprav v hladnem grobu spiš,
med nami živ si, kot si bil,
saj vso dobroto in ljubezen
si za nas izlil.

V SPOMIN

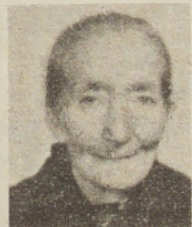
6. februarja je minilo pet žalostnih let, odkar je odšel od nas naš dragi mož, oče in dedi

Mihael Gomboc

iz M. Sobote

Objubljamo ti, da boš živel z nami, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, postojite ob njegovem grobu in mu prižigate sveče.

VSI TVOJI

ZAHVALA

Po dolgotrajni in težki bolezni nas je v 71. letu za vedno zapustila naša draga žena, mama, tašča in babica

Ana Toplak

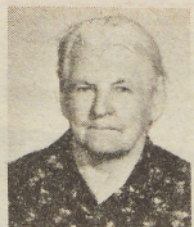
roj. Koren
iz Renkovec

Iskreno se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Beltinci, posebno dr. Zdravcu za lajšanje bolečin in pomoč med njeno boleznijo. Hvala tudi vsem sosedom, botrini, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala delovnemu kolektivu Planika Turnišče, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku, tov. Ferčaku, za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Ivan, hčerka Veronika z možem Alojzom, vnukinja Zalika in drugo sorodstvo

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.

Draga mama, zlata mama,
ti v grobu mirno, tiho spiš,
a v srcu našem večno ti živiš.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je v 82. letu starosti zapustila nenadomestljiva draga žena, mama, stara mama in sestra

Ana Kučan

roj. Kličko
iz M. Sobote

Iskreno in globoko se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu MI, oddelkoma pakirnico in skladišče gotovih izdelkov.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, hčerka Marija in sin Feri z družinama, sestra Barica in Mica z družinama, brat Jožek in drugo sorodstvo

Ko si zadnjič stisnil nam roko,
slutili nismo, da je to slovo.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Ludvik Čahuk

iz Križevce v Prekmurju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in šopke ter ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS tov. Hariju za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Karolina, hčerka Emilija z družino in drugo sorodstvo

Bolečino da se skriti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le dragega moža, očeta in dedka
nam nihče ne more več vrniti.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 77. letu starosti zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Franc Kos

s Krajne

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter v dobre namene, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala medicinskemu osebju internega oddelka, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem, govorniku za poslovilne besede in vsem gasilcem.

Žalujoči: žena Irma, sin Franc z ženo Heleno, vnuk Franc z ženo in sinom, vnukinja Klavdija ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je komaj v 53. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, omica, sestra in sorodnica

Ivanka Kamničar

roj. Benko
iz Jurija

Ceprav si tiho in skromno, kot si živela, odšla tja, kjer ni več trpljenja, ne bolečin, le mir večni mir, si v naših srcih. Ne priključite se nazaj ne solze ne bridka bolečina naših src. Utihnil je tvoj glas in obstalo je tvoje ljubeče srce.

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše najdražje se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, nam pisno ali ustno izrekli sožalje, ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ji darovali vence, šopke in cvetje, g. župniku za pogrebni obred in tolažilne besede, pevcem za odpete žalostinke, dr. Peričevi in osebju internega oddelka bolnišnice v M. Soboti za vsestransko pomoč in predstavniku KS Rogošci za govor ob odprtem grobu. Posebna zahvala vaščanom vasi Jurij za vsestransko in nesebično pomoč.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Jurij, 4. januarja 1988

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI NEIZMERNO RADI

Utihnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in spoznanje, da se ne vrneš več

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, snahe in svakinje

Olge Horvat

uslužbenke Potrošnika v pokoju
iz M. Sobote
Miklošičeva ulica 20

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki so jo pospremili na zadnji poti, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo kolektivoma — odseku LBT SDK v Murski Soboti in internemu oddelku bolnišnice v Rakičanu, govorniku, tov. Raplu in č. g. župniku za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: sin Jože z družino, hčerki Majda z otrokoma in Vera z družino, tašča Ana, Marjan z družino in drugo sorodstvo

FAŠENK V LOTMERKI — POKOP V JERUZALEMU!

Ljudsko izročilo pustnih šeg in navad si po več desetletjih zopet utira svojo zasnovano pot, kar potrjuje tudi FAŠENK V LOTMERKI v organizaciji Turističnega društva Ljutomer. Žal je bilo letos sicer mask, etnografskih skupin nekaj manj, tadovednežev pa mnogo. Prek sto različnih mask se je v skupinah in skupinicah predstavilo s pustnimi šegami in navadami, med katerimi jih precej sega v prejšnja stoletja.

Da bi ohranili bogato kulturno dediščino in ljudsko izročilo, je treba pohiteti s temeljito »inventuro«. Tokrat je bila najbolje ocenjena skupina Turističnega društva Železne Dveri; prejela je prvo nagrado v Ljutomeru in četrto v Moravskih Toplicah. Poleg teh so nagradili še 22 boljnih mask; nagrade so prispevali delovne organizacije in zasebni obrtniki iz Ljutomera. V programu pustnega ceremoniala je sodeloval tudi pihalni orkester Kuda Ivan Kaučič Ljutomer ter vedri harmonikarji s »frajtonarcami«. Ljutomerski gostinci ter sekcija golobarjev-pismonoš pri Turističnem društvu Ljutomer so na stojnicah ponujali pristna ljutomerska vina, krofe in druge jedi. Tudi najmlajši Ljutomerčani so priredili veliko maskarado v dvorani TVD Partizan Ljutomer.

Ceremonial pokopa lotmerškega fašenka pa bo v četrtek v Jeruzalemu v organizaciji Turističnega društva Železne Dveri. Na pokop »fašenka« pričakujejo tuje goste, saj bo iz Avstrije prispela posebna skupina.

PUSTNA IZ FILOVEC

Fajnsček se je oženu, gori po konjki. Drlin, drlin, drlojka.

Staru babu si je zeu, staru varašanku. Drlin, drlin, drlojka.

Bejli krüj sta pekla, kre kraja voda tekla. Drlin, drlin, drlojka.

Okouli sta ga rezala, na srejši sta ga srebala. Drlin, drlin, drlojka.

(Zapisal Darko Repič)

PO CELEM STOLETJU

DOLNYESLAVEŠKI BOROVI POZDRAV POMLADI

Nedelja je bila kot naročena: sončna, opoldne že kar topla. Množica šegavih borovih svatov se je že pred osmo začela zbirati pred ponomom Dolnjih Slaveč — vaško-gasiljskim domom. Fotografski mojster je naredil zgodovinski skupinski posnetek in že so krenili proti gozdu vrh vasi, kjer se je dogajalo vse najbolj bistveno. Stara, pustna, razposajena in hudomušna navada, za katero si niti strokovnjaki niso edini, od kod izvira in iz katerega časa, se seveda imenuje borovo gostovanje. Čeprav mnogi trdijo, da je to danes zgolj še zaslužkarstvo prireditelja, pa vedno znova obvelja ugotovitev, da je v vsem dogajanju (tokrat je bilo na pustno nedeljo) vendarle še nekaj »več«. Ljudje zadihajo drugače, vas zajame val nestrpnega pričakovanja, vsi so neučakani in držijo bolj skupaj kot sicer. Poleg vsega se Slavečani resnično potrudili, da gostovanje ne bi izgubilo svoje vsebine, da bi res ostalo ljudski praznik z obilico dobre volje in pesmi. Nobenih večjih izgedov ni bilo, čeprav se je zadnje čase dogajalo, da je zaradi preveč zlahne kapljice prepogosto zavrela kri. No, ja, 40 amaterskih miličnikov — domačinov tudi nekaj velja!

107 let so Dolnjestavečani čakali in učakali eno najbolj razposajenih nedelj, kar jih pomnijo. Bor je padel, vaška sramota zaradi tega, ker se v pustnem obdobju nobeno dekle oziroma fant ni poročil, je oprana. Vrh vsega pa bo poslej prizidek k vaško-gasilskemu domu, ki bi ga radi čimprej končali, hitro dobil dokončno podobo.

Bojan Peček
foto: Nataša Juhnov

Pravili so ji super stara mama — vpliv sodobne vzgojiteljice otrok, televizije. Sicer pa je dobrodušna domačinka skrbel za male vile, ki so lep čas prepevale.

Lastnica žirafe je možakarja s čepico zamotila, da se je zazrl v neznanu. Lačna in razposajena žival pa si ni dala dvakrat reči: segla je po čepici, in če jo je okradeni hotel dobiti nazaj, je moral seči v žep

Nepripravljeno je hotel ukrasti eno od prepovedanih stvari (kaj se pa — vsaj po zakonih — lahko ukrade!), vendar je knučal v neprevec nežnem objemu policajev, ki so ga privedli pred častitljiva možakarja s črniha cilindroma. Kazen: 1.500 dinarjev ali zapor. Tolovaj se je seveda raje odločil za prvo in takoj nato zatrdil, da bo znova še kaj ukradel. Le kje se je tega navzel?

Vranka je stara 7 let in je doma iz Rogoševca. Ponosni lastnik, ki je sedel na njej — vranka je namreč kobila —, si je pred borovim barom naročil silce »Kratkega«. Veste kdo mu streže? Bodoča borova nevesta, ki so jo skrili kar med natakariče — spoznali jo boste po očalih.

Eden odločilnih trenutkov: bor je padel in njegov vršiček je bilo treba nemudoma zaščititi. In najlaže je to narediti tako, da ležeš nanj. Okrog pa so tako ali tako močni varuhi reda.

Ena številnih borovih mask. Metle sicer niso bila naprodaj, pa verjetno tudi niso bile narejene zato, da bi kdo z njimi pometal.

Bor varno peljejo v dolino, množica pa za njim. Nekateri govorijo o 4 tisoč svatih in obiskovalcih od blizu in daleč. V času, ko je vse teže priti do kruha, nam očitno primanjkuje iger...

NEDELJA ZA RAZPOSAJENOST

S plesom in zvonjenjem so kurenti iz okolice Ptuja naznanili pustni čas. Prišli so tudi na soboške ulice, rajali, se veselili, ustavljali mimoidoče, obiskovali trgovine in gostilne.

»Toliko robčkov sem si nabral, da bom težko izpolnil vsa pričakovanja.«

OB BOROVIH ŠE PTIČJE GOSTUVANJE

Medtem ko se vse živo včasih že brezobzirno peha nekam naprej in pri tem podreja vse okrog sebe lepšemu preživetju, pa se tu in tam komu vendarle stoji po tistih dobrih starih časih, ko so se kljub revščini vsaj na Valentinovo našle pogače ali drobtinice za lačne in prezeble ptice... Tudi letošnje Valentinovo, dan, ko se ptički ženijo, bi minilo kot »dolgočasen zimski vsakdanjik, če se ne bi člani Društva za vzgojo in varstvo ptic Slavček iz Beltincev, skupaj z drugimi, potrudili in pripravili ptičjega gostovanja.

Pop s spremstvom je na nedeljskem ptičjem gostovanju poskrbel, da je obred potekal tako, kot se ob tako redkih priložnostih spodobi. Oddahnil si je šele, ko je množica ptičjih parov dobila vsaj na videz darežljive kume.

Ljudske pevke so se razdelile v duete in zapele o ptičkih tako pristrčno in doživeto, da bi jim marsikdo z veseljem pritegnil. Takšne viže, žal, prehitro tonejo v pozabo.

Kot na vsakem spodobnem gostovanju je bil tudi na ptičjem glavni pop s spremstvom, ki je blagoslovil darove in poskrbel, da je množica ptičjih parov dobila vsaj na videz darežljive kume, zavzele so tamburice, moški zbor je vzradostil domala vse, ki so se silačili v pretresno dvorano, pisan program pa so prisilno dopolnile ljudske pevke — Baligačeva, Balažičeva, Krauthakerjeva in Stajnerjeva. Bilo je pristrčno, ves program je izzvenel v znamenju Valentinovega.

Za ptičjega kuma so na gostovanju izbrali tudi Novakovega Gustija, čeprav je bil »založen« med vzradoščeno množico obiskovalcev. Upajmo, da ne bo razočaral...

Tudi tamburaši so poskrbeli, da je bilo na prireditvi zares pristrčno in veselo...

Fotoreportaža: Janko Stolnik